

UZASADNIENIE DO PLANU OGÓLNEGO GMINY SKRWILNO

-CZĘŚĆ TEKSTOWA-

2025 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZESPÓŁ AUTORSKI	4
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA	5
CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	5
I. PRZYCZYNY WYZNACZENIA STREF PLANISTYCZNYCH W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM	6
II. PRZYCZYNY WYZNACZENIA OBSZARU UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY LUB OBSZARU ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM	17
III. PRZYCZYNY USTALENIA GMINNYCH STANDARDÓW URBANISTYCZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLONYM W PLANIE OGÓLNYM	21
IV. SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	35
1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STRATEGII ROZWOJU GMINY LUB STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO	35
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	36
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE ZE ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA OBSZARZE GMINY	53
3.1. Form ochrony przyrody oraz ich otulin	53
3.2. Obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału	58
3.3. Obszarów gruntów zmeliorowanych	61
3.4. Terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy	63
3.5. Stref ochronnych ujęć wody	63
3.6. Obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.....	66
3.7. Terenów górniczych i obszarów górniczych wraz z filarami ochronnymi	66
3.8. Udokumentowanych złóż kopalin, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazyny substancji	67
3.9. Obszarów uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej	67
3.10. Zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej.....	68
3.11. Obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	86
3.12. Terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	86
3.13. Obszarów ograniczonego użytkowania	86

3.14.	Obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	87
3.15.	Obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	89
3.16.	Obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją.....	90
3.17.	Gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III oraz gruntów leśnych	91
3.18.	Zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	94
3.19.	Obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego.....	94
4.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZMIESZCZENIA ISTNIEJĄCYCH I PLANOWANYCH OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI DLA NICH OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU	95
4.1	Obiekty infrastruktury społecznej.....	96
4.2	Obiekty infrastruktury transportowej.....	110
4.3	Obiekty infrastruktury technicznej	115
5.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE.....	120
6.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO W ZAKRESIE WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 72 UST. 1–3 USTAWY Z DNIA 27 KWIEŹNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA.....	126
7.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE.....	128
SPIS RYSUNKÓW		129
SPIS TABEL.....		130
SPIS FOTOGRAFI		131

WSTĘP

Zgodnie z art.13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) Rada Gminy Skrwilno uchwaliła Plan Ogólny Gminy uchwałą .....

Plan Ogólny Gminy Skrwilno zawiera zbiór danych przestrzennych zgodnie z art. 67a ust. 3a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) stanowiący załącznik nr 1 do wyżej wymienionej uchwały.

Uzasadnienie do Planu Ogólnego Gminy Skrwilno składa się z części tekstowej zawierającej wyjaśnienia określone przepisem art. 13h ust.2 ustawy planistycznej oraz części graficznej w skali 1:25 000.

ZESPÓŁ AUTORSKI

Plan Ogólny Gminy Skrwilno opracował zespół projektowy w następującym składzie:

- mgr Rafał Łucki - posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
- mgr Anna Pilżys-Gezela - posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- mgr inż. Monika Zdrodowska - posiadająca kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty uzyskane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- mgr inż. Karolina Giolda,
- mgr inż. arch. Weronika Kuzimska.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA

Plan ogólny gminy Skrwilno wraz z niniejszym uzasadnieniem, wymagany przepisem art. 13h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), opracowano na podstawie uchwały nr LI/339/23 Rady Gminy Skrwilno z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Skrwilno.

Do sporządzenia Planu Ogólnego wykorzystano dane pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego wydane przez Starostę Powiatowego w Rypinie (Licencja nr GiK 6642.1299.2024_0412_P) z dnia 23.09.2024 r.

CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Ustalenia Planu Ogólnego Gminy winny być rozumiane jako świadome działanie władz zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków jego rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni winny być reguły określające rozwój zrównoważony. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi, ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zakres opracowania Planu Ogólnego Gminy obejmuje cały obszar Gminy Skrwilno w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej i społecznej. Sporządzono opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Kolejnym etapem było wyznaczenie stref planistycznych uwzględniających chłonność terenów niezabudowanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w lukach na obszarach uzupełnień zabudowy, zapotrzebowanie na nową zabudowę a także możliwość wyznaczenia nowych obszarów pod zabudowę o funkcji mieszkalnej. Istotnym elementem przy wyznaczaniu stref planistycznych było również uwzględnienie uwarunkowań przestrzennych gminy oraz potrzeb rozwojowych w zgodności z prowadzoną polityką przestrzenną w granicach administracyjnych.

Projekt Planu Ogólnego Gminy wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko.

Sporządzony Plan Ogólny Gminy uwzględnia wnioski instytucji i organów rządowych oraz samorządowych, wyznacza nowe obszary pod zainwestowanie oraz wprowadza inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

I. PRZYCZYNY WYZNACZENIA STREF PLANISTYCZNYCH W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM.

Na terenie gminy Skrwilno wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- strefa usługowa;
- strefa gospodarcza;
- strefa produkcji rolniczej;
- strefa infrastrukturalna;
- strefa zieleni i rekreacji;
- strefa cmentarzy;
- strefa otwarta;
- strefa komunikacyjna.

Wyznaczając strefy planistyczne wzięto pod uwagę istniejące i planowane zagospodarowanie terenu, w tym uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy oraz uwzględniono wnioski instytucji i organów rządowych.

Wyznaczając strefy planistyczne:

- wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- wielofunkcyjną z zabudową zagrodową

w pierwszej kolejności uwzględniono:

- obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej,

- obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Aby wyznaczyć wyżej wymienione strefy na pozostałych obszarach gminy obliczono:

- sumę chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie,
- zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Przy wyznaczeniu luk w istniejącej zabudowie brano pod uwagę wyłącznie niezabudowane działki, które również zweryfikowano pod kątem możliwości ich zabudowy wyłączając tereny:

- na których znajduje się infrastruktura techniczna (sieci elektroenergetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe lub inne) uniemożliwiające zabudowę ze względu na zachowanie stref kontrolowanych oraz minimalnych odległości od zabudowy,
- stanowiące drogi dojazdowe, których grunt nie został jeszcze przekwalifikowany na dr,
- na których budowa jest niemożliwa, ze względu na uwarunkowania np. grunt W, Wp,
- które stanowiły zwartą część istniejącej zabudowy w ramach jednego gospodarstwa domowego zgodnie z wizją lokalną,
- o powierzchni zbyt małej na realizację zabudowy w zgodności z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

o **Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego**

Gmina Skrwilno posiada piętnaście obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z których wyodrębniono tereny umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, w tym tereny mieszkaniowe niezabudowane.

Tabela 1. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

L.p.	Nr uchwały	Powierzchnia terenów niezabudowanych w ha		
		SW	SJ	SZ
1	XXXIV/156/98z dnia 1998-05-29	-	3	-
2	XVI/129/2000 z dnia 2001-08-28	-	-	-
3	XX/156/2002 z dnia 2002-04-26	-	0,21	-
4	XXXV/224/18 z dnia 2018-04-25	-	8,4	0,28
5	XXXVIII/240/18 z dnia 2018-09-06		36,2	4,7
6	VIII/58/19 z dnia 2019-08-08	0,46	51,2	6,84
7	XI/79/19 z dnia 2019-11-21	-	0,08	-
8	XVIII/131/20 z dnia 2020-11-24		281,6	8,87
9	XXXI/201/22 z dnia 2022-02-15	0,33	4,88	
10	XXXV/234/22 z dnia 2022-06-27	-	111,4	0,77
11	LIII/349/24 z dnia 2024-01-25	-	18,4	0,56
12	LIII/348/24 z dnia 2024-01-25	-	6,3	-
13	LV/370/24 z dnia 2024-04-19	-	52,5	12,54
14	V/31/24 z dnia 2024-09-24	-	0,9	-
15	X/53/25 z dnia 2025-01-23	-	90,57	7,73
	SUMA	0,79	665,64	42,29

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 1 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 0,79 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 665,64 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 42,29 ha,

o Obszary uzupełnienia zabudowy

Na terenie gminy zostały wyznaczone obszary uzupełnienia zabudowy (opisane szczegółowo w rozdziale II), w których znajdują się strefy planistyczne umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej określone symbolem SW, SJ oraz SZ, w tym tereny niezabudowane. Poniższa tabela przedstawia łączną powierzchnię terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

Tabela 2. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.

L.p.	Strefa planistyczna	Tereny niezabudowane w obszarach uzupełnienia zabudowy w ha
1	SW	-
2	SJ	2,18
3	SZ	4,78

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 2 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 0 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 2,18 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 4,78 ha.

o Chłonność terenów niezabudowanych

Zgodnie z §3 ust 11 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w strefach, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), oblicza się uwzględniając:

- 1) powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie;

- 2) chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

Poniższa Tabela przedstawia powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych wyrażoną w ha.

Tabela 3. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych.

L.p.	Strefa planistyczna	Tereny niezabudowane w planach miejscowych w ha	Tereny niezabudowane w obszarach uzupełnienia zabudowy w ha	SUMA
1	SW	0,79	0	0,79
2	SJ	665,64	2,18	667,82
3	SZ	42,29	4,78	47,07

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 3 dla strefy planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 0,79 ha,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 667,82 ha,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - powierzchnia terenów niezabudowanych wynosi 47,07 ha,

Zgodnie z §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, chłonność terenów niezabudowanych wyraża się w liczbie mieszkańców w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

W związku z powyższym dokonano analizy liczby osób zameldowanych (dane uzyskane z Urzędu Gminy) na wybranych najbardziej charakterystycznych terenach Gminy

(działki ewidencyjne), w podziale na strefy planistyczne. Zebrane dane przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 4. Wykaz osób zameldowanych na wybranych terenach Gminy.

Obręb	Nr działki	Powierzchnia działki w ha	Liczba osób zameldowanych
SW			
Skrwilno	711/14	0,151	46
Skrwilno	711/15	0,155	38
Skrwilno	711/16	0,1462	40
Skrwilno	723/23	0,173	33
Skrwilno	723/24	0,206	44
Urszulewo	156/12	0,1439	7
Urszulewo	156/16	0,0881	9
	SUMA	1,0632	217
SJ			
Skrwilno	335/1	0,08	6
Skrwilno	1145	0,086	2
Skrwilno	1146	0,086	2
Skrwilno	1147	0,086	2
Skrwilno	1148	0,086	5
Skrwilno	1149	0,086	3
Skrwilno	1150	0,086	2
Skrwilno	1151/2	0,1219	5
Skrwilno	1152/3	0,089	1
Skrwilno	1152/2	0,08	2
Skrwilno	1153/1	0,078	3
Skrwilno	1154	0,086	3
Skrwilno	1155	0,086	6
Skrwilno	1156	0,086	2
Skrwilno	1157	0,081	6
Skrwilno	1158	0,066	3
Skrwilno	1159	0,05	4
Skrwilno	1160	0,05	1
Skrwilno	1161	0,048	2
Skrwilno	1162	0,048	2
Skrwilno	1163	0,048	4
Skrwilno	1164	0,048	3
Urszulewo	144/9	0,3	5
Urszulewo	145/10	0,12	2
Okalewo	853/6	0,1252	5
Okalewo	853/7	0,1251	2
	SUMA	4,6706	133

SZ			
Mościska	41/5	0,1951	2
Mościska	42/2	0,239	3
Mościska	44	1,1	2
Mościska	45	0,48	2
Mościska	47	0,36	5
Mościska	48	0,63	8
Mościska	49	1,09	7
Mościska	50	0,47	1
Mościska	51	0,29	2
Przywitowo	184	0,63	7
Przywitowo	185	0,64	3
Przywitowo	186,187	1,3	4
Przywitowo	189/1	0,71	3
Przywitowo	222/1	0,7	6
	SUMA	8,8341	55

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Tabelą nr 4 w strefie planistycznej:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – na powierzchni 1,0632 ha jest zameldowanych 217 osób,
- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - na powierzchni 4,6706 ha jest zameldowanych 133 osób,
- SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - na powierzchni 8,8341 ha są zameldowane 55 osoby.

Zatem zasadne jest przyjęcie, że na 1 mieszkańca Gminy Skrwilno przypada w strefie planistycznej:

- SW - powierzchnia $1,0632/217 = 0,0075$ ha,
- SJ - powierzchnia $4,6706/133 = 0,0351$ ha,
- SZ - powierzchnia $8,8341/55 = 0,1606$ ha.

Wobec powyższego chłonność terenów niezabudowanych wyrażoną w liczbie mieszkańców prezentuje poniższa Tabela.

Tabela 5. Chłonność terenów niezabudowanych wyrażona w liczbie mieszkańców.

L.p	Strefa planistyczna	SUMA* ha	Powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca	Chłonność** wyrażona w osobach
1	SW	0,79	0,0075	105
2	SJ	667,82	0,0351	19 026
3	SZ	47,07	0,1606	293
	SUMA			19424

SUMA* suma terenów niezabudowanych w planach miejscowych oraz terenów niezabudowanych w obszarach uzupełnienia zabudowy – luki w istniejącej zabudowie,

Chłonność** = suma / powierzchnia przypadająca na jednego mieszkańca.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując obecne luki w zabudowie zarówno w planach miejscowych jak i w obszarach uzupełnienia zabudowy są w stanie zapewnić zapotrzebowanie na nową zabudowę dla:

- 105 osób w strefie planistycznej SW,
- 19 026 osobom w strefie planistycznej SJ,
- 293 osobom w strefie planistycznej SZ.

○ **Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 grudnia 2023r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, §3 ust 1., zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oraz chłonność terenów niezabudowanych w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1-3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwanej dalej "ustawą", wyraża się w liczbie mieszkańców.

Zapotrzebowanie na nowa zabudowę wylicza się zgodnie z wzorem §3 ust 2, rozporządzenia:

$$ZAP = M_{20} - \frac{PUM_0}{P_{20}}$$

gdzie:

ZAP - oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M_{20} - oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,

PUM_0 - oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,

P_{20} - oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca

Prognozowana liczba mieszkańców gminy (M_{20})

Zgodnie z definicją M_{20} oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%. Według dostępnych danych dla gminy Skrwilno, udostępnionych przez statystykę publiczną (Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych), prognozowana liczba mieszkańców w roku 2044 będzie się kształtować na poziomie 3 953 osoby, powiększana o 5% stanowi 4 151 osób.

Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie (PUM_0)

Zgodnie z danymi, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy Skrwilno wynosi: 149 568 (dane na rok 2024).

$$PUM_0 = 149\,568$$

Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P_{20})

Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na mieszkańca oblicza się na podstawie §3 ust 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 grudnia 2023r., według wzorów.

$$P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10}$$

$$P_{20} = 2P_0 - P_{-20}$$

P_0 - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi,

P_{-10} - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnionymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane,

P_{-20} - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnionymi przez statystykę publiczną, według stanu na 20 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Skrwilno na jednego mieszkańca (dane na rok 2024, 2014 oraz 2004) wynosi:

$$P_0 = 28,3$$

$$P_{-10} = 23,1$$

$$P_{-20} = 20,8$$

Wobec powyższego prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań przedstawia się następująco:

➤ dla wzoru:

$$P_{20} = 3P_0 - 2P_{-10} = 3 \cdot 28,3 - 2 \cdot 23,1 = 84,9 - 46,2 = 38,7 \text{ m}^2$$

➤ dla wzoru:

$$P_{20} = 2P_0 - P_{-20} = 2 \cdot 28,3 - 20,8 = 56,6 - 20,8 = 35,8 \text{ m}^2$$

Zgodnie z § 3 ust 8 rozporządzenia, w przypadku gdy prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P_{20}) wyznaczona zgodnie z ust. 3 lub 7 jest mniejsza niż 40 m² na jednego mieszkańca lub brak jest danych udostępnionych przez statystykę publiczną umożliwiających wykonanie obliczeń zgodnie z wzorami, o których mowa w ust. 3, przyjmuje się wartość tego parametru wynoszącą **40 m²** na jednego mieszkańca.

Obliczona powierzchnia jest mniejsza niż 40 m², wobec czego przyjmuje się wartość **40 m²** powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę (ZAP)

$$ZAP = M_{20} - PUM_0 / P_{20} = 4\,151 - 149\,568 / 40,0 = 4\,151 - 3\,739,2 = 411$$

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Skrwilno**zgodnie z powyższymi wyliczeniami wynosi****411 osób****o Możliwości wyznaczenia nowych obszarów pod zabudowę**

Według ustawy w strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3, suma chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie, nie może być mniejsza niż 70 % oraz większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

W przypadku gdy na wyżej wymienionych terenach, suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, jest większa niż 130 % wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, dopuszcza się wyznaczenie stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt. 1–3, na tych obszarach, ale nie wyznacza się tych stref planistycznych na pozostałych obszarach gminy.

Tereny niezabudowane na terenie gminy przeznaczone pod funkcję mieszkalną są w stanie zapewnić zamieszkanie: 105 osobom w zabudowie wielorodzinnej, 19026 osobom w zabudowie jednorodzinnej oraz 293 osobom w zabudowie zagrodowej, łącznie 19424 osobom, co znacznie przekracza zapotrzebowanie na nową zabudowę, które wynosi 411 osób.

W związku z tym, władze gminy Skrwilno nie mają możliwości przeznaczenia dodatkowych terenów pod zabudowę mieszkaniową poza istniejącymi lukami w zabudowie.

II. PRZYCZYNY WYZNACZENIA OBSZARU UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY LUB OBSZARU ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ W GRANICACH OKREŚLONYCH W PLANIE OGÓLNYM

o Obszary uzupełnienia zabudowy

Zgodnie z Art. 13a ust 4 pkt. 2 lit. b, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym można określić obszary uzupełnienia zabudowy, w sposób określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy, (Dz.U.2024 r. poz. 729). Zgodnie z art. 13a. ust 5 pkt. 2, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), obszar uzupełnienia zabudowy stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z Rozporządzeniem obszary uzupełnienia zabudowy wyznacza się poprzez:

- 1) określenie zgrupowania nie mniej niż 5 budynków, w których obrys każdego z budynków w zgrupowaniu znajduje się w odległości nie większej niż 100 m od obrysu co najmniej jednego innego budynku w zgrupowaniu, przy czym uwzględnia się następujące rodzaje budynków według Klasyfikacji Środków Trwałych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799): budynki przemysłowe o symbolu 101, budynki handlowo-usługowe o symbolu 103, budynki biurowe o symbolu 105, budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106, budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107, pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109, budynki mieszkalne o symbolu 110;
- 2) wyznacza się obszary ograniczone krzywą poprowadzoną w odległości 50 m od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach, o których mowa w pkt. 1;
- 3) do obszarów wyznaczonych w wyniku wykonania czynności określonej w pkt. 2 dodaje się obszary o jednostkowej powierzchni nie większej niż 5000 m², ograniczone z każdej strony krzywą, o której mowa w pkt. 2;
- 4) wewnątrz obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt. 2 i 3, wyznacza się krzywą poprowadzoną w odległości 40 m od granicy tych obszarów;
- 5) od obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt. 2 i 3, odejmuje się obszary znajdujące się między krzywą będącą granicą tych obszarów a krzywą, o której mowa w pkt. 4.

W wyniku wykonania powyższych czynności wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone na podstawie rozporządzenia.

Źródło: opracowanie własne

Obszary uzupełnienia zabudowy można ograniczyć lub rozszerzyć uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Poszerzenie obszarów uzupełnienia zabudowy nie może przekraczać powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:

$$P_p = 25 \% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

Pp - oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,

Pb - oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3,

Pu - oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1.

Rysunek 2. Łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3 (Pb)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wzorem :

$$P_p = 25 \% * (P_b - P_u) = 25 \% * (415,6 - 150,21) = 25 \% * 265,39 = 66,34 \approx 66 \text{ ha}$$

Biorąc pod uwagę powyższe wyliczenia obszary uzupełnienia zabudowy mogą być zwiększone maksymalnie o 66 ha. Powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy przed zwiększeniem wynosiła 150,21 hektara i ostatecznie może wynieść 216,21ha.

Przeprowadzając czynności o których mowa w §1 ust 4, 5 i 6 rozporządzenia, końcowa powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy wynosi 214,9 ha, tym samym nie przekracza maksymalnej wartości. Poniższy rysunek przedstawia obszary uzupełnienia zabudowy gminy Skrwilno.

Rysunek 3. Obszary uzupełnienia zabudowy gminy Skrwilno.

Źródło: opracowanie własne

o Obszary zabudowy śródmiejskiej

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 2 pkt 23 poprzez obszar zabudowy śródmiejskiej rozumie się położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Skrwilno jest gminą wiejską w związku z tym, nie wyznaczono zabudowy śródmiejskiej.

III. PRZYCZYNY USTALENIA GMINNYCH STANDARDÓW URBANISTYCZNYCH W ZAKRESIE OKREŚLONYM W PLANIE OGÓLNYM

Gminne standardy urbanistyczne obejmują:

- gminny katalog stref planistycznych,
- oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej.

o Gminny katalog stref planistycznych

Zgodnie z ustawą w Planie Ogólnym wyznacza się następujące strefy:

- 1 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 2 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 3 strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4 strefa usługowa;
- 5 strefa handlu wielkopowierzchniowego;
- 6 strefa gospodarcza;
- 7 strefa produkcji rolniczej;
- 8 strefa infrastrukturalna;
- 9 strefa zieleni i rekreacji;
- 10 strefa cmentarzy;
- 11 strefa górnictwa;
- 12 strefa otwarta;
- 13 strefa komunikacyjna.

Poszczególne strefy mają określony profil funkcjonalny oraz wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu.

W gminnym katalogu stref planistycznych określa się obowiązkowo:

- dla strefy 1-7:
  - profil funkcjonalny stref planistycznych,

- wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
- wartości maksymalnej wysokości zabudowy oraz
- wartości maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- dla strefy 1-10:
  - wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

W gminnym katalogu stref planistycznych dopuszcza się wyznaczenie:

- dla strefy 8-10:
  - maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
  - maksymalnej wysokości zabudowy,
  - maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- dla strefy 11-13:
  - maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
  - maksymalnej wysokości zabudowy,
  - maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
  - wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Dla gminy Skrwilno wyznaczono 1344 stref planistycznych wraz z wytycznymi określającymi sposób zagospodarowania w danym profilu funkcjonalnym.

- 1 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW) – 11 stref;
- 2 strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) – 319 stref;
- 3 strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ) – 700 stref;
- 4 strefa usługowa (SU) – 51 stref;
- 5 strefa handlu wielkopowierzchniowego (SH) – 0 stref;
- 6 strefa gospodarcza (SP) – 17 stref;
- 7 strefa produkcji rolniczej (SR) – 23 stref;
- 8 strefa infrastrukturalna (SI) – 78 stref;
- 9 strefa zieleni i rekreacji (SN) – 6 stref;
- 10 strefa cmentarzy (SC) – 2 stref;
- 11 strefa górnictwa (SG) – 0 stref;
- 12 strefa otwarta (SO) – 127 stref;
- 13 strefa komunikacyjna (SK) – 10 stref.

Poniższe tabele stanowią zestawienia stref planistycznych wraz z standardami urbanistycznymi przyjętymi dla poszczególnych stref. Przyjęte standardy wynikają z istniejącego zagospodarowania terenu oraz kierunków polityki przestrzennej gminy.

Oznaczenia przyjęte w tabeli:

M_i – maksymalna intensywność zabudowy [-],

M_{pz} – maksymalny udział powierzchni zabudowy [%],

M_{wz} – maksymalna wysokość zabudowy [m],

MI_{bc} – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%].

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)

Na terenie gminy wyznaczono 11 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki mieszkalne wielorodzinne z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenu handlu wielkopowierzchniowego, terenu zieleni naturalnej, terenu lasu oraz terenu wód. Strefy są zlokalizowane wyłącznie w ramach funkcjonującej zabudowy wielorodzinnej. W ramach wydzielonych stref zabudowy wielorodzinnej SW, nie wskazano nowych terenów.

Tabela 6. Zestawienie strefy planistycznej SW wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy		Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SW							
1-11 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SW	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30
4			teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	16	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)

Wyznaczono 319 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ). Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki mieszkalne, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę jednorodzinną w oparciu o położenie w obszarze uzupełnienia zabudowy oraz na terenach o funkcji mieszkalnej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W ramach wydzielonych stref zabudowy jednorodzinnej SJ, nie wskazano nowych terenów.

Tabela 7. Zestawienie strefy planistycznej SJ wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy		Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SJ							
1-319 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SJ	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	16	30
18, 20				2	60	12	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ)

Wyznaczono 700 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (SZ). Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące siedliska rolnicze (budynki mieszkalne wraz z budynkami służącymi gospodarstwu rolnemu), jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę zagrodową w oparciu o położenie w obszarze uzupełnienia zabudowy oraz na terenach o funkcji mieszkalnej zagrodowej wyznaczonej w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W ramach wydzielonych stref zabudowy zagrodowej SZ, nie wskazano nowych terenów.

Tabela 8. Zestawienie strefy planistycznej SZ wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SZ						
1-700 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SZ	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	20	30
12, 13,			2	60	16	30
4, 248, 281, 319, 321-322, 340, 342-344, 353, 359, 372, 398, 464, 466, 492-493, 516, 528, 579, 629, 634, 644, 672- 673, 682.		teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	60	20	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa usługowa (SU)

Na terenie gminy wyznaczono 51 stref przeznaczonych na zabudowę usługową z dopuszczeniem pod teren składów i magazynów ,teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki usługowe, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę usługową.

Tabela 9. Zestawienie strefy planistycznej SU wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy		Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SU							
1-51 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SU	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30
33,			teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	20	30
50,			—	4	60	20	30
11, 45,				4	60	35	30
3, 10, 12, 51,			teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	16	30
4.			teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	12	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa gospodarcza (SP)

Zostało wyznaczonych 17 stref gospodarczych przeznaczonych na zabudowę produkcyjną z dopuszczeniem pod teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące istniejące budynki produkcyjne, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę produkcyjną.

Tabela 10. Zestawienie strefy gospodarczej SP wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie		Profil podstawowy		Profil dodatkowy		M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SP									
1-17 z wyłączeniem stref wskazanych	SP	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	70	20	20		
4,				2	70	12	30		
5.				2	70	16	30		

Źródło: opracowanie własne

Strefa produkcji rolniczej (SR)

Zostało wyznaczonych 23 stref przeznaczonych pod produkcję rolniczą, obejmujące istniejące tereny, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę.

Tabela 11. Zestawienie strefy produkcji rolniczej SR wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy		Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SR							
1-23 z wyłączeniem stref wskazanych poniżej:	SR	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	4	60	50	30
7-8, 10-20, 23				2	60	20	30
21-22.				4	60	16	30

Źródło: opracowanie własne

Strefa infrastrukturalna (SI)

Na terenie gminy wyznaczono 78 stref przeznaczonych na infrastrukturę techniczną, obejmujących jedynie istniejące tereny, na których znajdują się kluczowe obiekty infrastruktury technicznej, takie jak instalacje energetyczne, kanalizacyjne, wodne oraz gazowe. Do strefy SI włączono również drogi klasy lokalnej, dojazdowej, w tym drogi gminne, oraz drogi wewnętrzne. W ramach wydzielonych stref infrastruktury technicznej SI, nie wskazano nowych terenów. Nowe tereny infrastrukturalne wyznaczane będą na poziomie planów szczegółowych w oparciu o profil funkcjonalny umożliwiający realizację urządzeń infrastruktury technicznej.

Tabela 12. Zestawienie strefy infrastruktury SI wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy		Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SI							
1-4	SI	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20
5-78			teren usług, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20

Źródło: opracowanie własne

Strefa zieleni i rekreacji (SN)

Wyznaczono 6 stref, które zostały przeznaczone na zieleni urządzoną, co ma na celu poprawę jakości przestrzeni wiejskiej oraz stworzenie atrakcyjnych miejsc do rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. W skład tych stref wchodzi różnorodny teren zielony, takie jak istniejące parki, skwery oraz obszary przeznaczone na sport i rekreację. Każda z tych przestrzeni ma swoje specyficzne funkcje i pełni istotną rolę w strukturze przestrzennej gminy, wpływając na estetykę i komfort życia jego mieszkańców.

Tabela 13. Zestawienie strefy zieleni i rekreacji SN wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	M _{Ibc}
Ustalenia dla stref SN						
1	SN	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	70
3			-	-	-	75
2, 4, 6		teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	-	-	-	50
5		-	-	-	-	70

Źródło: opracowanie własne

Strefa cmentarzy (SC)

Strefa cmentarzy obejmuje istniejące tereny, na których znajdują się już funkcjonujące cmentarze, stanowiące istotny element struktury przestrzennej gminy. Cmentarze te pełnią zarówno funkcję religijną, jak i kulturową, a ich ochrona jest priorytetem ze względu na historyczne i społeczne znaczenie. W strefie tej nie przewiduje się wyznaczania nowych terenów pod rozszerzenie cmentarzy, co oznacza, że zachowany zostanie dotychczasowy układ i granice tych obszarów.

Tabela 14. Zestawienie strefy cmentarzy SC wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie		Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SC							
1-2	SC	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	30

Źródło: opracowanie własne

W strefie cmentarzy możemy wyróżnić czynne, w których nadal odbywają się pochówki lub nieczynne o znaczeniu wyłącznie historycznym. Na terenie gminy Zarzecze występuje jeden cmentarz nadal służący jako miejsca spoczynku zmarłych (1 SC) oraz jeden cmentarz pełniący obecnie wyłącznie funkcję miejsca pamięci (5 SC).

Strefa otwarta (SO)

Strefa otwarta obejmuje przede wszystkim tereny o cennych wartościach przyrodniczych i ekologicznych, które pozostają niezabudowane i służą ochronie środowiska, rolnictwu, rekreacji oraz infrastrukturze technicznej. Strefy, w których znajdują się kompleksy leśne, pełnią funkcje ekologiczne, ochronne i rekreacyjne. Lasy są głównym elementem struktury krajobrazowej, pełniące istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności, ochronie gleb oraz regulacji klimatu. W strefie tej obowiązuje ochrona przyrody, a zabudowa jest zakazana, aby chronić ekosystemy leśne przed degradacją. Tereny zieleni naturalnej obejmują naturalną roślinność jak łąki, mokradła czy nieużytki. Tereny te mają dużą wartość ekologiczną poprzez zapewnianie siedlisk dla dzikiej fauny i flory. Ich ochrona jest kluczowa dla zachowania naturalnych procesów ekologicznych oraz w przeciwdziałaniu przed nadmiernym przekształceniem naturalnych przestrzeni przez człowieka. Tereny rolnictwa z zakazem zabudowy przeznaczone wyłącznie do prowadzenia działalności rolniczej, takie jak uprawy roślin czy hodowla zwierząt, mają na celu zachowanie ich rolniczego charakteru oraz zapobieżenie przekształcaniu tych terenów na cele mieszkalne lub przemysłowe. Utrzymanie tych obszarów w ich obecnym stanie jest kluczowe dla ochrony zasobów przyrodniczych.

Tabela 15. Zestawienie strefy otwartej SO wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SO						
1-127	SO teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Strefa komunikacyjna (SK)

Strefa komunikacyjna obejmuje tereny dróg publicznych (wojewódzkich i powiatowych) wraz z drogami o znaczeniu zbiorczym.

Tabela 16. Zestawienie strefy komunikacyjnej SK wraz z standardami urbanistycznymi.

Oznaczenie	Profil podstawowy	Profil dodatkowy	M _i	M _{pz}	M _{wz}	MI _{bc}
Ustalenia dla stref SK						
1-10	SK teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

- o **Gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej**

Dla gminy Skrwilno nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

IV. SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

W celu wyznaczenia stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych uwzględniono ustalenia polityki przestrzennej gminy określonej w strategii rozwoju gminy oraz ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Dokonano także inwentaryzacji uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Sporządzono również opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY OKREŚLONEJ W STRATEGII ROZWOJU GMINY LUB STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO

Aktualnie dla gminy Skrwilno obowiązuje strategia rozwoju gminy Skrwilno na lata 2021-2030 uchwalona uchwałą Nr XXXII/213/22 z dnia 29 marca 2022 r.

Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 24 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) do dnia 31 grudnia 2025 r. ustalenia planu ogólnego gminy określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile gmina dysponuje strategią rozwoju gminy lub strategią rozwoju ponadlokalnego, których opracowanie zostało wszczęte od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Mając na uwadze, że prace nad obowiązującą w gminie Skrwilno strategią zostały wszczęte przed 24 września 2023 r. nie uwzględniano w planie ogólnym tejże strategii.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

W czerwcu 2003 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwalił Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹. Jego wymiar czasowy sięgał 2020 r.

Uwarunkowania przyrodnicze:

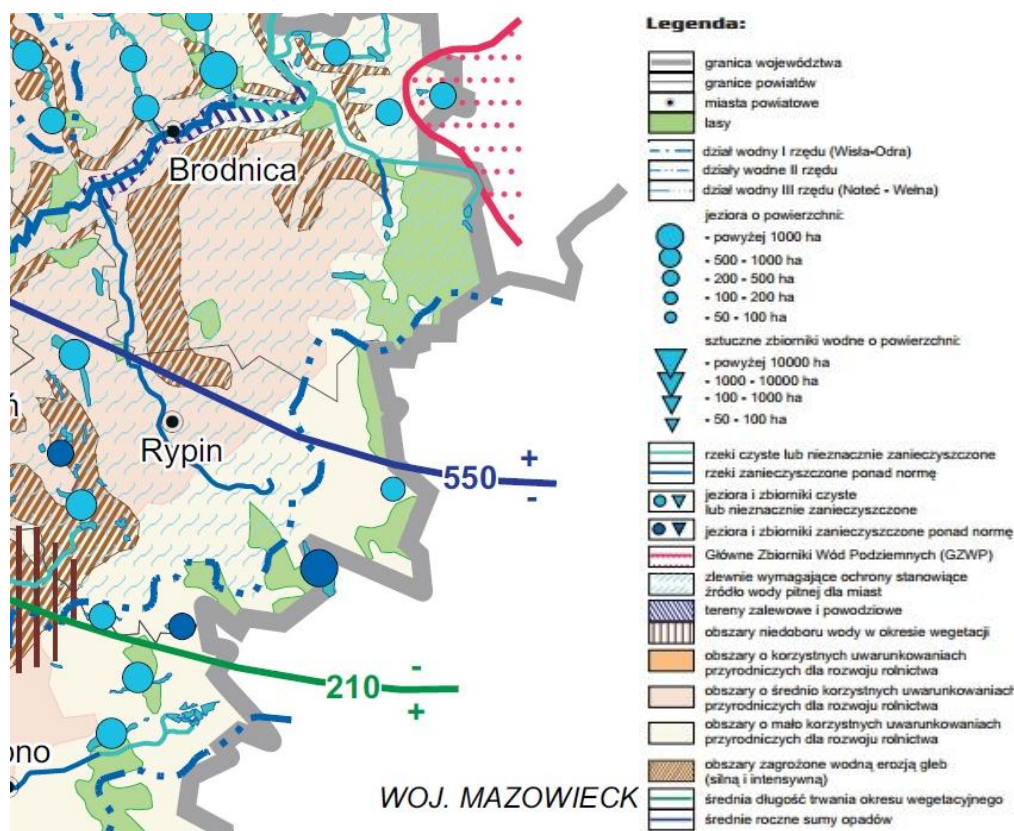
- na terenie gminy Skrwilno występuje Obszar Chronionego Krajobrazu „Źródła Skrwy”,
- Jezioro Skrwilno zostało zaliczone do zbiorników czystych lub nieznacznie zanieczyszczonych,
- Jezioro Urszulewskie zostało zaliczone do zbiorników zanieczyszczonych ponad normę,
- zachodnia część gminy należy do zlewni wymagającej ochrony stanowiącej źródło wody pitnej dla miast.

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa:

- zgodnie z Przyrodniczymi uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego gmina Skrwilno zalicza się do obszarów o mało korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa.

¹Uchwała Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.

Rysunek 4. Fragment załącznika nr 4 (Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

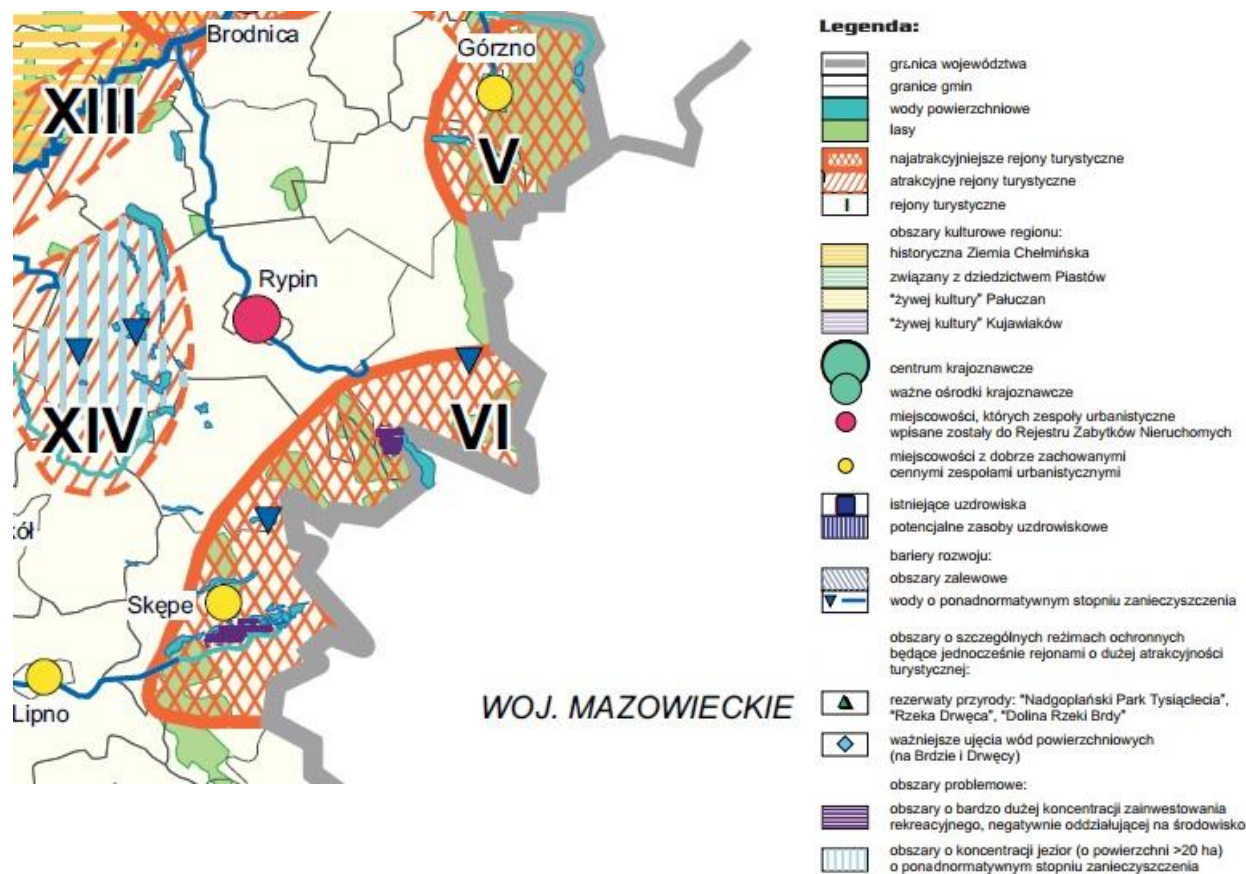

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania przyrodniczo – turystyczne:

- zgodnie z walorami turystyczno-przyrodniczymi określonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego gmina Skrwilno znajduje się w obszarze najatrakcyjniejszych rejonów turystycznych o nr VI - Równiny Urszulewskiej, na którym występują liczne jeziora otoczone lasami o korzystnych warunkach klimatycznych dla wypoczynku letniego.

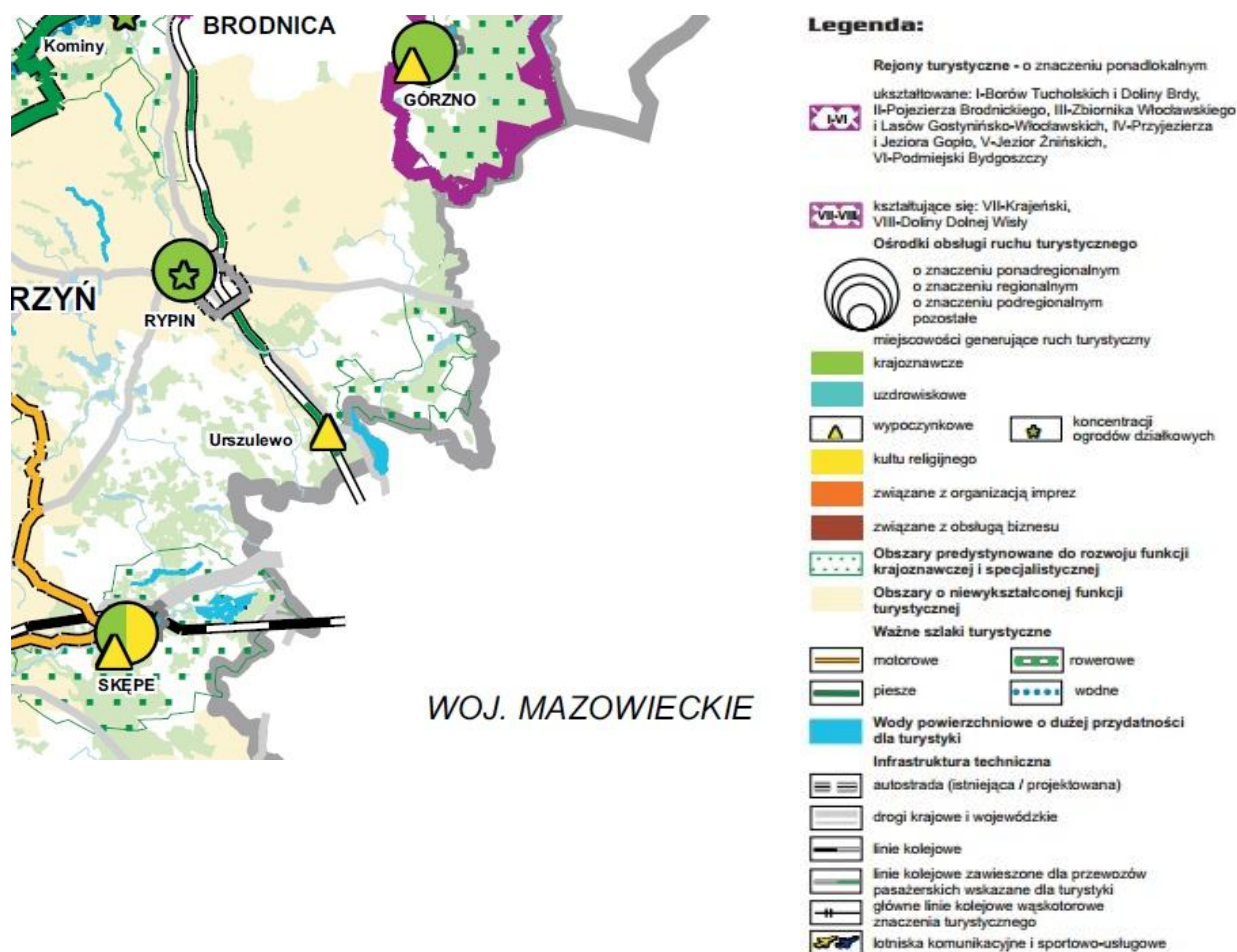
Rysunek 5. Fragment załącznika nr 5 (Walory turystyczno -przyrodnicze) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

- Znaczna część gminy położona w rejonie równiny Urszulewskiej została objęta obszarem predysponowanym do rozwoju funkcji krajoznawczej i specjalistycznej. Urszulewo uznano za miejscowość generującą ruch turystyczny o charakterze wypoczynkowym.

Rysunek 6. Fragment załącznika nr 8 (Uwarunkowania rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

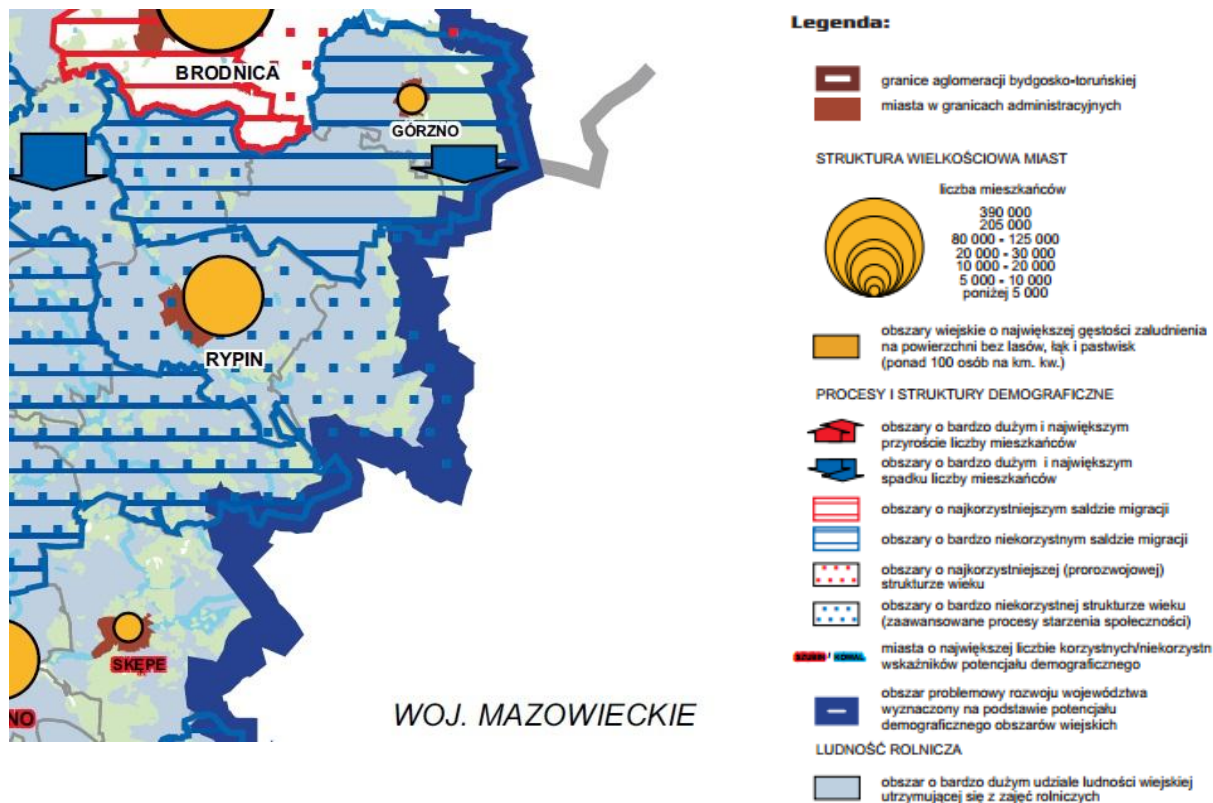

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania społeczno – demograficzne

- Zgodnie z uwarunkowaniami demograficznymi określonymi w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, gmina Skrwilno należy do obszaru problemowego rozwoju województwa wyznaczonego na podstawie potencjału demograficznego obszarów wiejskich, o bardzo niekorzystnej strukturze wieku (zaawansowanych procesów starzenia społeczności) oraz bardzo dużym udziale ludności wiejskiej utrzymującej się z zajęć rolniczych.

Rysunek 7. Fragment załącznika nr 6 (Uwarunkowania demograficzne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

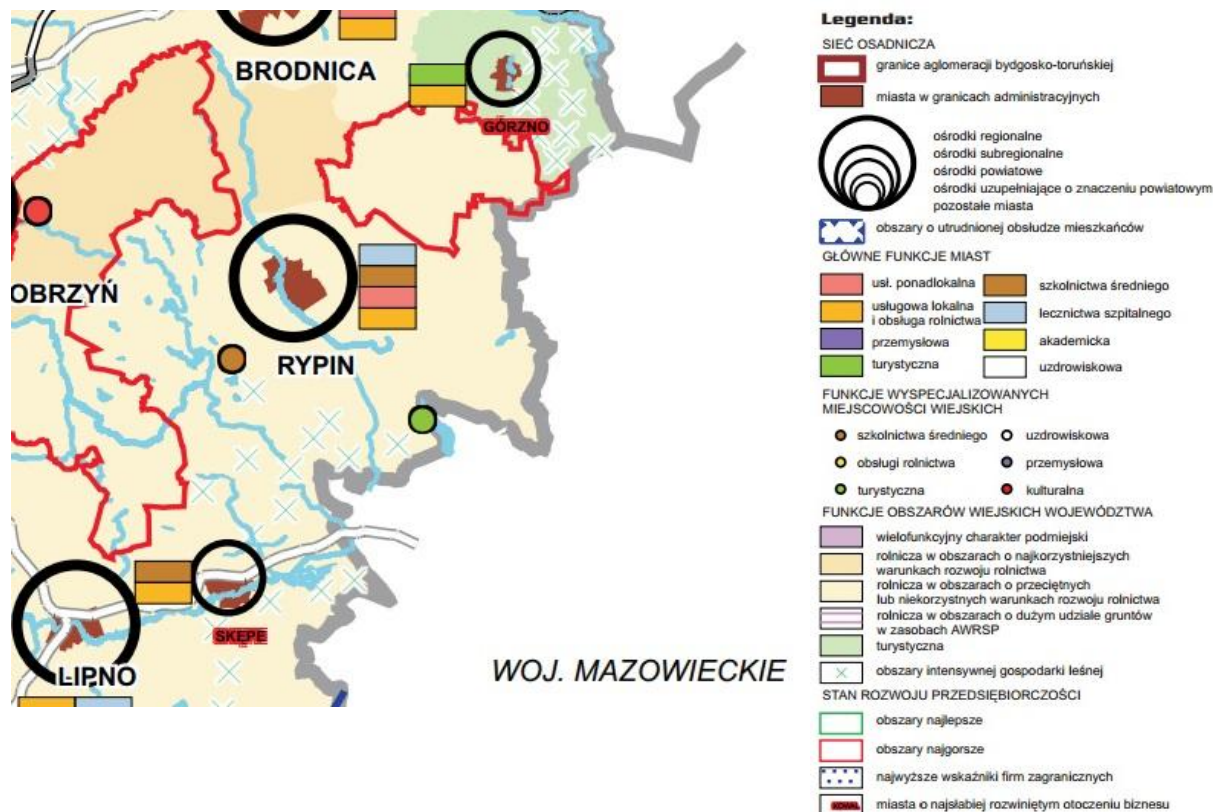

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania gospodarcze:

- Gmina Skrwilno pełni funkcję rolniczą obszarów wiejskich województwa – w obszarach o przeciętnych lub niekorzystnych warunkach rozwoju rolnictwa z wyspecjalizowaną miejscowością turystyczną - Urszulewo.

Rysunek 8. Fragment załącznika nr 7 (Sieć osadnicza oraz gospodarcze uwarunkowania rozwoju) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

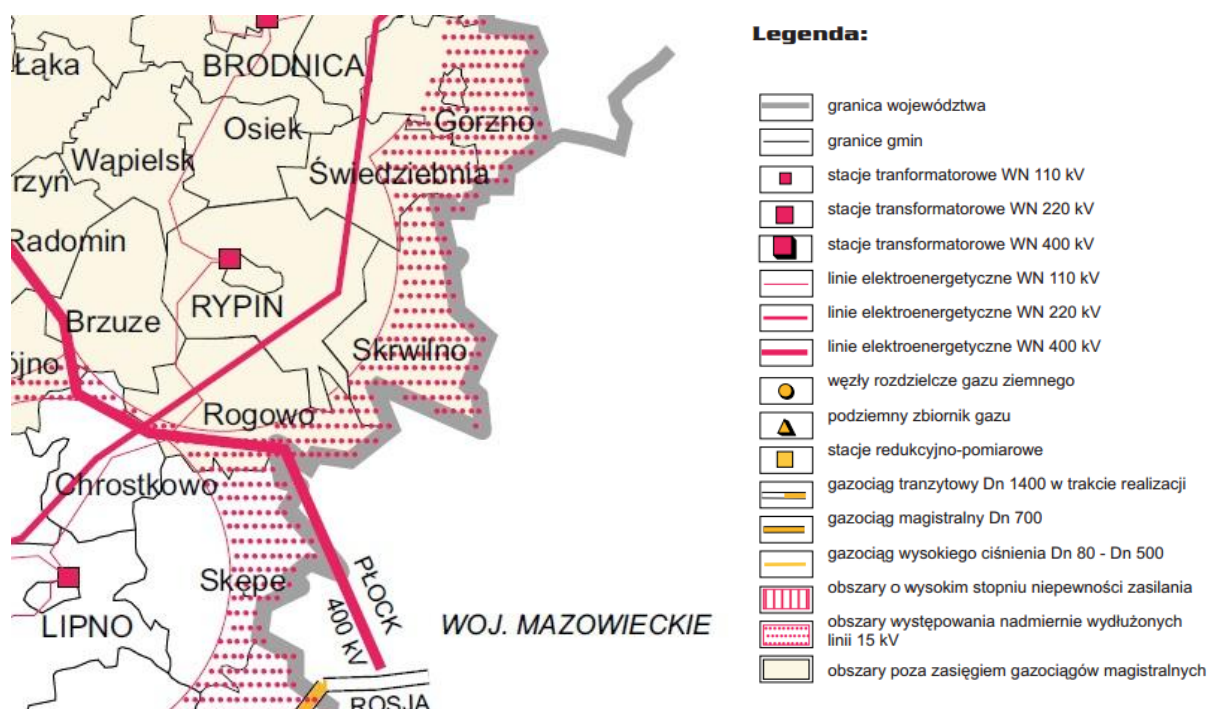

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Uwarunkowania w zakresie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury technicznej:

- gmina Skrwilno znajduje się w obszarze występowania nadmiernie wydłużonych linii 15kV.

Rysunek 9. Fragment załącznika nr 11 (Uwarunkowania energetyczne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

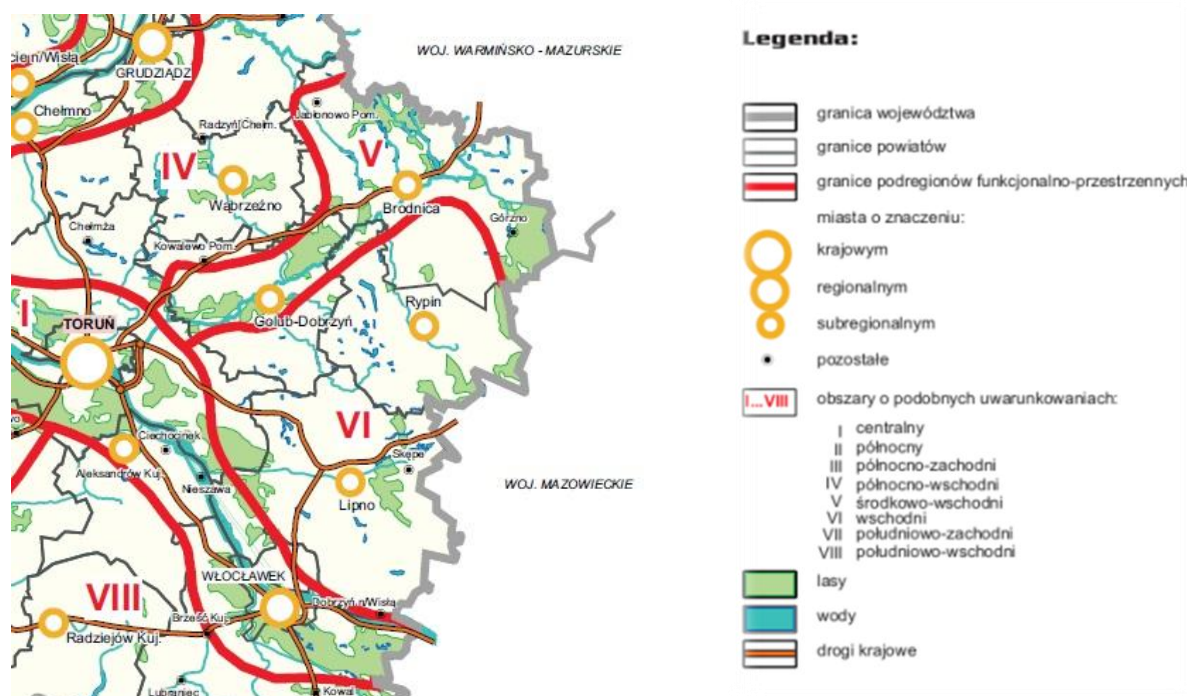

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Obszary o podobnych uwarunkowaniach:

- Teren województwa kujawsko-pomorskiego podzielono na osiem obszarów o podobnych uwarunkowaniach, scharakteryzowanych w zakresie uwarunkowań rozwoju interpretowanych w kategoriach szans, barier i predyspozycji rozwoju. Gmina Skrwilno została zakwalifikowana do obszaru nr VI wschodni, który obejmuje: większą część powiatów lipnowskiego i rypińskiego, łącznie 14gmin, 3miasta. Pod region ma charakter rolniczy z lokalnie zaznaczającą się funkcją turystyczną.

Rysunek 10. Fragment załącznika nr 12 (Obszary o podobnych uwarunkowaniach) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Istotne uwarunkowania i problemy rozwoju dla obszaru nr VI:

- a) szanse:
  - potencjalne możliwości rozwoju funkcji turystycznej,
- b) bariery:
  - duże uzależnienie ludności wiejskiej od sytuacji w rolnictwie,
  - niekorzystna sytuacja na rynku pracy,
  - niekorzystna sytuacja demograficzna,
  - bardzo duże rozdrobnienie struktury agrarnej,
  - niezbyt korzystne przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa,
- c) predyspozycje dla rozwoju określonych funkcji:
  1. przedsiębiorczości:
    - korzystne uwarunkowania dla różnych rodzajów działalności gospodarczych, w tym zwłaszcza dla przetwórstwa rolno-spożywczego,
  2. rolnictwa:

- predyspozycje dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz wprowadzania pozarolniczych działalności do gospodarstw, np. agroturystyki,

3. turystyki:

- korzystne uwarunkowania dla rozwoju działalności turystycznych różnego rodzaju, w tym turystyki pobytowej, krajoznawczej, specjalistycznej,
- korzystne warunki rozwoju agroturystyki.

d) problemy rozwoju:

- niski stan rozwoju przedsiębiorczości,
- niekorzystne demograficzne uwarunkowania rozwoju ludności wiejskiej,
- niekorzystne warunki rozwoju rolnictwa przy wiodącej roli funkcji rolniczej,
- znaczne rozdrobnienie agrarne,
- bardzo duże uzależnienie sytuacji materialnej ludności od rolnictwa,
- bardzo słaba dostępność w komunikacji kolejowej i relatywnie słaba w drogowej,
- niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich oraz zła sytuacja w gospodarce odpadami stałymi.

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa:

W części analitycznej planu został określony cel główny zagospodarowania przestrzennego regionu, którym jest „Zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców”. Pochodnymi celu głównego są cele szczegółowe:

- zwiększenie atrakcyjności regionu jako pochodnej jego walorów przyrodniczych, kulturowych, wysokich standardów życia, sprawnego systemu infrastruktury technicznej i komunikacji;
- przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu;
- modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej.

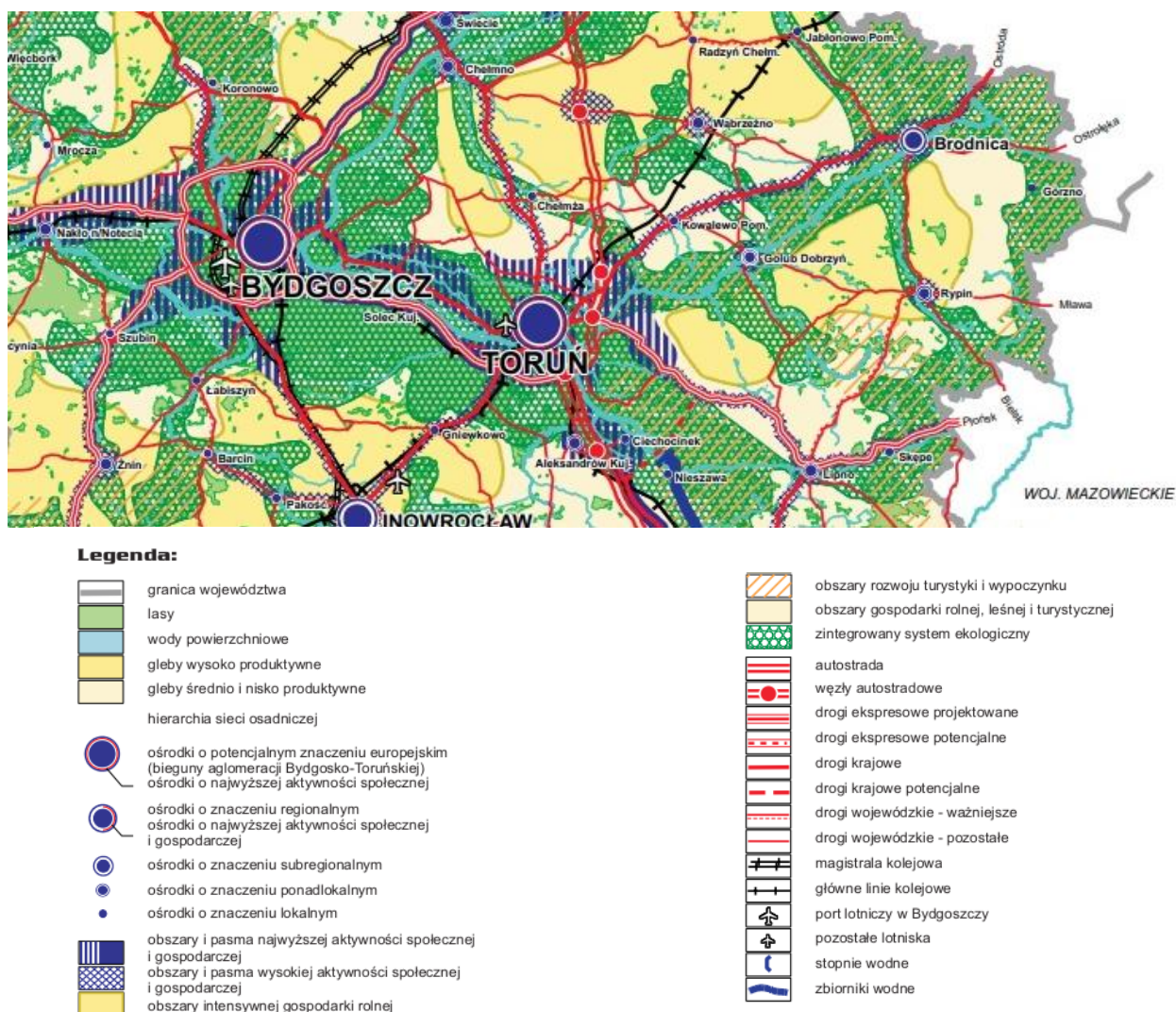
Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, wzmocnienie koncentracji potencjału ludzkiego, gospodarczego i atrakcyjności warunków życia i inwestowania oraz dobra dostępność komunikacyjna będą uzyskiwane przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej.

Polityka zagospodarowania przestrzennego województwa:

W planie wyodrębniono cztery strefy polityki przestrzennej, do III wschodniej zaliczono gminę Skrwilno. Strefa ta jest predestynowana do intensywnej gospodarki rolnej, a ponad to polityka rozwoju wielokierunkowego obejmująca gospodarkę rolną, turystyczną i leśną.

Zgodnie z Koncepcją zagospodarowania przestrzennego teren równiny Urszulewskiej, obejmujący zintegrowany system ekologiczny w głównej mierze będzie przeznaczony pod obszar rozwoju turystyki i wypoczynku, natomiast pozostała część gminy pod obszary gospodarki rolnej, leśnej i turystycznej.

Rysunek 11. Fragment załącznika nr 13 (Koncepcja zagospodarowania przestrzennego) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

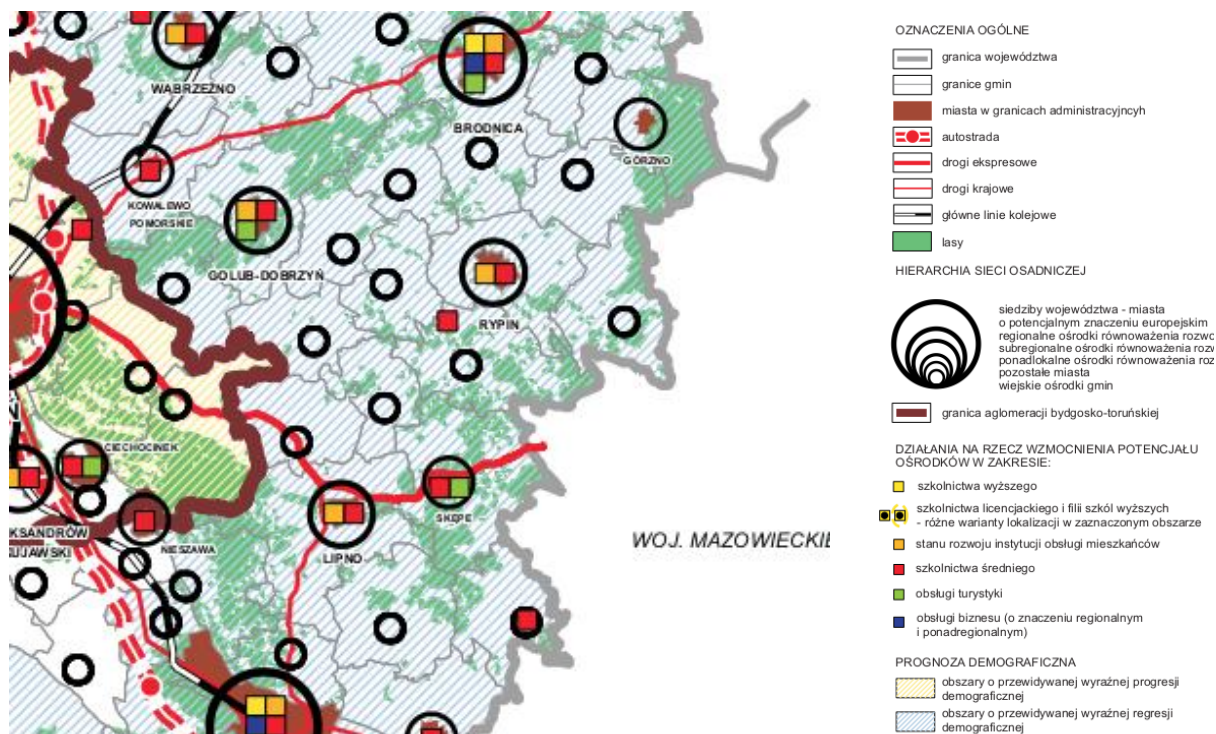
Główne zasady zagospodarowania przestrzennego:

- gospodarowanie z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego oraz wielofunkcyjność rozwoju struktur przestrzennych;
- podporządkowanie działalności gospodarczej wymogom ochrony środowiska, zachowanie spójności przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów, objęcie szczególną ochroną wód, regulacja stosunków wodnych, ograniczenie chemizacji rolnictwa na obszarach cennych przyrodniczo, zalesienie gruntów najłabszych klas bonitacyjnych mało przydatnych dla gospodarki rolnej, wprowadzenie zalesień wzdłuż brzegów rzek oraz w zlewniach jezior na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo, przebudowa drzewostanów;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego kierując się harmonijnym kształtowaniem krajobrazu kulturowego oraz dbałością o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych;
- zapewnienie pełnej obsługi mieszkańców przez wielofunkcyjny rozwój układu osadniczego wykorzystując w pierwszej kolejności tereny istniejącego zainwestowania, przeciwstawianie się dalszemu rozpraszaniu zabudowy;
- rozwój gospodarki przemysłowej, rolniczej i turystycznej poprzez wsparcie przedsiębiorstw;
- rozwój oraz poprawa parametrów technicznych i użytkowych infrastruktury technicznej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

Zgodnie z wytyczonymi kierunkami rozwoju i kształtowania sieci osadniczej, gmina Skrwilno zaliczona została do najniższej hierarchii sieci osadniczej- grupy „*pozostałe wiejskie siedziby gmin*”. Kierunek ten opiera się na wzmocnieniu potencjału, podniesieniu jakości życia mieszkańców, wykorzystaniu walorów turystycznych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego. Obsługa mieszkańców będzie realizowana zwłaszcza z zakresu: edukacji, służby zdrowia, opieki społecznej i obsługi rolnictwa oraz tworzenia podstaw do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Rysunek 12. Fragment załącznika nr 15 (Kierunki rozwoju sieci osadniczej) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

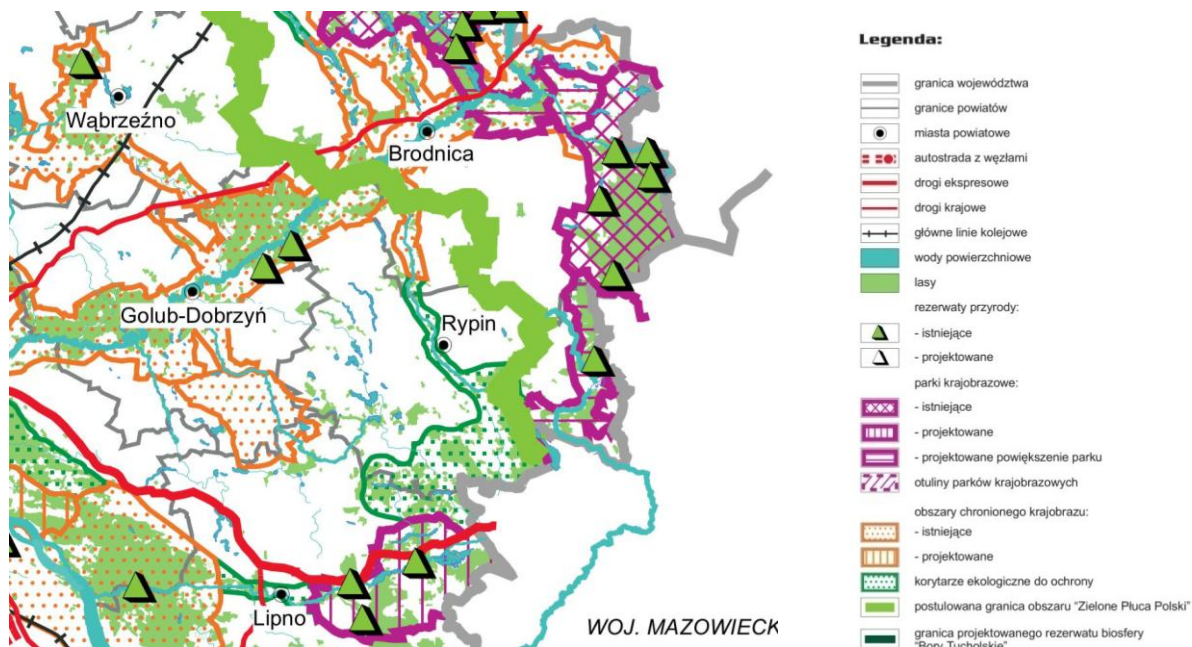

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, głównym kierunkiem jest ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń, w głównej mierze poprzez tworzenie nowych form ochrony przyrody oraz powiększanie istniejących wraz z opracowaniem planów ich ochrony.

Planuje się powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego o teren równiny Urszulewskiej przede wszystkim Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, powiększenie obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”, co najmniej o teren gminy Skrwilno oraz ochronę terenów zagrożonych powodzią.

Rysunek 13. Fragment załącznika nr 16 (Kierunki ochrony kształtowania przyrody i krajobrazu) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

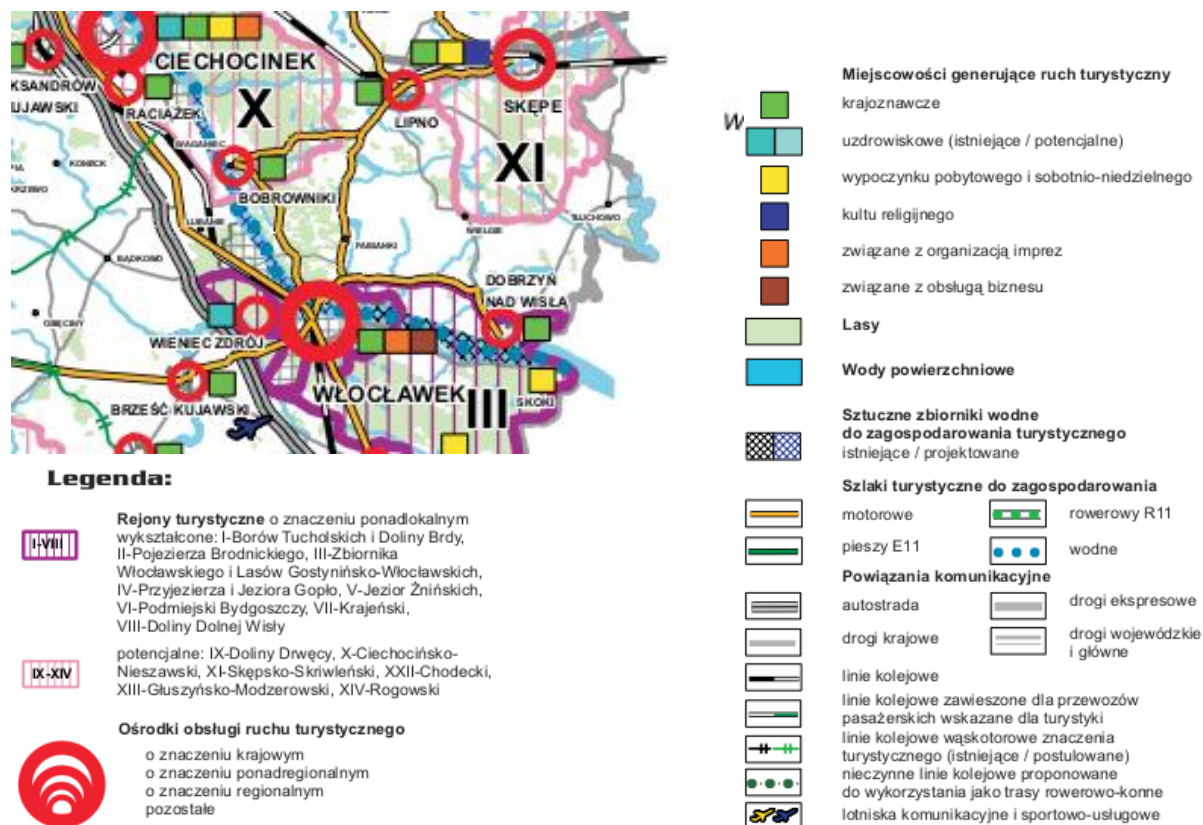
Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Priorytetem w zakresie ochrony środowiska kulturowego jest ochrona zasobów kulturowych, poprzez wspieranie działań konserwatorskich dla zachowania obiektów sakralnych oraz zespołów dworsko-parkowych,

Rozwój turystyki, powinien się opierać na racjonalnym wykorzystaniu turystycznych walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego.

Skrwilno nie znajduje się w obszarach turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym jednakże obszary w rejonie jeziora Urszulewo oraz Skrwilno posiadają cechy generujące wypoczynkowy ruch turystyczny. Istotnym elementem będzie również rozwój agroturystyki w istniejących i nowych gospodarstwach rolnych oraz poprawa czystości wód. Przywrócenie ładu przestrzennego i wyposażenie w pełny zakres sieci i urządzeń infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska na terenach przeinwestowanych (głównie przez zabudowę letniskową) jeziora Urszulewskiego.

Rysunek 14. Fragment załącznika nr 21 (Kierunki rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

W sferze działalności rolniczej założono rozwój instytucji obsługi rolnictwa w siedzibach gmin, wskazana jest restrukturyzacja i modernizacja przetwórstwa rolno-spożywczego szczególnie mięsnego, mleczarskiego, zbożowo-młynarskiego oraz owocowo-warzywnego. Tworzenie warunków do przekształceń struktury agrarnej m.in. w oparciu o obrót ziemią własności indywidualnych gospodarstw rolnych, głównie we wschodniej i południowej części województwa, obejmującej gminy powiatu rypińskiego. Na terenie powiatu rypińskiego ma nastąpić zmiana użytkowania gruntów o niskiej przydatności dla produkcji rolnej ze wskazaniem do dolesień poprzez zalesianie gruntów najłabszych klas bonitacyjnych mało przydatnych dla gospodarki rolnej, zgodnie z Programem zwiększenia lesistości i zadrzewień oraz koncentracja i specjalizacja produkcji rolnej ukierunkowanej na chów zwierząt gospodarskich.

Działania w zakresie komunikacji opierają się przede wszystkim na poprawie powiązań drogowych oraz kolejowych podnoszących atrakcyjność regionu. Przebudowa w klasie technicznej G (główna) drogi wojewódzkiej nr 560: Brodnica-Rypin-Sierpc-Bielsk

Działania w zakresie infrastruktury technicznej zakładają uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej na obszarach o zawartej zabudowie oraz realizację oczyszczalni przydomowych dla zabudowy rozproszonej oraz rozwój systemów gazowniczych, co podniesie jakość życia mieszkańców oraz wpłynie na poprawę czystości powietrza atmosferycznego oraz wód. Rozbudowa systemów energetycznych będzie prowadzić do bezpieczeństwa energetycznego z gwarancją odbiorcą dostaw energii elektrycznej zgodnej ze standardami i normami ogólnokrajowymi. Tworzenie nowych, modernizacja istniejących składowisk odpadów, w ramach potrzeb gminnych z zastosowaniem technologii uwzględniających wymogi ochrony środowiska.

Działania w zakresie rozwoju sieci rurociągów: gazowych, ropy naftowej i paliw zakładają w ramach III etapu gazyfikacji budowę gazociągu Dn 150 mm Sierpc-Rypin- możliwa gazyfikacja miasta Rypin oraz gmin Skrwilno, Brzuze, Czernikowo, Rogowo i Zbójno oraz budowę stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w okolicach miejscowości Skrwilno.

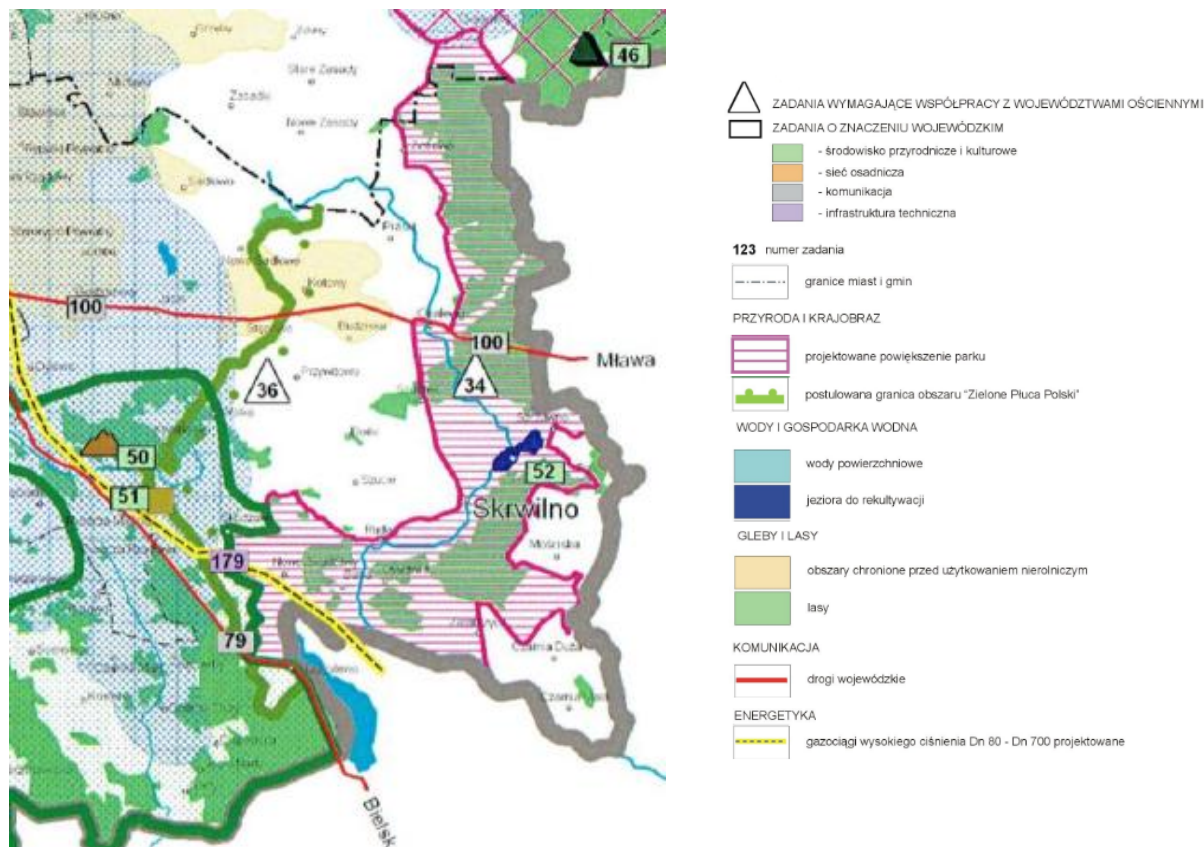
Reasumując, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dla gminy Skrwilno przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, dla gminy Skrwilno.

L.p./ nr zadania	Nazwa zadania
I. ZADANIA O ZNACZENIU KRAJOWYM- BRAK ZADAŃ	
II. ZADANIA WYMAGAJĄCE WSPÓŁPRACY Z WOJEWÓDZTWAMI SĄSIEDNIMI	
34.	Powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego
35.	Aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych Górznieńsko-Lidzbarskiego
36.	Powiększenie obszaru funkcjonalnego "Zielone Płuca Polski"
III. ZADANIA O ZNACZENIU WOJEWÓDZKIM	
Środowisko przyrodnicze i kulturowe	
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja Programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
46.	Opracowanie i ustanowienie planów ochrony dla wszystkich rezerwatów przyrody
52.	Rekultywacja zdegradowanych jezior z należyтым rozpoznaniem uwarunkowań i celowości takich zabiegów w szczególności: Skrwilna
Komunikacja	
79.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 560
100.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 563
Infrastruktura	
179.	Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Sierpc-Rypin Dn 150 mm
IV. ZADANIA RZĄDOWE SŁUŻĄCE OBRONNOŚCI PAŃSTWA- BRAK ZADAŃ	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęty uchwałą nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca 2003r.

Rysunek 15. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Skrwilno ujęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

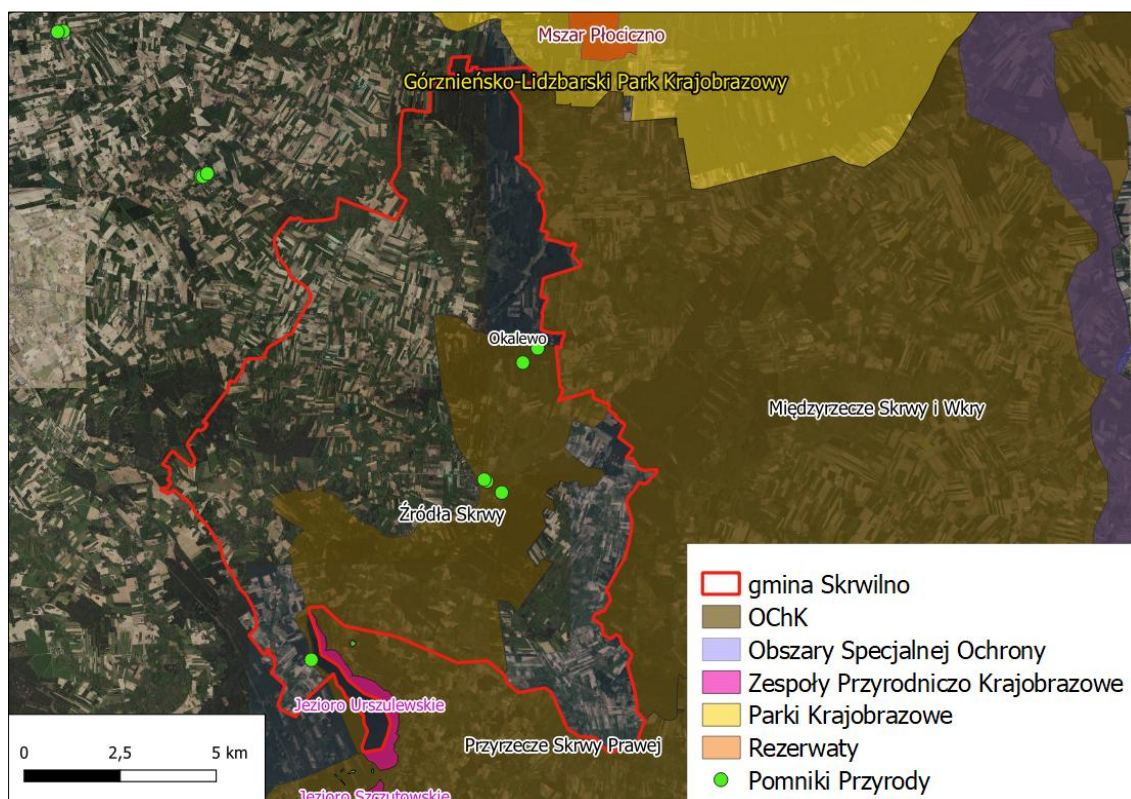
Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r.).

Aktualnie trwają prace nad sporządzeniem nowego Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę Nr XXIX/418/21 z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Obecnie zostały zakończone prace diagnostyczne i przystąpiono do określenia kierunków rozwoju przestrzennego regionu, w tym koncepcji kształtowania rozwoju przestrzennego województwa.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE ZE ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA OBSZARZE GMINY

3.1. Form ochrony przyrody oraz ich otulin

Rysunek 16. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie gminy Skrwilno.

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Formami ochrony przyrody zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., (Dz. U.2024 poz.1478 ze zm.) są:

- 1) Parki narodowe;
- 2) rezerwaty przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Z wyżej wymienionych form ochrony przyrody w granicach administracyjnych gminy znajduje się:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy,
- Rezerwat – Okalewo,
- pomniki przyrody.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU ŹRÓDŁA SKRWY

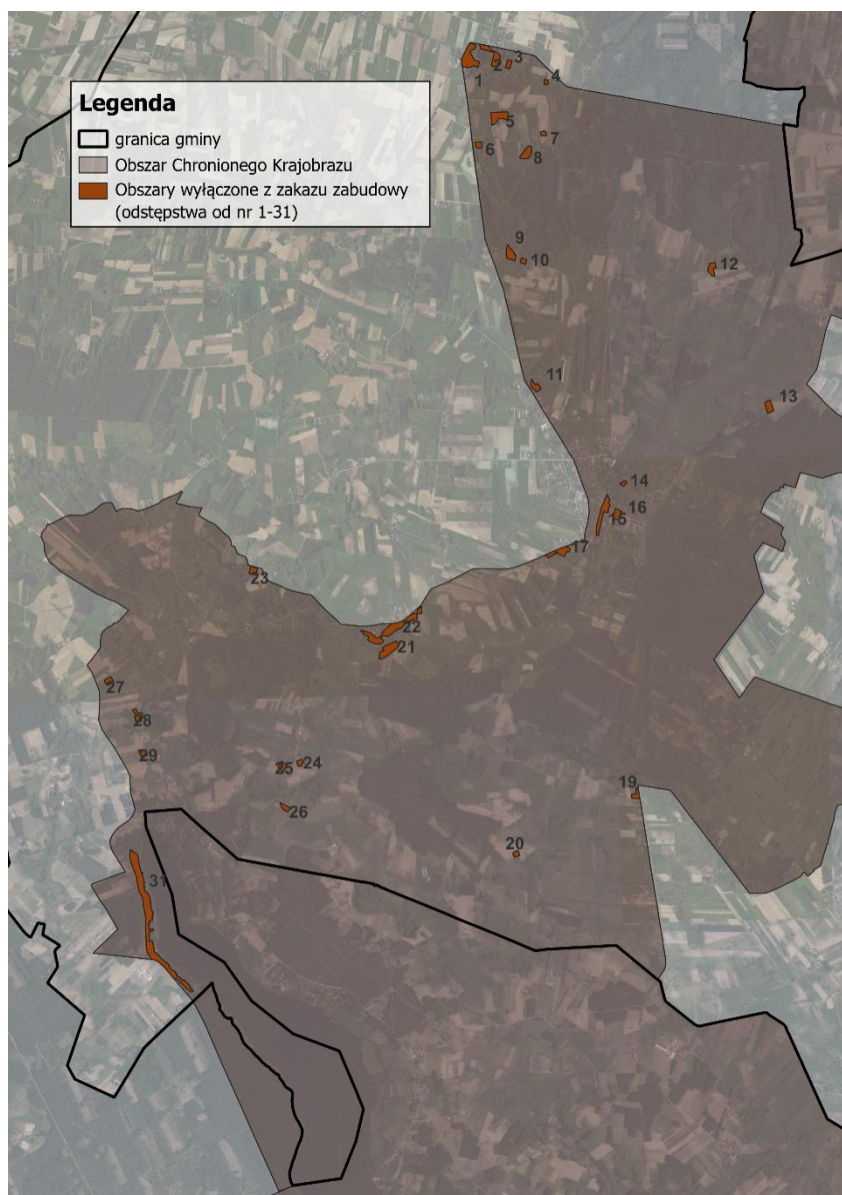
Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, obejmujący swym zasięgiem znaczną część obszaru gminy Skrwilno ustanowiony został uchwałą nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN Nr 3, poz. 22), dla którego obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XI/255/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 6121).

Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy w całości znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Skrwilno, zajmuje powierzchni 3530,89 ha, w tym w stanie posiadania nadleśnictwa 1130,05 ha i jest zlokalizowany głównie w obrębie Skrwilno i częściowo w obrębie Urszulewo. Pod względem fizyczno-geograficznym cały obszar leży w obrębie Sandru Skrwy. Orograficznie teren jest dosyć jednorodny jedynie tylko zachodnia część obszaru wykazuje większe zróżnicowanie. Dominantą przestrzenną obszaru jest rynna Jeziora Urszulewskiego. Głównym elementem hydrograficznym jest Jezioro Urszulewskie o powierzchni 239,1ha. Uzupełnienie sieci wodnej stanowią jezioro Skrwilno, rzeka Skrwa oraz bogaty system drobnych cieków oraz oczek wodnych. Szatę roślinną tworzą przede wszystkim lasy. Zajmują one dużą powierzchnię – około 2479 ha, która stanowi ponad 70% omawianego obszaru. Ponadto ważny ekologicznie i znaczący terytorialnie element stanowią kompleksy łąk i bagien. Głównym celem jest czynna ochrona ekosystemu realizowana w ramach ochrony krajobrazu stanowiącego obszar źródliskowy rzeki Skrwy, a także Jeziora Urszulewskiego oraz zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk Równiny Urszulewskiej.

Wspomniana wyżej Uchwała wprowadza zakazy, które należy uwzględniać w zakresie rozwoju zagospodarowania przestrzennego oraz w bieżącej działalności gospodarczej. Należy tu wymienić m.in. zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem przedsięwzięć, dla których przeprowadzona

procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru), wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu (z wyjątkami), dokonywania zmian stosunków wodnych (z wyjątkami), likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych, lokalizowania obiektów budowlanych w pasie 100m od linii rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych (z wyjątkami). Do ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów należą racjonalna gospodarka rolna, leśna i rybacka polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy.

Rysunek 17. Obszary na których nie obowiązują zakazy §5 pkt. 3, 7 uchwały nr XI/255/19 występujące na terenie Gminy Skrwilno.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

Zgodnie z §6 uchwały nr XI/255/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 6121), na części terenów gminy Skrwilno (określonych obszarami o nr od 1 do 31) nie obowiązują zakazy, o których mowa w §5 pkt. 3, 7 ww. uchwały - tereny te określone zostały w załączniku nr 4, a zilustrowane na mapie zamieszczonej w załączniku nr 2 do ww. uchwały. Powyższa rycina przedstawia obszary odstępstw znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno.

REZERWAT OKALEWO

Rezerwat Okalewo został utworzony zarządzeniem Min. Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 03.05.1965 r. (Mon. Pl. Nr 26, poz. 1965). Aktualnym aktem prawnym na terenie rezerwatu jest Zarządzenie Nr 0210/16/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Okalewo" (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 1793).

W granicach obszaru chronionego krajobrazu, znajduje się rezerwat „Okalewo”, obejmujący 6,76 ha powierzchni. Jest to fragment lasu z przewagą świerka pospolitego, rosną tu również około 200-letnie sosny pospolite, olsza czarna, brzoza brodawkowata i omszona. W podszycie i runie rozwija się kruszyna pospolita, borówka czernica, konwalijka dwulistna, i szczawik zajęczy. Spotkać można siódmaczka leśnego, zawilca gajowego, kosmatkę owłosioną i narecznicę krótkoostną. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu z przewagą świerka na krańcowym stanowisku naturalnego jego zasięgu. Właścicielem obszaru jest Skarb Państwa, a zarządcą Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Skrwilno. Rezerwat Okalewo to rezerwat leśny, biocenotyczny, objęty częściową ochroną.

POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzew, krzewów gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy Skrwilno znajduje się 8 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody, które zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie gminy Skrwilno.

Lp.	Nazwa	wysokość	pierśnica	Akt prawny obowiązujący	Informacje o obiekcie
1	Dąb szypułkowy - Quercus robur	25 m	141 cm	Uchwała Nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	od pn-wsch strony ubytek w pniu do wys. 2m,
2	Dąb szypułkowy - Quercus robur	28 m	140 cm	Uchwała Nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	od strony pn do wys. 2m ubytki kory
3	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26 m	120 cm	Uchwała Nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	-
4	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	-	Uchwała Nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	Drzewo powalone
5	Dąb szypułkowy - Quercus robur	19 m	136 cm	Uchwała Nr XXXI/148/06 Rady Gminy w Skrwilnie z dnia 15 września 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno	złamany główny konar na wys. 12m
6	Buk - Fagus sp.,	31 m	143 cm	Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy)	-
7	Dąb - Quercus sp.	32 m	111 cm		-
8	Lipa drobnolistna - Tiliacordata	26 m	255 cm	Orzeczenie nr 3 Wojewody Włocławskiego z dnia 10.08.1981 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

3.2. Obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału

Zgodnie z art. 16 pkt. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz.960) obszary szczególnego zagrożenia powodzią - to:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne, pas techniczny.

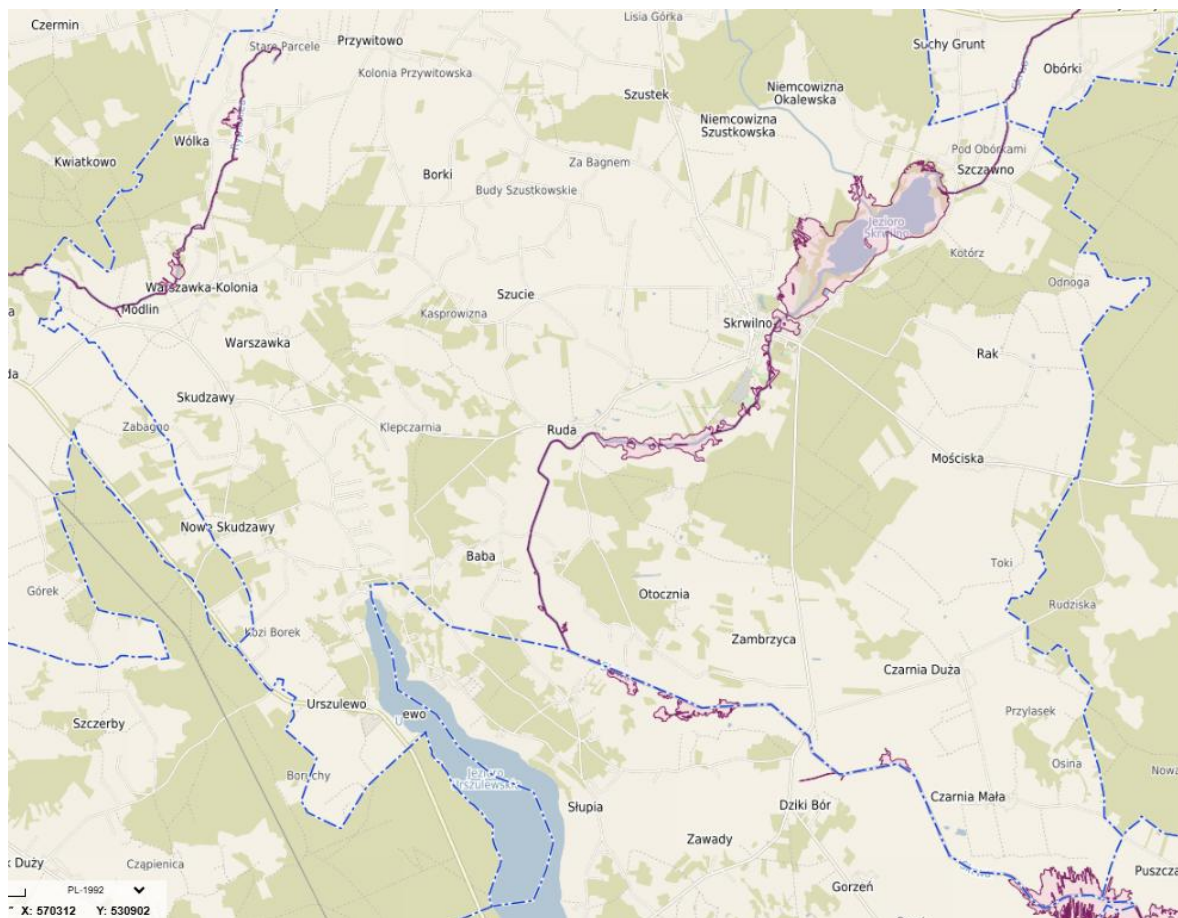
Teren gminy Skrwilno znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Obszary narażone na częste powodzie to:

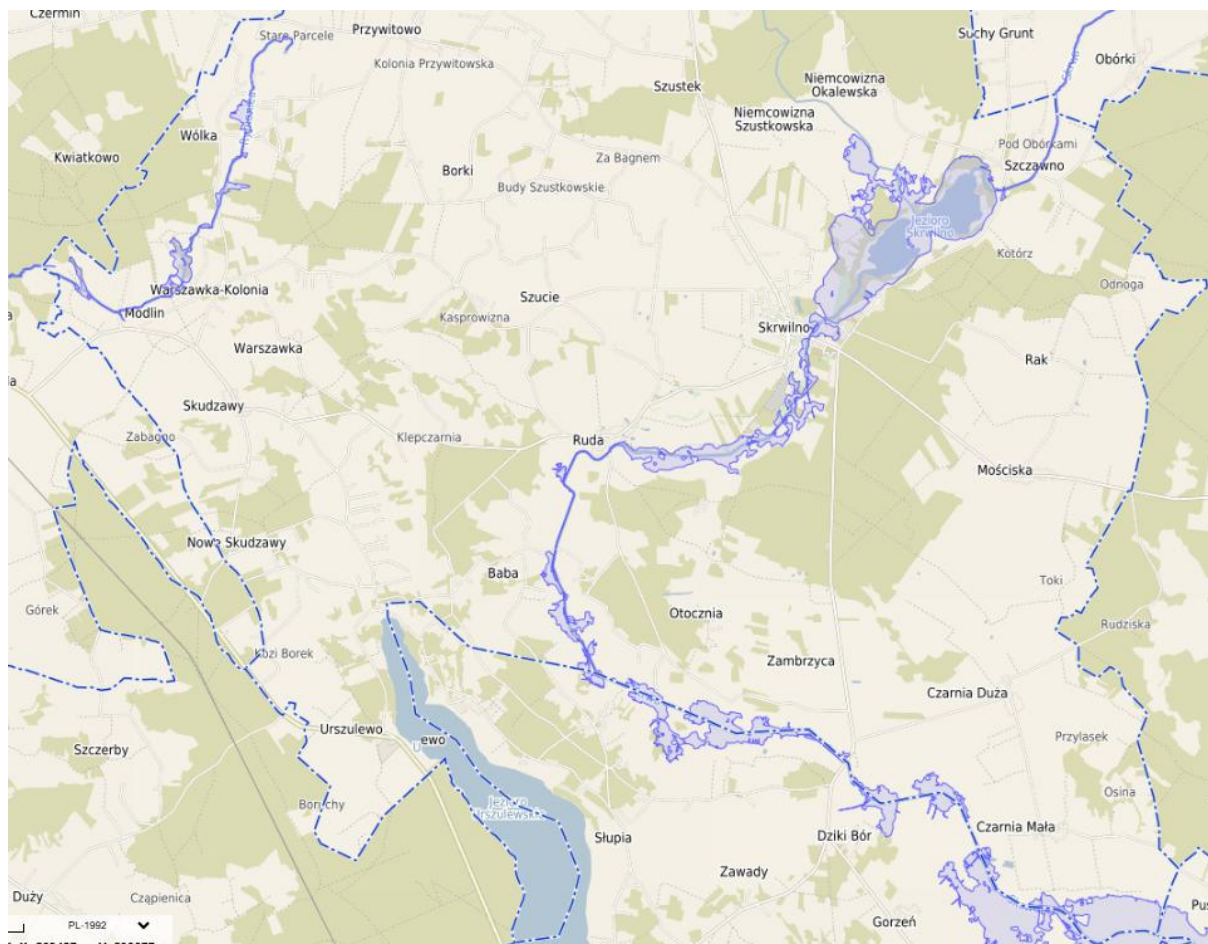
- tereny zalewane wzdłuż rzeki Rypienica oraz rzeki Skrwa;

Rysunek 18. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Źródło: <https://skrwilno.e-mapa.net/>

Rysunek 19. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.

Źródło: <https://skrwilno.e-mapa.net/>

Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią może wprowadzać ograniczenia wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zabrania się: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania na etapie realizacji i likwidacji inwestycji zgodnie z art. 77 ust 1 pkt. 3 lit a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz. U.2025 poz. 960). Lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych obiektów budowlanych wymaga pozwolenia wodnoprawnego na podstawie art. 390 ust. 1 pkt. 1 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz. U.2025 poz. 960). Zakazuje się dokonywania zmiany ukształtowania terenu mającego wpływ na warunki przepływu wód powodziowych.

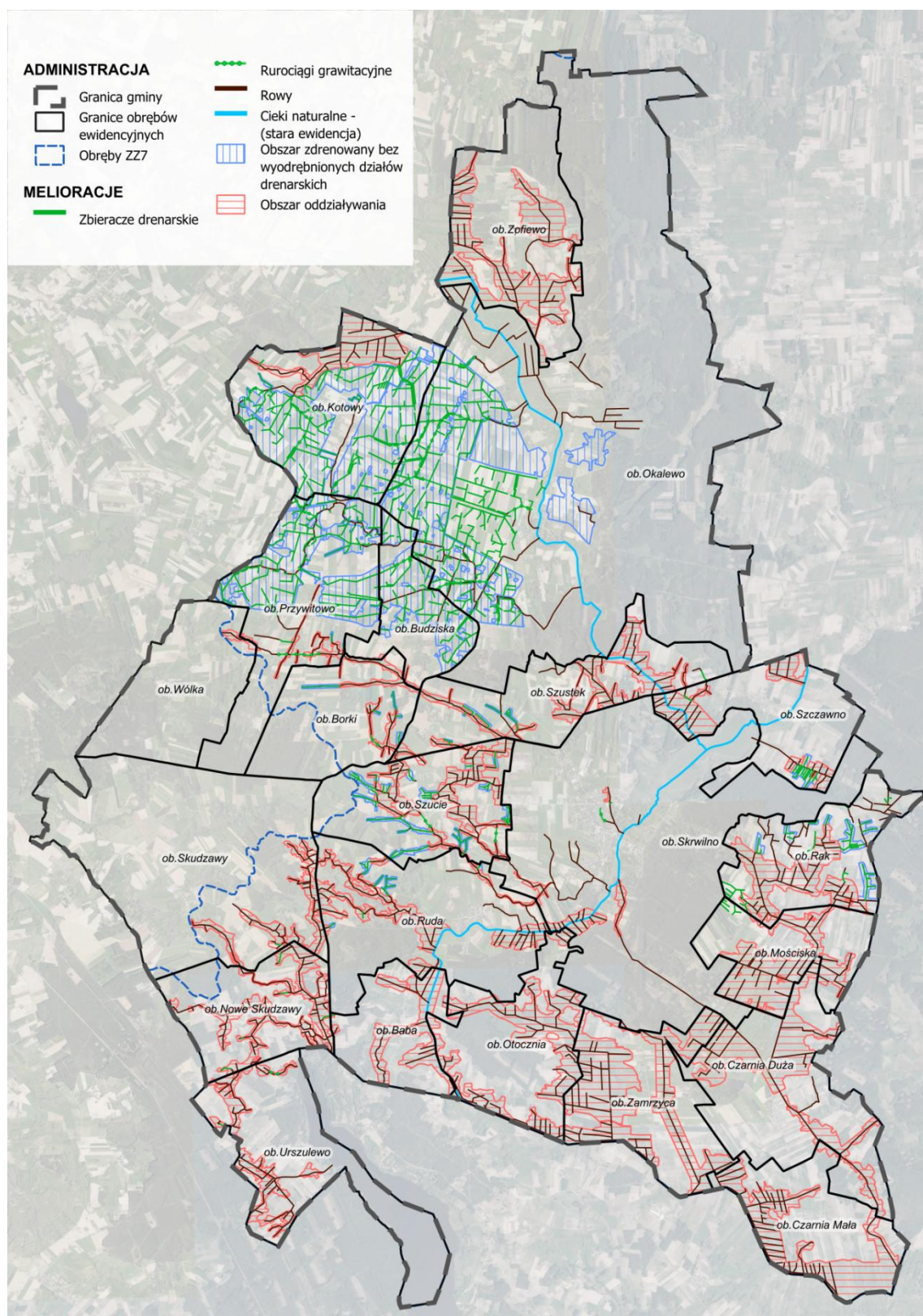
3.3. Obszarów gruntów zmeliorowanych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz. 960), art. 195 określa melioracje wodne. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Zgodnie z art. 196 ustawy prawo wodne, w celu zapewnienia dostępu do informacji o urządzeniach melioracji wodnych oraz o zmeliorowanych gruntach prowadzi się ewidencję urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, zwaną dalej "ewidencją melioracji wodnych". Ewidencja melioracji wodnych zawiera dane dotyczące urządzeń melioracji wodnych, w szczególności ich rodzaj, liczbę, lokalizację i parametry techniczne oraz dane dotyczące zmeliorowanych gruntów.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Toruniu pismem z dnia 06 listopada 2024 r. znak: GR.ZZI.520.130.2024 udostępniło informację na temat danych o obszarach zmeliorowanych z terenu działania Zlewni na obszarze gminy Skrwilno: wieś; Borki, Przywitowo, Skudzawy, Szucie, Nowe Skudzawy, w postaci skanu map wykonanych w latach 80-tych. Ze względu na lata wykonania map należy mieć na uwadze ich aktualność, ewidencja może nie zawierać rzetelnych informacji na temat lokalizacji urządzeń melioracji wodnych na terenie Gminy.

W pozostałej części gminy, z obrębu działania Zlewni: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni we Włocławku pismem z dnia 08 listopada 2024r. znak: WK.ZZI.0145.16.2024 udostępniło informację na temat lokalizacji urządzeń melioracji wodnych oraz gruntów zmeliorowanych na terenie Gminy, w postaci danych wektorowych (przedstawionych na poniższym rysunku) oraz skanów map archiwalnych. Ewidencja zawiera informacje na temat położenia zbieraczy drenarskich, rurowciągów grawitacyjnych, rowów, cieków naturalnych, obszarów zdrenowanych bez wyodrębnionych działów drenarskich oraz obszary oddziaływania zastrzegając, że ewidencja w postaci wektorowej jest niekompletna oraz może nie odzwierciedlać stanu rzeczywistego i dopiero nastąpi jej weryfikacja i docelowe opracowanie.

Rysunek 20. Ewidencja melioracji wodnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni we Wrocławku

3.4. Terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy

Pojęcie ruchów masowych ziemi zdefiniowane zostało w art. 3 pkt. 32a ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U.2025 poz.647 ze zm.), i oznacza powstające naturalnie lub na skutek działalności człowieka osuwanie, spływanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwietrzliny i gleby. Zgodnie z art. 110a ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U.2025 poz.647 ze zm.) obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach prowadzi właściwy terenowo starosta.

Na terenie gminy Skrwilno nie występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi. Zjawiska te najczęściej występują w terenach o specyficznej rzeźbie terenu, takich jak góry, strome zbocza czy obszary narażone na silne erozje. Ukształtowanie topograficzne gminy nie sprzyja tego typu zjawiskom. Teren gminy nie jest narażony na ryzyko zniszczeń związanych z ruchami masowymi ziemi, ma to pozytywny wpływ na bezpieczeństwo budowli, dróg oraz mieszkańców w tym regionie. Dobre warunki stabilności geologicznej są korzystne z punktu widzenia nowych inwestycji budowlanych oraz rozwoju urbanistycznego, ponieważ nie ma potrzeby podejmować dodatkowych działań mających na celu zabezpieczenie przed osunięciami ziemi.

3.5. Stref ochronnych ujęć wody

Zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz.960) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, służy ustanowienie stref ochronnych ujęć wody.

Strefy ochronne obejmują:

- wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, albo
- teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej.

Strefa ochrony bezpośredniej - ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód.

Strefa ochrony pośredniej - obejmuje obszar zasilania ujęcia wody wyznaczony na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia. Jeżeli czas

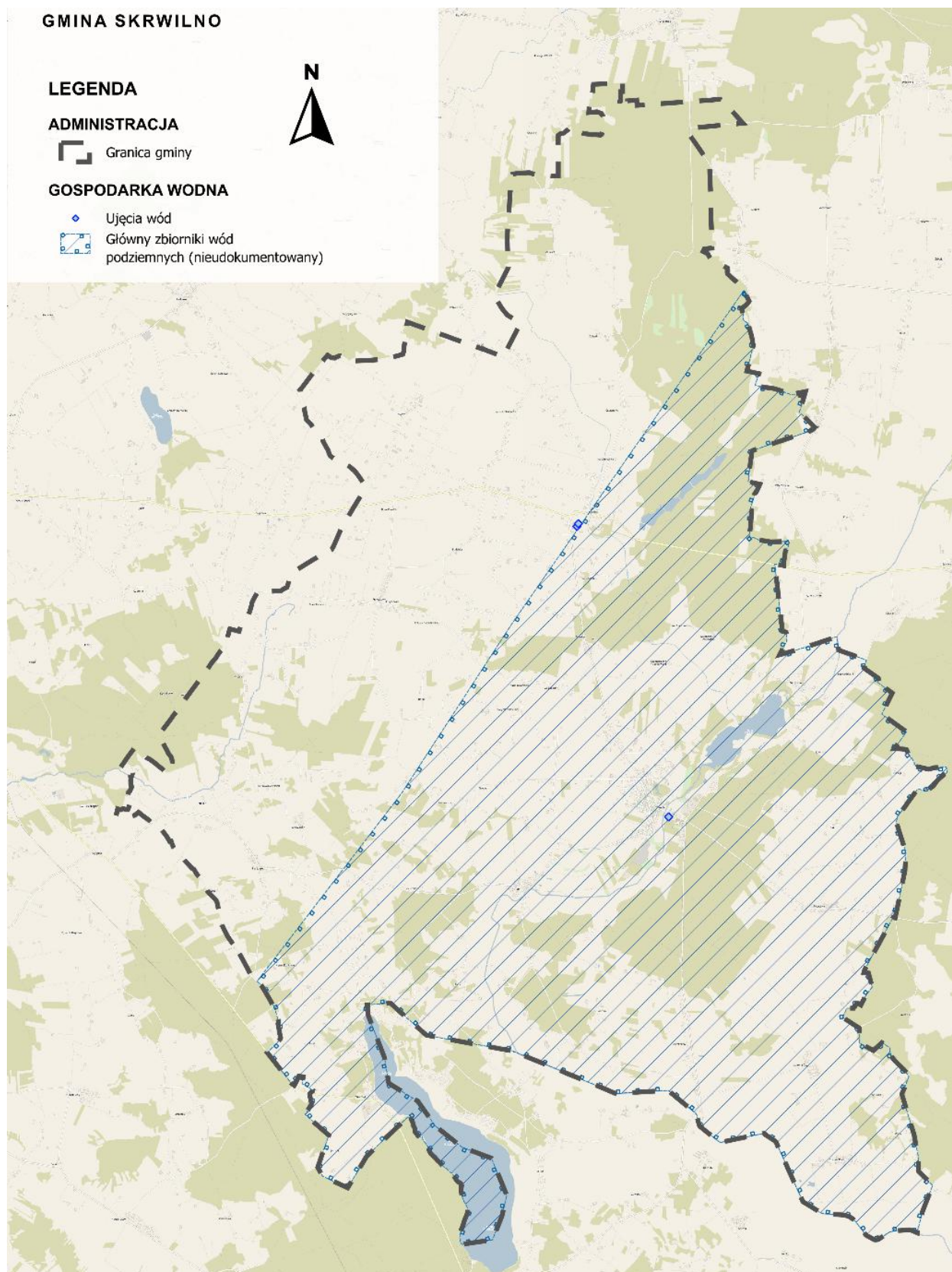
przepływu wód od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się z uwzględnieniem obszaru wyznaczonego 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej.

Strefa ochronna ujęć wody stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Należy odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarować teren zielenią, odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody oraz ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody. Na terenie ochrony pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, które zostały wymienione w art.130 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz.960).

Ujęcia wody na terenie gminy Skrwilno:

- SUW i Ujęcie Skrwilno - składające się z dwóch studni głębinowych o łącznej wydajności 850 m³/dobę oraz stacji uzdatniania wody,
- SUW i Ujęcie Okalewo - składające się z dwóch studni głębinowych o łącznej wydajności 810 m³/dobę oraz stacji uzdatniania wody.

Rysunek 21. Ujęcia wód na terenie gminy Skrwilno

Źródło: opracowanie własne

3.6. Obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych

Celem ochrony zbiorników wód śródlądowych jest zapewnienie odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych. W tym celu ustanawia się na podstawie art. 120, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz.960) obszar ochrony zbiorników wód śródlądowych.

Obszary ochronne stanowią teren, na których obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Na obszarach ochronnych może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, które zostały wymienione w art.140 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U.2025 poz.960) Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej lub na obszarze ochronnym zakazów, nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie lub na tym obszarze przysługuje odszkodowanie.

W granicach administracyjnych gminy Skrwilno nie zostały ustanowione obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

3.7. Terenów górniczych i obszarów górniczych wraz z filarami ochronnymi

Zgodnie z art. 6.ust 1. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2024 poz. 1290 ze zm.):

- terenem górniczym – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- obszarem górniczym – jest przestrzeń, w granicach, której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji;

Filarem ochronnym jest ta część obszaru górniczego, w której dla zabezpieczenia chronionych obiektów przed szkodami wskutek robót górniczych prowadzenie tych robót może być dozwolone pod szczególnymi warunkami, zapewniającymi w dostateczny sposób ochronę przed tymi szkodami. Filar ochronny ustanawia się przede wszystkim w przypadkach, gdy przewidywane wielkości odkształceń spowodowanych robotami górniczymi przekraczają wielkości odkształceń dopuszczalne dla chronionych obiektów

i uzasadniają konieczność zachowania szczególnych warunków lub stosowania szczególnej techniki górniczej.

W granicach administracyjnych gminy Skrwilno nie występują tereny i obszary górnicze.

3.8. Udokumentowanych złóż kopalin, kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazyny substancji

Zgodnie z art. 6.ust 1. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2024 poz. 1290 ze zm.):

- złożem kopaliny – jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą;

Mając na uwadze dane Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie Gminy Skrwilno nie występują złoża kopalin.

Na terenie gminy Skrwilno nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

3.9. Obszarów uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej

Zgodnie z art. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r., o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U.2025 poz.1135) uzdrowiskiem jest obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, któremu został nadany status uzdrowiska ze względu na spełnienie łącznie następujących warunków określonych w art. 34 ust.1:

- 1) posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych na zasadach określonych w ustawie;
- 2) posiada klimat o właściwościach leczniczych potwierdzonych na zasadach określonych w ustawie;
- 3) na jego obszarze znajdują się zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska;
- 5) posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, a także prowadzi gospodarkę odpadami.

Natomiast obszarem ochrony uzdrowiskowej jest obszar spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt. 1, 2, 4 i 5, któremu został nadany status obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Gmina Skrwilno nie posiada statutu uzdrowiska i nie znajduje się w zasięgu obszaru ochrony uzdrowiskowej.

3.10. Zabytków objętych formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

Pojęcie zabytek, w rozumieniu art. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 poz. 1292 ze zm.) oznacza nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z art. 19 ust 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2024 poz. 1292 ze zm.), określając ustalenia planu ogólnego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych objętych formami ochrony zabytków wraz z otoczeniem oraz ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Bazowym elementem jest połączenie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z regulacjami dotyczącymi ochrony zabytków, co stwarza konieczność zespolenia ochrony dziedzictwa kulturowego z procesem urbanistycznym. W praktyce oznacza to, że ochrona zabytków musi być brana pod uwagę przy opracowywaniu ustaleń planu ogólnego gminy.

Wprowadzenie ochrony zabytków do ustaleń planu ogólnego gminy przekłada się na regulacje dotyczące parametrów takich jak:

- profil funkcjonalny strefy - rodzaj przeznaczenia terenu,
- maksymalna intensywność zabudowy - co ogranicza liczbę kondygnacji i ogólną wielkość budynków na danej działce,
- maksymalna wysokość zabudowy - co jest szczególnie istotne w ochronie zabytków, aby nowa zabudowa nie dominowała nad chronionymi obiektami,

- maksymalny udział powierzchni zabudowy – określa powierzchnie zabudowy dla działki,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - który odnosi się do zapewnienia przestrzeni zielonej i otwartej, co ma znaczenie zarówno dla zachowania wartości historycznych, jak i estetyki otoczenia zabytków.

W zasadzie opracowując plan ogólny, należy dostosować parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich maksymalną ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej randze to nowopowstałe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej rangi. Wysokość nowych budynków czy ich intensywność nie mogą naruszać charakteru zabytkowego otoczenia. Ochrona zabytków opiera się w dużej mierze na regulacjach urbanistycznych, które odnoszą się głównie do kwestii technicznych – takich jak wysokość, intensywność, czy udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan ogólny gminy określa jedynie główne parametry, a szczegółowe aspekty ochrony zabytków są zarezerwowane dla planów miejscowych.

Pierwsze początki osadnictwa na terenie Skrwilna sięgają IX-X w. Na skutek najazdów w XII w. gród i podgródzie zostało spalone. Na przełomie XII i XIII w. przeniesiono osadę w inne miejsce, pierwsze wzmianki w źródłach pisanych o osadach skrwileńskich pojawiły się dopiero w XVI w. Wojna ze Szwecją w XVII wieku przyniosła złe czasy dla ziemi skrwileńskiej, dokonano licznych grabieży i represji przez najeźdźców. W XIX wieku Skrwilno rozwijało się przy drodze z Bieżunia do Rypina i jak mówi historia miejscowość składała się z kościoła parafialnego murowanego, szkoły początkowej, urzędu gminy, kasy wkładowo-zaliczkowej, karczmy, 7 sklepów, 56 domów i 532 mieszkańców. Walki wojenne również nie ominęły Skrwilna, w 1863 wybuchło powrastanie styczniowe, I wojna światowa również odbiła się negatywnie na rozwoju miejscowości. Jednakże rozkwit tych ziem nastąpił w latach trzydziestych, w głównej mierze poprzez słynne targi końskie, na które zjeżdżali kupcy z całego kraju i z zagranicy, przede wszystkim z Włoch. II wojna światowa to tragiczne dzieje historii. Zbrodnie popełnione przez hitlerowców na ludności powiatu rypińskiego w tym ziemi skrwileńskiej przypomina całemu społeczeństwu miejsce pamięci jakimi są masowe groby kilku tysięcy pomordowanych, znajdujące się we wsi Rak.

Na terenie gminy Skrwilno występują obszary ochrony wizualnej najcenniejszych obiektów historycznych, zespołów zabytkowych objętych „strefą ochrony ekspozycji”:

- zespołu pałacowo-parkowego we wsi Okalewo z pocz. XIX w.,

- zespołu kościoła rzym.-kat. datowanego na 1852 r. i parku podworskiego w Skrwilnie - historycznej struktury przestrzennej,

W obszarach tych należy:

- kontynuować „dobrą” miejscową tradycję budowlaną przy wprowadzaniu nowej zabudowy i modernizacji istniejącej,
- wprowadzać ciekawą architekturę dla usług (odchodząc od bryły ostatnich lat), skorelowaną z istniejącym otoczeniem,
- wysokość nowej zabudowy winna zapewnić ekspozycję zasobów kulturowych.

Zgodnie z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Gminy Skrwilno na lata 2023-2026 wyróżniono priorytety programu:

- Priorytet I - Ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno,
  - Kierunki działań:
    - Planowe wykorzystywanie przez samorząd gminy środków prawnych i organizacyjnych na rzecz prawidłowego utrzymania i wykorzystywania dziedzictwa kulturowego,
    - Zabezpieczanie obiektów zabytkowych przed utratą ich walorów historycznych i degradacją,
    - Współpraca z właścicielami obiektów zabytkowych w zakresie prawidłowego utrzymywania i funkcjonowania zabytków
- Priorytet II - Dokumentacja, edukacja, promocja dziedzictwa kulturowego gminy Skrwilno,
  - Kierunki działań:
    - Zapewnienie mieszkańcom gminy Skrwilno stałego dostępu do informacji o zasobach dziedzictwa kulturowego gminy
    - Poszerzanie wiedzy i zwiększanie świadomości społecznej mieszkańców gminy na temat ochrony dziedzictwa kulturowego gminy i jego znaczenia dla kształtowania lokalnej tożsamości
    - Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy w aspekcie lokalnego środowiska kulturowego.

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Na terenie Gminy Skrwilno kilkadziesiąt zabytków zostało objętych prawnymi formami ochrony, w postaci wpisu do rejestru zabytków.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rejestr zabytków prowadzi wojewódzki konserwator zabytków, który zgodnie z przytoczoną powyżej ustawą, jako jedyny organ ochrony zabytków posiada kompetencje wpisywania zabytków do rejestru. Wpis zabytku do rejestru zabytków dokonywany jest na mocy decyzji administracyjnej, w księdze rejestru zabytków, określanej w zależności od kategorii zabytku właściwym symbolem:

- księga A – zabytki nieruchome,
- księga B – zabytki ruchome,
- księga C – zabytki archeologiczne.

Zabytek może zostać wpisany do rejestru z urzędu lub na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym zabytek się znajduje. Do rejestru może być wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku. Wpisu dokonuje właściwy Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając decyzję administracyjną.

Zabytek wpisany do rejestru, który uległ zniszczeniu w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych, zostaje skreślony z rejestru. Skreślenie z rejestru następuje na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie obiektów z terenu Gminy Skrwilno wpisanych do rejestru zabytków w podziale na poszczególne miejscowości.

Tabela 19. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru na terenie gminy Skrwilno.

Lp.	Nazwa miejscowości	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Okalewo	zespół pałacowo-parkowy: – pałac z 1 ćw. XIX w, – park pałacowy pocz. XIX w.	A/1498	17.02.1981
2.	Skrwilno	zespół kościoła parafialnego: – kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Wszystkich Świętych i Wniebowzięcia NMP ok.1852 r. – dzwonnica i kaplica pogrzebowa, 4 ćw. XIX w. – ogrodzenie z bramą, , 4 ćw. XIX w.	A/426/1-3	08.03.1988

3.		park podworski, 2 poł. XIX w.,	A/1200	24.11.1998
4.		grodzisko wczesnośredniowieczne,	C/82	11.12.1968
5.		kwatera grobowa rodziny Chełmickich, ok. 1873, pocz. w.	A/1606 B/296/1-11	30.12.2011
6.		kwatera grobowa rodziny Cissowskich, l. 60-te XIX w., pocz. XX. w.,	A/1613 B/303/1-10	20.04.2012

Źródło: Gminny Program Opieki nad zabytkami dla Gminy Skrwilno na lata 2023-2026

EWIDENCJA ZABYTKÓW

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy. Zadania te precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Gminy mają dbać między innymi o „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie”, a także zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminę należy „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Tabela 20. Ewidencja zabytków na terenie gminy Skrwilno.

Lp.	Nazwa miejscowości	Obiekt	Czas powstania	Nr rejestru/ Ewidencja zabytków	Karta zabytku
1.	Kotowy	krzyż przydrożny (dz. nr 9, obr. Kotowy), obok pomnik powstańców styczniowych	l. 30-te XX w., przebud. w 2017 r.	ew.zab.	1
1.	Kotowy	krzyż przydrożny (dz. nr 4, obr. Kotowy)	l. 30-te XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	3
2.	Kotowy	krzyż przydrożny (dz. nr 161, obr. Kotowy)	l. 30-te XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	5
3.	Kotowy	kapliczka przydrożna (dz. nr 96/2, obr. Kotowy)	l. 30-te XX w., przebud. w 2006 r	ew.zab.	7
4.	Modlin	krzyż przydrożny (dz. nr 114 obr. Skudzawy)	1896	ew.zab.	9
5.	Modlin	krzyż przydrożny (dz. nr 99/2 obr. Skudzawy)	1 poł. XX w.	ew.zab.	11
6.	Mościska	krzyż przydrożny (dz. nr 90/2 obr. Mościska)	1 poł. XX w.	ew.zab.	13
7.	Okalewo	zespół pałacowo – parkowy : pałac, ob. dom, klub, biblioteka, Regionalna Izba Historyczna (dz. nr 1115/9 obr. Okalewo)	ok. 1800	1981. 02. 17 – A/1498	15
8.	Okalewo	park pałacowy (dz. nr 1115/9 obr. Okalewo)	pocz. XIX w	1981. 02. 17 – A/1498	17
9.	Okalewo	kaplica, ob. kościół parafialny pw. MB Szkaplerznej (dz. nr 128, obr. Okalewo)	1846	ew.zab.	19
10.	Okalewo	ogrodzenie kościoła parafialnego (dz. nr 128, obr. Okalewo)	po 1846	ew.zab.	21
11.	Okalewo	czworak, ob. dom i sklep (dz. nr 844/2, obr. Okalewo)	XIX w. 2 poł.	ew.zab.	23
12.	Okalewo	gorzelnia (dz. nr 1101/22, obr. Okalewo), 03.2022 – uzgodnienie częściowej rozbiórki (pozostał obiekt stanowiący historycznie spichlerz)	k. XIX w.	ew.zab.	25
13.	Okalewo	magazyn gorzelni (dz. nr 1101/22, obr. Okalewo)	k. XIX w.	ew.zab.	27
14.	Okalewo	aleja kasztanowa (dz. nr 1116/1, obr. Okalewo)	XIX w. 2 poł	ew.zab.	29
15.	Okalewo	kapliczka przydrożna (dz. nr 892/4 i 840, obr. Okalewo)	l. 30-te XX w., przebud. w 2006 r.	ew.zab.	31
16.	Okalewo	kapliczka przydrożna (dz. nr 948i 928/4, obr. Okalewo)	l. 30-te XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	33
17.	Okalewo	krzyż przydrożny I (dz. nr 1011/3, obr. Okalewo)	l. 30-te XX w., przebud. po 2000 r.	ew.zab.	35

18.	Okalewo	krzyż przydrożny II (dz. nr 1017/3, obr. Okalewo)	l. 30-te XX w., przebud. po 2000 r.	ew.zab.	37
19.	Okalewo - Czerwinka	kapliczka przydrożna (dz. nr 713/3, obr. Okalewo)	l. 30-te XX w., przebud. w 1995 r.	ew.zab.,	39
20.	Rak	dom drewniany 1 (dz. nr 1 i 2, obr. Rak)	XIX w. 4 ćw.	ew.zab.	41
21.	Rak	dom drewniany 19 (dz. nr 242/5, obr. Rak)	1 ćw. XX w.	ew.zab.	43
22.	Rak	krzyż przydrożny (dz. nr 25/1, obr. Rak)	1 poł. XX w.	ew.zab.	45
23.	Ruda	krzyż przydrożny (dz. nr 294, ob. Ruda)	pocz. XX w., przebud. po 2010 r	ew.zab.	47
24.	Ruda	kapliczka przydrożna (dz. nr 261/1, ob. Ruda)	l. 30-te XX w., przebud. w 1981 r. e	ew.zab.	49
25.	Ruda	krzyż przydrożny (dz. nr 120/4, ob. Ruda)	l. 30-te XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	51
26.	Skrwilno	zespół kościoła parafialnego : kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Wszystkich Świętych i Wniebowzięcia NMP	1852	1988. 03. 08 – A/426/1-3	53
27.	Skrwilno	dzwonnica i kaplica pogrzebowa	4 ćw. XIX w.	1988. 03. 08 – A/426/1-3	55
28.	Skrwilno	ogrodzenie z bramą	4 ćw. XIX w.	1988. 03. 08 – A/426/1-3	57
29.	Skrwilno	plebania, Kościelna 35	XIX w. k	ew.zab.	59
30.	Skrwilno	krzyż na postumencie, Kościelna 35	k. XIX w.	ew.zab.	61
31.	Skrwilno	cmentarz przykościelny	XIX w. 2 poł.	ew.zab.	63
32.	Skrwilno	park podworski	2 poł. XIX w.	1992. 11. 24 – A/1200	65
33.	Skrwilno	grodzisko wczesnośredniowieczne		1968. 12. 11 – C/82	67
34.	Skrwilno	cmentarz parafialny rzymskokatolicki (historyczne nagrobki, starodrzew) :	2 poł. XIX w.	ew.zab.	69
35.	Skrwilno	Kwaterna grobowa rodziny Chełmickich	1873, pocz. XX w.	2011. 12. 30 - A/1606; B/296/1-11	71
36.	Skrwilno	Kwaterna grobowa rodziny Cissowskich	l. 60-te XIX w., pocz. XX w.	2012. 04. 20 - A/1613; B/303/1-10	73
37.	Skrwilno	cmentarz ofiar hitleryzmu (dz. nr 3180, ob. Skrwilno)		ew.zab.	75

38.	Skrwilno	dom, ul. Biezuńska 2	XIX w. k.	ew.zab.	77
39.	Skrwilno	dom, ul. Biezuńska 4	XIX w. k.	ew.zab.	79
40.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Biezuńska 5	XIX w. k.	ew.zab.	81
41.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Biezuńska 9	XIX w. k.	ew.zab.	83
42.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Kościelna 4	1900 ok.	ew.zab.	85
43.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 8	1 ćw. XX w.	ew.zab.	87
44.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 19	Pocz. XX w.	ew.zab.	89
45.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 21	pocz. XX w.	ew.zab.	91
46.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 29	1 ćw. XIX w.	ew.zab.	93
47.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 33	k. XIX w.	ew.zab.	95
48.	Skrwilno	dom, ul. Kościelna 36	XIX/XX w.	ew.zab.	97
49.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Kościelna 38	1 ćw. XX w.	ew.zab.	99
50.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Kościelna 42	pocz. XX w.	ew.zab.	101
51.	Skrwilno	słup ogłoszeniowy, ul. Kościelna	1 ćw. XX w.	ew.zab.	103
52.	Skrwilno	d. sześciorek, ob. dom, Parkowa 7	pocz. XX w.	ew.zab.	105
53.	Skrwilno	dom murowano – drewniany, ul. Rypińska 2	XIX/XX w.	ew.zab.	107
54.	Skrwilno	krzyż przydrożny, ul. Rypińska (dz. nr 712, ob. Skrwilno)	1926	ew.zab.	109
55.	Skrwilno	dom, ul. Szeroka 9	XIX/XX w.	ew.zab.	111
56.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 16	Pocz.XX w.	ew.zab.	113
57.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 19 (ob. ocieplony)	XIX w. 4 ćw.	ew.zab.	115

58.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 20 (ob. ocieplony)	1930	ew.zab.	117
59.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 28	1 ćw. XX w	ew.zab.	119
60.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 29	4 ćw. XIX w	ew.zab.	121
61.	Skrwilno	dom drewniany, ul. Szeroka 38	pocz. XX w.	ew.zab.	123
62.	Skrwilno	figura przydrożna MB (dz. nr 868/1, ob. Skrwilno)	l. 30-te XX w.	ew.zab.	125
63.	Skrwilno	Pompa (dz. nr 860, 871, ob. Skrwilno, naprzeciwko kościoła paraf.)	1 ćw. XX w	ew.zab.	-
64.	Skudzawy	Krzyż przydrożny (dz. nr 805/5, ob. Skudzawy)	pocz. XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	127
65.	Skudzawy	Kapliczka przydrożna (dz. nr 831/1 i 837/3, ob. Skudzawy)	l. 30-te XX w., przebud. 1994	ew.zab.	129
66.	Skudzawy	Kapliczka przydrożna (dz. nr 107/5, ob. Skudzawy)	l. 30-te XX w., przebud. l. 70-te XX w.	ew.zab.	131
67.	Szczawno	dom drewniany nr 17	1 ćw. XX w	ew.zab.	133
68.	Szczawno	dom drewniany nr 31	pocz. XX w	ew.zab.	135
69.	Szczawno	dom drewniany nr 34	1 ćw. XX w	ew.zab.	137
70.	Szczawno	kapliczka przydrożna z figurą NMP	XX w. pocz.	ew.zab.	139
71.	Szczawno	krzyż przydrożny (przy domu nr 17)	2 poł. XX w.	ew.zab.	141
72.	Szczawno	krzyż przydrożny (przy domu nr 29)	2 poł. XX w.	ew.zab.	143
73.	Szustek	Kapliczka przydrożna (dz. nr 121/1, 127, 148, ob. Szustek)	l. 30-te XX w., przebud. w 1994	ew.zab.	145
74.	Szustek	Krzyż przydrożny (dz. nr 148, ob. Szustek)	l. 30-te XX w., przebud. po 2012	ew.zab.	147
75.	Szucie	Krzyż przydrożny (dz. nr 31/3, ob. Szucie)	1909 r., ogrodzenie po 2000	ew.zab.	149
76.	Szucie	Kapliczka przydrożna (dz. nr 108/2, 108/3, 104/1, ob. Szucie)	l. 30-te XX w., przebud. w 2005	ew.zab.	151
77.	Szucie	Krzyż przydrożny (dz. nr 247/3, ob. Szucie)	l. 30-te XX w., przebud. w 2012	ew.zab.	153

78.	Urszulewo	Krzyż przydrożny (dz. nr 46/2, ob. Urszulewo)	1909 r., przebud. po 2000	ew.zab.	155
79.	Urszulewo	Krzyż przydrożny (dz. nr 211/3, ob. Urszulewo)	l. 30-te XX w., przebud. po 2000	ew.zab.	157
80.	Urszulewo	Figurka przydrożna św. Nepomucen (dz. nr 159/4, ob. Urszulewo)	1 ćw. XX w.	ew.zab.	-
81.	Wólka	Krzyż przydrożny (dz. nr 150/4, ob. Wólka)	1 ćw. XX w.	ew.zab.	-
82.	Zambrzyca	obora z wozownią nr 1 (d. 2)	1 ćw. XX w.	ew.zab.	159
83.	Zambrzyca	dom drewniany nr 7	XX w. pocz.	ew.zab.	161
84.	Zambrzyca	krzyż przydrożny	2 poł. XX w.	ew.zab.	163
85.	Zambrzyca	krzyż przydrożny na postumencie	1 poł. XX w.	ew.zab.	165
86.	Zambrzyca	krzyż przydrożny na postumencie	1911	ew.zab.	167
87.	Zofiewo	Kapliczka przydrożna (dz. nr 233/9, ob. Zofiewo)	l. 30-te XX w., przebud. w 2002	ew.zab.	169
88.	Zofiewko	Krzyż przydrożny (dz. nr 487/2, ob. Zofiewo)	l. 30-te i l. 70-te XX w., przebud. po 2012	ew.zab.	171

Źródło: Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku (stan na 04.11.2024)

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Pojęcie zabytek archeologiczny, w rozumieniu art. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 poz. 1292 ze zm.) oznacza – zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Na terenie gminy znajduje się 226 stanowisk archeologicznych (tabela nr 4), w obrębie 7 obszarów AZP o numerach: 38-53, 39-52, 39-53, 40-51, 40-53, 41-52, 41-53. Za najbardziej cenione stanowisko archeologiczne na terenie gminy Skrwilno uznano grodzisko wczesnośredniowieczne w Skrwilnie – Nr rej. C/82 z 11.12.1968 r. Grodzisko jest położone około 2 km na wschód od Skrwilna przy północno-zachodnim brzegu jeziora, otoczone z trzech stron bagnami. Grodzisko stanowi pozostałość założenia obronnego: grodu z k. XII w.

i podgrodzia spalonych najprawdopodobniej na skutek najazdów Prusów. Na przełomie XII/XIII w. osada została przeniesiona około 1,5 km na zachód od spalonego grodu, dając początek obecnej wsi Skrwilno.

Tabela 21. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Skrwilno.

L.p.	Nr stan. na obsz.	Miejscowość	Nr stan. w miejsc. Nr na AZP	Funkcja	Kultura	Chronologia
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 38-53						
1.	1	Zofiewo	1	osada	-	OR
2.	2	Zofiewo	2	śląd osadnictwa	-	neolit
3.	3	Zofiewo	3	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVIII-XIXw.
4.	4	Zofiewo	4	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVIII-XIXw.
5.	5	Zofiewo	5	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVIII-XIXw.
6.	6	Zofiewo	6	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVI-XVIIIw.
7.	7	Zofiewo	7	osada	-	nowożytny XVIII-XIXw.
8.	8	Zofiewo	8	osada	-	nowożytny XVIII-XIXw.
9.	9	Zofiewo	9	osada	-	nowożytny XVIIIw.
10.	10	Zofiewo	10	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVIII-XIXw.
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 39-52						
11.	1	Przywitowo	2	cmentarzysko	k. pomorska	Ha-La
12.	1	Kotowy	41	śląd osadnictwa	-	późne średniowiecze XIV-XVw.
13.	2	Kotowy	42	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVI-XVIIw.
14.	3	Kotowy	43	śląd osadnictwa	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
15.	4	Kotowy	44	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
16.	5	Kotowy	45	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
17.	6	Kotowy	46	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
18.	7	Kotowy	47	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
19.	8	Kotowy	48	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
20.	9	Kotowy	49	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
21.	10	Kotowy	50	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
22.	11	Kotowy	51	osada	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
23.	12	Kotowy	52	osada	-	nowożytny XVI-XVIIw.
24.	1	Wólka	124	śląd osadnictwa	-	epoka brązu
25.	2	Wólka	125	śląd osadnictwa	-	neolit

26.	3	Wólka	126	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVII-XVIIIw.
				śląd osadnictwa	-	późne średniowiecze /nowożytny XV-XVI/XVIIw.
27.	4	Wólka	127	śląd osadnictwa	-	wczesne średniowiecze XIIIw.
28.	5	Wólka	128	osada	-	późne średniowiecze XIV-XVw.
29.	6	Wólka	129	śląd osadnictwa	-	epoka brązu
30.	7	Wólka	130	osada	-	wczesne średniowiecze XIIIw.
31.	8	Wólka	131	śląd osadnictwa	-	nowożytny XVII-XVIIIw.
32.	9	Wólka	132	śląd osadnictwa	-	wczesne średniowiecze - późne średniowiecze XII-XIIIw.
33.	10	Wólka	133	śląd osadnictwa		epoka brązu
				osada		nowożytny XVI-XVIIw.
34.	11	Wólka	134	śląd osadnictwa	k. łużycka	epoka brązu
35.	12	Wólka	135	śląd osadnictwa	k. amfor kulistych	Neolit
36.	13	Wólka	136	osada	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
37.	14	Wólka	137	śląd osadnictwa	k. amfor kulistych	Neolit
38.	15	Wólka	138	osada		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIIw.
39.	16	Wólka	139	śląd osadnictwa		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVI/XVIIw.
40.	2	Przywitowo	140	śląd osadnictwa		Pradzieje
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI/XVIIIw.
41.	3	Przywitowo	141	śląd osadnictwa		nowożytny XVIII/XIXw.
42.	4	Przywitowo	142	śląd osadnictwa		nowożytny XVI/XVIIIw.
43.	5	Przywitowo	143	osada		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIIw.
44.	6	Przywitowo	144	osada		nowożytny XVI-XVIIIw.
45.	7	Przywitowo	145	osada		nowożytny XVIII/XIXw.
46.	8	Przywitowo	146	osada		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
47.	9	Przywitowo	147	osada		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIIw.
48.	10	Przywitowo	148	dwór na kopcu		nowożytny XVI-XVIIw.
49.	11	Przywitowo	149	osada		nowożytny XVI-XVIIIw.
50.	12	Przywitowo	150	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
51.	13	Przywitowo	151	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
52.	14	Przywitowo	152	osada		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
53.	15	Przywitowo	153	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
54.	16	Przywitowo	154	śląd osadnictwa		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
55.	17	Przywitowo	155	śląd osadnictwa		późne średniowiecze /nowożytny XV-XVIw.
56.	18	Przywitowo	156	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIIw.

57.	19	Przywitowo	157	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw
58.	20	Przywitowo	158	osada		nowożytny XVI-XVIIIw.
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 39-53						
59.	1	Borki	1	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
60.	1	Budziska	2	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw
61.	2	Budziska	3	dwór? folwark?, zagroda?	?	?
62.	1	Czerwonka	4	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
63.	1	Niemcowizna	5	śląd osadnictwa		neolit
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
64.	2	Niemcowizna	6	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
65.	3	Niemcowizna	7	śląd osadnictwa	?	?
66.	4	Niemcowizna	8	śląd osadnictwa		neolit
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
67.	5	Niemcowizna	9	śląd osadnictwa		neolit
68.	6	Niemcowizna	10	śląd osadnictwa	k. polska	XV w.
69.	1	Okalewo	11	skarb	?	?
70.	2	Okalewo	12	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.
71.	3	Okalewo	13	śląd osadnictwa	k. prapolska	XI-XII w.
72.	4	Okalewo	14	?	?	?
73.	5	Okalewo	15	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
74.	6	Okalewo	16	śląd osadnictwa		neolit
				osada	k. prapolska	XII-XIII w.
75.	7	Okalewo	17	osada	k. prapolska	XII-XIII w.
76.	8	Okalewo	18	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
77.	9	Okalewo	19	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
78.	10	Okalewo	20	śląd osadnictwa		neolit
79.	11	Okalewo	21	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
80.	12	Okalewo	22	osada	k. polska	XV-XVIw.
81.	13	Okalewo	23	osada	k. polska	XV-XVIw.
82.	14	Okalewo	24	osada	k. prapolska	XII-XIII w.
83.	15	Okalewo	25	śląd osadnictwa	k. pomorska	Ha-La
				osada	k. polska	XIV-XVw.
84.	16	Okalewo	26	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
85.	17	Okalewo	27	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.
86.	18	Okalewo	28	śląd osadnictwa		neolit
87.	19	Okalewo	29	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
88.	20	Okalewo	30	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
89.	21	Okalewo	31	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR

90.	22	Okalewo	32	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
91.	2	Szczawno	33	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
92.	3	Szczawno	34	śląd osadnictwa	k. prapolska	XII-XIII w.
93.	4	Szczawno	35	śląd osadnictwa	k. pomorska	Ha-La
94.	5	Szczawno	36	osada	k. polska	XIII-XIVw.
95.	6	Szczawno	37	osada	k. wielbarska	OR
				osada	k. polska	k. polska-nowożytny XV-XVIw.
96.	7	Szczawno	38	osada	k. polska	XIV-XVw.
97.	8	Szczawno	39	osada	k. prapolska	XIIIw.
98.	9	Szczawno	40	śląd osadnictwa		neolit
99.	10	Szczawno	41	osada		neolit/epoka brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
100.	11	Szczawno	42	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
101.	12	Szczawno	43	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
102.	13	Szczawno	44	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
103.	1	Szucie Skrwileńskie	45	śląd osadnictwa		epoka brązu
104.	1	Szustek	46	osada	k. prapolska	XII-XIII w.
105.	2	Szustek	47	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
106.	3	Szustek	48	śląd osadnictwa		neolit
				osada	k. prapolska	XII-XIII w.
107.	4	Szustek	49	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 40-52						
108.	1	Skudzawy	3	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
109.	2	Skudzawy	4	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
				osada	k. wielbarska	OR
				osada		wczesne średniowiecze X-XIw.
110.	3	Skudzawy	5	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
111.	4	Skudzawy	6	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIIIw.
112.	5	Skudzawy	7	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
				śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIIIw.
113.	6	Skudzawy	8	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
				śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
				osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.
114.	7	Skudzawy	9	śląd osadnictwa	k. trzciniecka	III okres epoki brązu
				osada		nowożytny XVII-XVIIIw.

115.	8	Skudzawy	10	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
116.	9	Skudzawy	11	osada	k. ceramiki grzebykow o dołkowej	Neolit
117.	10	Skudzawy	12	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
118.	11	Skudzawy	13	śląd osadnictwa	k. ceramiki grzebykow o dołkowej	Neolit
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
119.	12	Skudzawy	14	osada	k. trzciniecka	III okres epoki brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
120.	13	Skudzawy	15	śląd osadnictwa	k. łżycka	V okres epoki brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
121.	14	Skudzawy	16	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
122.	15	Skudzawy	17	osada		wczesne średniowiecze XI-XIIw.
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
123.	16	Skudzawy	18	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
124.	17	Skudzawy	19	śląd osadnictwa	k. trzciniecka	II-III okres epoki brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
125.	18	Skudzawy	20	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
126.	19	Skudzawy	21	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XII-XIIIw.
127.	20	Skudzawy	22	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
128.	21	Skudzawy	23	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XII-XIIIw.
				śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
129.	22	Skudzawy	24	osada		neolit/ epoka brązu
				osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
130.	23	Skudzawy	25	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
131.	24	Skudzawy	26	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
132.	25	Skudzawy	27	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
133.	26	Skudzawy	28	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
134.	27	Skudzawy	29	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
135.	28	Skudzawy	30	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
136.	29	Skudzawy	31	śląd osadnictwa	k. łżycka	IV-V okres epoki brązu
137.	30	Skudzawy	32	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIVw.
138.	31	Skudzawy	33	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
139.	32	Skudzawy	34	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
140.	7	Szucie	35	osada	k. trzciniecka	II-III okres epoki brązu
141.	8	Szucie	36	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
142.	9	Szucie	37	śląd osadnictwa	k. łżycka	IV-V okres epoki brązu
				osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
143.	10	Szucie	38	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/

						nowożytny XV-XVIw.
144.	11	Szucie	39	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
145.	1	Nowe Skudzawy	61	śląd osadnictwa	k. ceramiki grzebykow o dołkowej	neolit
146.	1	Baba	62	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
147.	2	Baba	63	śląd osadnictwa	k. ceramiki grzebykow o dołkowej	neolit
148.	3	Baba	64	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
149.	4	Baba	65	śląd osadnictwa		neolit/epoka brązu
150.	5	Baba	66	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIIIw.
151.	8	Urszulewo	67	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIVw.
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 40-53						
152.	1	Skrwilno	1	osada/grodzisko		wczesne średniowiecze IX-XIIw.
153.	2	Skrwilno	2	osada		wczesne średniowiecze IX-XIIw.
154.	3	Skrwilno	3	cmentarzysko		wczesne średniowiecze
155.	4	Skrwilno	4	fundament		nowożytny
156.	1	Szucie	5	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
157.	2	Szucie	6	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
158.	3	Szucie	7	śląd osadnictwa		nowożytny XVIIIw.
159.	4	Szucie	8	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
				śląd osadnictwa		nowożytny XVIIIw.
160.	5	Szucie	9	osada	k. wielbarska	OR
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIIw.
161.	6	Szucie	10	osada	k. łużycka	halsztat
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
162.	5	Skrwilno	11	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
				osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
163.	6	Skrwilno	12	osada		nowożytny XVIw.
164.	7	Skrwilno	13	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
165.	8	Skrwilno	14	osada		nowożytny XVIw.
166.	9	Skrwilno	15	osada		nowożytny XVI-XVIIIw.
167.	10	Skrwilno	16	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
168.	11	Skrwilno	17	śląd osadnictwa		nowożytny XVIw.
169.	12	Skrwilno	18	gródek stożkowy	?	?
170.	13	Skrwilno	19	osada		późne średniowiecze XVw.
171.	14	Skrwilno	20	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
172.	15	Skrwilno	21	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
173.	16	Skrwilno	22	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.

174.	17	Skrwilno	23	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze IX-Xw.
				osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIIw.
175.	18	Skrwilno	24	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XVw.
176.	19	Skrwilno	25	osada		późne średniowiecze XVw.
177.	20	Skrwilno	26	śląd osadnictwa		nowożytny XVIIw.
178.	21	Skrwilno	27	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
179.	22	Skrwilno	28	śląd osadnictwa	k. wielbarska	OR
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
180.	23	Skrwilno	29	osada		późne średniowiecze XVw.
181.	1	Szczawno	30	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
182.	2	Szczawno	31	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
183.	1	Rak	31	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
184.	2	Rak	32	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.
185.	1	Ruda	33	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
				śląd osadnictwa		nowożytny XVIIw.
186.	2	Ruda	34	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
187.	3	Ruda	35	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
188.	4	Ruda	36	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
189.	5	Ruda	37	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze XIIIw.
				osada		nowożytny XVIIw.
190.	6	Ruda	38	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.
191.	7	Ruda	39	osada		nowożytny XVIw.
192.	8	Ruda	40	osada	k. ceramiki sznurowej	neolit
				śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
193.	9	Ruda	41	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.
194.	10	Ruda	42	osada		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.
195.	11	Ruda	43	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XVw.
196.	12	Ruda	44	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XVw.
197.	1	Otocznia	45	osada	k. łużycka	V okres epoki brązu/halsztat C
				osada	k. wielbarska	OR
198.	2		46	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XVw.
199.	3	Otocznia	47	śląd osadnictwa		późne średniowiecze/nowożytny XV-XVIw.

200.	1	Mościska	48	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
201.	2	Mościska	49	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
202.	3	Mościska	50	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
203.	4	Mościska	51	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XVw.
204.	5	Mościska	52	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
205.	6	Mościska	53	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
206.	1	Zambrzyca	54	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
207.	2	Zambrzyca	55	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
208.	3	Zambrzyca	56	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
209.	4	Zambrzyca	57	śląd osadnictwa		późne średniowiecze XIV- XVw.
210.	5	Zambrzyca	58	osada		nowożytny XVIw.
211.	6	Zambrzyca	59	osada		nowożytny XVIw.
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 41-52						
212.	1	Urszulewo	13	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
213.	2	Urszulewo	14	osada		nowożytny XVII-XVIIIw.
214.	3	Urszulewo	15	osada		późne średniowiecze XV- XVIw.
215.	4	Urszulewo	16	osada		późne średniowiecze XV- XVIw.
216.	5	Urszulewo	17	osada		późne średniowiecze XVw.
217.	6	Urszulewo	18	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIIw.
218.	7	Urszulewo	19	osada		późne średniowiecze/ nowożytny XV-XVIw.
Spis stanowisk archeologicznych na obszarze AZP 41-53						
219.	1	Czarnia Duża	1	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
220.	2	Czarnia Duża	2	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
221.	3	Czarnia Duża	3	osada		nowożytny XVI-XVIIw.
222.	4	Czarnia Duża	4	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
223.	1	Czarnia Mała	5	śląd osadnictwa		nowożytny XVII-XVIIIw.
224.	2	Czarnia Mała	6	śląd osadnictwa	k. łużycka	IV-V okres epoki brązu
225.	1	Przylasek	7	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.
226.	1	Zambrzyca	8	śląd osadnictwa		nowożytny XVI-XVIIw.

Źródło: Źródło: Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Skrwilno zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku (stan na 04.11.2024)

3.11. Obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych

Ustawa z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady, (Dz. U. 2015 poz. 2120) określa zasady ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady, zwanych "Pomnikami Zagłady", które zostały wymienione we wskazanej ustawie. Wokół Pomnika Zagłady ustanawia się strefę ochronną, która stanowi pas gruntu o szerokości nie większej niż 100 m od granic Pomnika Zagłady.

W granicach administracyjnych gminy Skrwilno nie występują Pomniki Zagłady i ich strefy ochronne.

3.12. Terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Pojęcie terenów zamkniętych, w rozumieniu art. 2 pkt. 9 ustawy z dnia 17 maja 1989r., prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2024 poz. 1151 ze zm.) oznacza tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach administracyjnych Gminy Skrwilno nie znajdują się tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa zgodnie z Decyzją nr 44/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 kwietnia 2025r., w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej.

W granicach administracyjnych gminy Skrwilno nie znajdują się tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa zgodnie z Decyzją nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020r., w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe.

3.13. Obszarów ograniczonego użytkowania

Zgodnie z art. 135 ust 1. ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U.2025 poz.647 ze zm.) obszar ograniczonego użytkowania tworzy się jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska,

linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej.

Sejmik województwa, w drodze uchwały tworzy obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, natomiast dla pozostałych obszarów organem właściwym jest rada powiatu.

Obszar ograniczonego użytkowania musi określać: granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego.

Dla terenu Gminy Skrwilno nie wyznaczono obszarów ograniczonego użytkowania.

3.14. Obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji to takie tereny, które zostały zanieczyszczone lub zdegradowane w wyniku działalności prowadzonej przez człowieka i obecnie wymagają działań naprawczych w celu przywrócenia im pierwotnych lub użytkowych wartości ekologicznych, przyrodniczych lub społeczno-gospodarczych.

Przekształcenia należy rozumieć jako zmiany w użytkowaniu terenu, jego funkcji, mające na celu dostosowanie go do nowych potrzeb społecznych, gospodarczych lub ekologicznych. Przykładowo zmiana funkcji byłych terenów produkcyjno-przemysłowych na obszary zieleni, parki, zabudowę mieszkaniową, terenu usługowe.

Rehabilitacja może być rozumiana jako działania mające na celu poprawę funkcji danego obszaru w taki sposób, aby mógł być użytkowany zgodnie z jego dotychczasowym lub nowym przeznaczeniem. W rehabilitacji terenów przywraca się możliwość ich wykorzystania w sposób bezpieczny i zrównoważony, np. poprzez wzmocnienie struktur ziemnych lub odbudowę ekosystemów.

Pojęcie rekultywacji gruntów sformułowane jest w art. 4 pkt. 18 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U.2024 poz. 82) i oznacza nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub

przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Innymi słowy jest to proces polegający na przywracaniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zniszczonym przez gospodarczą działalność człowieka lub czynniki naturalne. Najczęściej dotyczy obszarów po działalności wydobywczej, przemysłowej lub byłych obszarów składowisk odpadów.

Pojęcie remediacji według art. 3 pkt. 31b. ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U.2025 poz. 647 ze zm.) oznacza poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. Innymi słowy polega na zmniejszeniu ilości substancji zagrażających środowisku, bądź ograniczaniu rozprzestrzeniania się tych substancji w gruncie, aby zanieczyszczone tereny nie zagrażały zdrowiu ludzi oraz środowisku oraz aby mogły być bezpiecznie użytkowane. Zgodnie z art. 101l wyżej wymienionej ustawy remediacje przeprowadza się zgodnie z planem remediacji, ustalonym przez Regionalnego Dyrektora Środowiska w drodze decyzji.

Obszarami wskazanymi do rekultywacji są wszystkie tereny po zakończonej eksploatacji surowców naturalnych. Rekultywacja gruntów powinna być przeprowadzona zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U.2024 poz. 82). Dopuszcza się następujące kierunki rekultywacji: rolny, leśny i wodny.

W granicach administracyjnych Gminy Skrwilno nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i remediacji.

3.15. Obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

W rozumieniu art.9 ust.1. ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., (Dz. U.2024 poz. 278), obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar zdegradowany można wyznaczyć w przypadku występowania na nim co najmniej jednego z negatywnych zjawisk:

gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,

- 1) gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- 2) przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- 3) technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W rozumieniu art.10 ust.1. ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., (Dz. U.2024 poz. 278), obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym

z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Gmina Skrwilno, na obecne lata nie posiada gminnego programu rewitalizacji, uchwalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278) w którym wyznaczono obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. W Programie Rewitalizacji dla Gminy Skrwilno na lata 2016-2023 wyznaczono następujące obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji: sołectwo Skrwilno. W programie określono główne cele rewitalizacji polegające na ożywieniu społecznym – wzrost aktywności społecznej mieszkańców poprzez: rozwój infrastruktury zapewniającej aktywność społeczną i zawodową mieszkańców, lepsza jakość terenów publicznych, wspieranie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców, wsparcie kształcenia dzieci i młodzieży, aktywizacja zawodowa oraz wsparcie przedsiębiorczości.

3.16. Obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją

Zgodnie z art. 3 pkt. 10a) ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U. 2025 poz. 647 ze zm.), obszar cichy w aglomeracji to obszar, na którym nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem hałasu, natomiast obszar cichy poza aglomeracją to obszar, który nie jest narażony na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, przemysłowego lub pochodzącego z działalności rekreacyjno-wypoczynkowej (art. 3. pkt. 10b) wyżej wymienionej ustawy). Obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją może wyznaczyć Rada powiatu, w drodze uchwały, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie.

W granicach administracyjnych Gminy Skrwilno nie występują obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją.

3.17. Gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III oraz gruntów leśnych

Gruntami rolnymi, w rozumieniu art.2 ust.1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U.2024 poz. 82), są grunty:

- Określone w ewidencji gruntów jako użytki rolne,
- podstawami rybnymi i innymi zbiornikami wodnymi, służącymi wyłącznie do potrzeb rolnictwa,
- pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno- spożywczemu,
- pod budynkami, budowlami i urządzeniami wchodzącymi w skład biogazowni rolniczej,
- pod budynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do produkcji rolniczej uznanej za dział specjalny,
- parków wiejskich oraz pod zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, w tym również pod pasami przeciwwietrznymi i urządzeniami przeciwoerozyjnymi,
- rodzinnych ogrodów działkowych i ogrodów botanicznych,
- pod urządzeniami: melioracji wodnych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych, zaopatrzenia rolnictwa w wodę, kanalizacji oraz utylizacji ścieków i odpadów dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi,
- zrekultywowane dla potrzeb rolnictwa,
- torfowisk i oczek wodnych,
- pod drogami dojazdowymi do gruntów rolnych.

Gruntami leśnymi, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r., (Dz. U.2024 poz. 82), są grunty:

- określone jako lasy w przepisach o lasach (ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 roku):
  - lasem jest grunt: o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:
  - przeznaczony do produkcji leśnej lub
  - stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
  - wpisany do rejestru zabytków,
  - związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie

podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne,

- zrekultywowane dla potrzeb gospodarki leśnej,
- pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych.

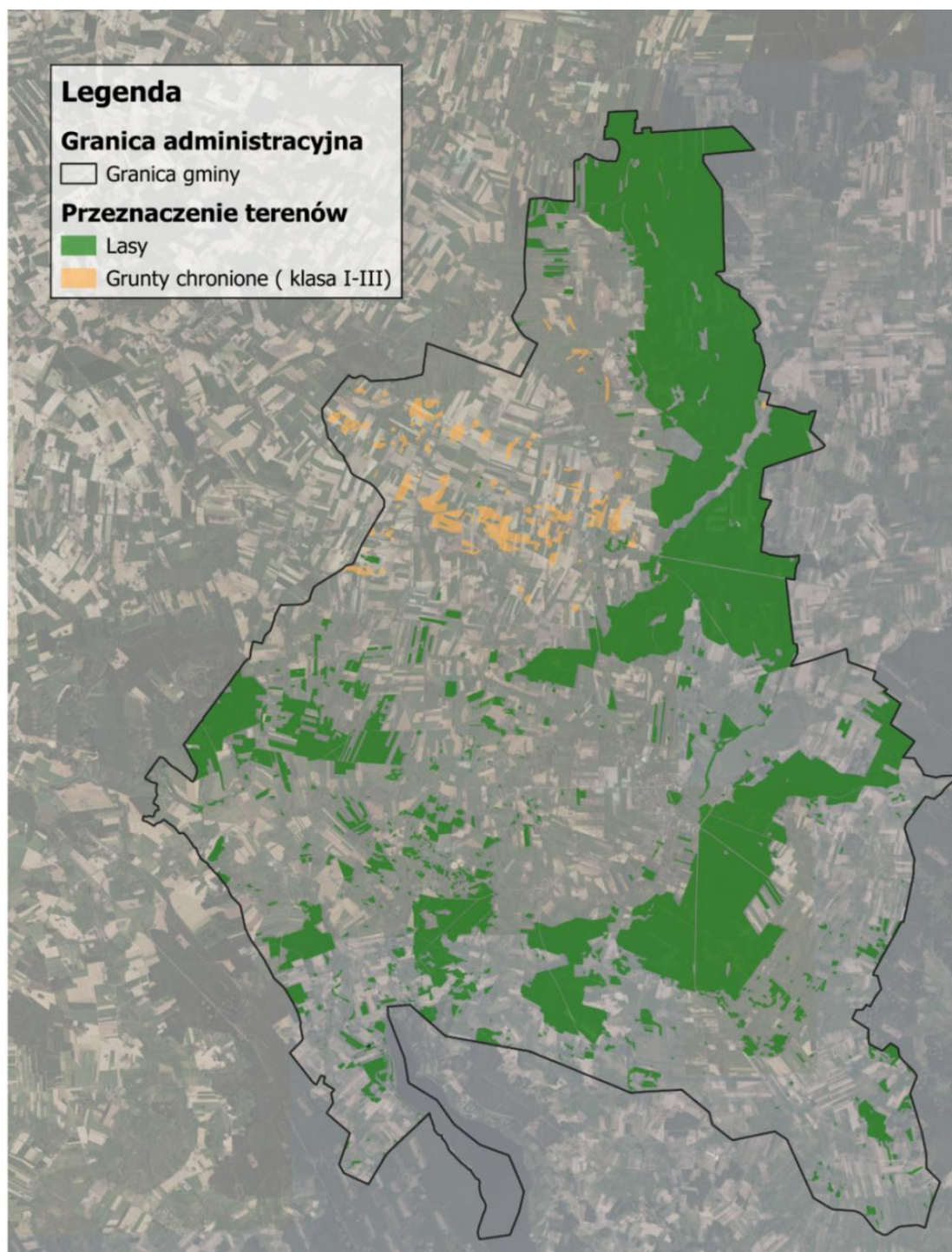
Gmina Skrwilno jest gminą wiejską w związku z tym, zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nie leśne określa rozdział 2 (od art. 6 do art.10) ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, (Dz. U.2024 poz. 82).

Przeznaczenie gruntów rolnych klasy I-III na cele nierolnicze, wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, dokonuje się go w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednakże grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III położone na obszarze uzupełnienia zabudowy, w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

Przeznaczenie gruntów leśnych, stanowiących własność Skarbu Państwa na cele nieleśne wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby pozostałych gruntów leśnych od marszałka województwa, dokonuje się go w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Poniższy schemat przedstawia położenie gruntów rolnych klas I-III oraz terenów leśnych w granicach administracyjnych miasta i gminy Skrwilno, wyznaczonych na podstawie ewidencji gruntów i budynków oznaczonych zgodnie z konturem klasyfikacyjnym. Grunty rolne klas I-III zajmują powierzchnię około 173 ha, co stanowi zaledwie około 1,5 % powierzchni gminy, natomiast grunty leśne około 3311 ha, około 27 % powierzchni.

Rysunek 22. Rozmieszczenie gruntów chronionych klasy I-III oraz gruntów leśnych na terenie gminy Skrwilno

Źródło: opracowanie własne

3.18. Zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie ustawą prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz. U.2025 poz. 647 ze zm.) zakład należy rozumieć jako jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Zakładem stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej "zakładem o zwiększonym ryzyku", albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej "zakładem o dużym ryzyku". Każde przedsiębiorstwo sklasyfikowane jako zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku ma obowiązek opracowania programu zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, jest to kluczowy dokument w zarządzaniu ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością.

W granicach administracyjnych Gminy Skrwilno nie występują zakłady o dużym ani zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3.19. Obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Zgodnie z art. 36 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991 (Dz. U.2024 poz. 1125 ze zm.) pas nadbrzeżny to obszar lądowy przylegający do linii brzegowej morza. W jego skład wchodzi:

pas techniczny – stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, przeznaczony do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska,

pas ochronny – obejmuje obszar, na którym działalność człowieka bezpośrednio wpływa na stan pasa technicznego.

Obszar Gminy Skrwilno nie przylega do linii brzegowej morza.

4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZMIESZCZENIA ISTNIEJĄCYCH I PLANOWANYCH OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI DLA NICH OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU

Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U.2025 poz.1153) określa gminę jako wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, które obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
  - a. działalności w zakresie telekomunikacji;
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
  - a. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;

- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
  - a. polityki senioralnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Tak więc jedną z ważniejszych cech samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, bowiem to samorząd odpowiada za sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki terytorialnej. Od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak gmina będzie wykorzystywać swoje szanse, zależy jej rozwój. Infrastruktura społeczna, transportowa oraz techniczna stanowią kombinację wielu cech, bez których nie jest możliwy rozwój gospodarczy jednostki lokalnej i wyższy standard życia społeczności lokalnej.

4.1 Obiekty infrastruktury społecznej

Dostępność do infrastruktury społecznej ma podstawowy wpływ na jakość życia mieszkańców oraz na rozwój społeczności lokalnej. Infrastrukturę społeczną, należy rozumieć jako obiekty lub obszary niezbędne dla funkcjonowania ludności. Zgodnie z encyklopedyczną definicją, są to urządzenia, które stanowią materialną i niematerialną podstawę przekazu usług socjalnych i kulturalnych, przykładowo: ochrona zdrowia (szpitale, przychodnie, senatora, apteki), opieka społeczna (ośrodki oraz domy pomocy społecznej), oświata (szkoły, przedszkola, żłobki), kultura (ośrodki kultury, świetlice wiejskie, biblioteki, kina, teatry, opery), bezpieczeństwo (komisariaty policji, straż pożarna), sport (stadiony, hale widowiskowo-sportowe, boiska, place zabaw), turystyka (baza hotelowa i gastronomiczna, uwarunkowania przyrodnicze oraz kulturowe) oraz obiekty sakralne, handlowe jak również placówki pocztowe.

4.1.1 Ochrona zdrowia

Dostęp do opieki zdrowotnej zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „RAT-MED”: Ośrodek zdrowia w Skrwilnie ul. Kasztanowa 2, 87-510 Skrwilno oraz Ośrodek Zdrowia w Okalewie, Okalewo 137, 87-510 Skrwilno, świadczący podstawową opiekę zdrowotną. Dostęp do artykułów medycznych umożliwia Apteka „Pod Łabędziem” Adres: ul. Kasztanowa 2. Obsługa medyczna wyższego rzędu, w tym dostęp do lekarzy specjalistów zapewniana jest w ramach powiatu, najbliższe placówki znajdują się w Rypinie. Według danych na rok 2023 mieszkańcy gminy Skrwilno skorzystali z 21 944 porad lekarskich POZ, biorąc pod uwagę ostatnie 3 lata liczba udzielonych porad z roku na rok wzrasta.

4.1.2 Opieka społeczna

Zadania pomocy społecznej, należące do właściwości Gminy, pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skrwilnie przy ul. Rypińskiej 7. Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest przyznawanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, praca socjalna, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb oraz realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Podstawowymi przesłankami udzielenia osobom i rodzinom wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożności jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków i możliwości.

GOPS ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oferując pomoc w formie świadczeń:

- pieniężnych tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy;
- niepieniężnych tj. praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania;
- dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, Karty Dużej Rodziny.
- prowadzenie i zapewnianie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Wysoka liczba osób wymagających specjalnej opieki i prognozowane starzenie się społeczeństwa staje się istotnym problemem społecznym. Coraz więcej osób korzysta z pomocy społecznej. Wysoka liczba mieszkańców, która zwróciła się o pomoc ze względów przede wszystkim ekonomicznych świadczy o potrzebie rozbudowania sprawnie działającej instytucji, która nie tylko będzie wspierać potrzebujących, ale przeciwdziałać powstawaniu i narastaniu problemów społecznych.

4.1.3 Oświata

Gmina Skrwilno zapewnia edukację na poziomie podstawowym, poprzez trzy szkoły podstawowe zlokalizowane w miejscowościach: Skrwilno, Okalewo oraz Skudzawy. Najmłodszych opiekę zapewnia Gminne przedszkole w Skrwilnie oraz oddziały przedszkolne, na terenie gminy nie funkcjonuje żłobek.

Na terenie gminy Skrwilno funkcjonują następujące placówki oświatowe:

Szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie, ul. Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno,
- Szkoła Podstawowa im. Ziemi Dobrzyńskiej w Okalewie, Okalewo 62, 87-510 Skrwilno,
- Szkoła Podstawowa w Skudzawach, Skudzawy 27, 87-510 Skrwilno.

Fot. 1 Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie.

Źródło: <https://zsskrwilno.pl/>

Fot. 2 Budynek Szkoły Podstawowej im. Ziemi Dobrzyńskiej w Okalewie.

Źródło: https://www.facebook.com/p/Szko%C5%82a-Podstawowa-im-Ziemi-Dobrzy%C5%84skiej-w-Okalewie-100057778625071/?locale=bg_BG

Fot. 3 Budynek Szkoły Podstawowej w Skudzawach.

Źródło: <https://www.facebook.com/p/Szko%C5%82a-Podstawowa-w-Skudzawach-100076327060697/>

Oddziały przedszkole przy szkołach:

- Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Ziemi Dobrzyńskiej w Okalewie, Okalewo 62, 87-510 Skrwilno,
- Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Skudzawach, Skudzawy 27, 87-510 Skrwilno.

Przedszkola:

- Gminne Przedszkole w Skrwilnie, ul. Leśna 11, 87-510 Skrwilno.

Współczynnik skolaryzacji brutto, według danych GUS z 2023 r., wynosi 86,20%. Zgodnie z definicją jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan na koniec roku) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Zgodnie z danymi (Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023) w 2023 r. do szkół podstawowych uczęszczało 411 uczniów, natomiast do przedszkoli 146 dzieci.

4.1.4 Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Dom Kultury w Skrwilnie (adres: ul. Targowa 12A, 87-510 Skrwilno), który jest samorządową instytucją kultury Gminy Skrwilno, prowadzącą działalność kulturalną polegającą na rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców. Celem nadrzędnym jest pozyskanie i przygotowanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości. W ośrodku kultury odbywają się zajęcia z sekcji plastycznej, instrumentalnej, wokalne oraz językowej, również są prowadzone kursy, warsztaty, szkolenia oraz imprezy okolicznościowe. Budynek został przebudowany w 2021 roku w ramach rewitalizacji miejscowości Skrwilno.

Na terenie gminy działa Regionalna Izba Historyczna w Okalewie (Okalewo 136, 87-510 Skrwilno), która jest miejscem odpowiedzialnym za promocję i rozwój miejscowego dziedzictwa, strefę popularyzacji lokalnej historii związanej z dawnymi mieszkańcami oraz ważnymi wydarzeniami rozgrywającymi się na terenie gminy. Głównym zadaniem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr kulturalno – historycznych, dziedzictwa mieszkańców Gminy Skrwilno oraz propagowanie tych wartości wśród młodego pokolenia.

Niezwyczajnie atrakcyjnym obiektem, jest wybudowany w 2021 roku nowoczesny budynek Świetlicy Wiejskiej w Skrwilnie z wielofunkcyjną salą o powierzchni około 350 m², razem z Domem Kultury tworzy centrum życia kulturowego mieszkańców Skrwilna.

Wydarzenia kulturalno-rozrywkowe w roku 2023:

- Gminny Dzień Babci i Dziadka,
- Koncert Muzyki Filmowej w wykonaniu Orkiestry Dętej Gminy Skrwilno (w Skrwilnie),
- Koncert Muzyki Filmowej w wykonaniu Orkiestry Dętej Gminy Skrwilno (w Okalewie),
- Koncert z okazji Dnia Kobiet „Bellcanti”,
- II Gminny Konkurs Recytatorski,
- Gminny Dzień Dziecka połączony z Rodzinnym Piknikiem Wędkarskim,
- Dożynki Gminno-Parafialne,
- Zawody w powożeniu Zaprzęgami Konnymi,
- VI Przegląd Amatorskich Chórów Senioralnych,
- Mikołajki Gminne,
- Inauguracja Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Skrwilnie.

Fot. 4 Świetlica Wiejska w Skrwilnie.

Źródło: <http://skrwilno.pl/inwestycje/aktualnosci/1096-otwarcie-wietlicy-wiejskiej-oraz-gminnego-domu-kultury-w-skrwilnie>

Mieszkańcy gminy mogą również korzystać ze świetlic wiejskich znajdujących się w miejscowościach:

- w Czarni Małej, adres: Czarnia Mała 21A, 87-510 Skrwilno,
- w Rudzie, adres: Ruda 34A, 87-510 Skrwilno,
- w Czarni Dużej, adres: Czarnia Duża 4A, 87-510 Skrwilno,

- w Mościskach, adres: Mościskach 9, 87-510 Skrwilno,
- w Raku, adres: Rak 11A, 87-510 Skrwilno,
- w Urszulewie, adres: Urszulewo 18A/1, 87-510 Skrwilno,
- w Okalewie,
- w Zambrzycy, adres: Zambrzyca 32A, 87-510 Skrwilno,
- w Skudzawach adres: Skudzawy 40A, 87-510 Skrwilno,
- w Szustku adres: Szustek 3A, 87-510 Skrwilno,
- w Przywitowie adres: Przywitowo 22, 87-510 Skrwilno,
- w Kotowach adres Kotowy 82, 87-510 Skrwilno,
- w Skrwilnie, adres: ul. Rypińska 9, 87-510 Skrwilno.

Na terenie gminy funkcjonuje biblioteka zaliczana do obiektów kulturalno-oświatowych, która zaspokaja potrzeby czytelnicze: edukacyjne, informacyjne, ogólnokulturalne, samokształceniowe i poznawcze:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Skrwilnie, ul. Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno.

Zgodnie z danymi (Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023) pod koniec 2023 roku księgozbiór biblioteki liczył ogółem 12202 woluminów. W 2023 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Skrwilnie zubytkowała 267 książek. Wypożyczono 10578 książek do domu, natomiast na miejscu wypożyczono 747 książek.

Istotną rolę dla kultury odgrywa Orkiestra Dęta Gminy Skrwilno, prowadzona przez Gminny Dom Kultury w Skrwilnie. W ramach zajęć, raz w tygodniu odbywają się indywidualne lekcje nauki gry na instrumentach dętych. Cały zespół spotyka się raz w tygodniu na próbach zespołowych. W 2023 roku do orkiestry przynależało 40 osób. W 2023 roku orkiestra wzięła udział w Mazowieckich Mistrzostwach Dęciaków V Sierpeckim Regionalnym Przeglądzie Orkiestr Dętych zajmując II miejsce w kategorii generalnej oraz I miejsce w kategorii Gminna Orkiestra Dęta. Muzycy brali również udział w I Koncercie Orkiestr Młodzieżowych w Skępem. Cały zespół uświetnia swoimi występami wiele imprez gminnych oraz wydarzeń nadając im podniosły charakter.

W 2023 powstała nowa inicjatywa w ramach aktywizacji seniorów - Kujawsko-Dobrzyński Uniwersytet Trzeciego Wieku w Skrwilnie, którego opiekunem merytorycznym jest Gminny Dom Kultury w Skrwilnie. Uniwersytet liczył na koniec 2023 roku 60 członków, jednak liczba ta ma tendencję wzrostową. Poprzez organizowane wykłady, poszerzenie horyzontów z różnych dziedzin nauki wśród seniorów staje się ich pasją.

4.1.5 Stan bezpieczeństwa

Jedną z najważniejszych wartości kształtujących jakość życia mieszkańców każdej jednostki terytorialnej jest stan ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Organami znaczącymi w dziedzinie utrzymywania tego stanu na terenie gminy są: Urząd Gminy w Skrwilnie, Komisariat Policji w Skrwilnie oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

Komisariat Policji w Skrwilnie (ul. Rypińska 7) jest odpowiedzialny za zabezpieczenie porządku i bezpieczeństwa publicznego. Podlega zwierzchnictwu Komendy Powiatowej Policji w Rypinie.

Jednostki OSP na terenie gminy Skrwilno:

- OSP Skrwilno adres ul. Rypińska 9, 87-510 Skrwilno,
- OSP Przywitowo adres Przywitowo 22, 87-510 Skrwilno,
- OSP Kotowy adres Kotowy 82, 87-510 Skrwilno,
- OSP Urszulewo adres Urszulewo 18B, 87-510 Skrwilno,
- OSP Okalewo adres Okalewo 135, 87-510 Skrwilno,

Fot. 5 Urząd Gminy Skrwilno.

Źródło: <https://www.facebook.com/p/GminaSkrwilno-100080277895798/>

4.1.6 Sport

Usługi sportowe na poziomie lokalnym zapewniają się przez obiekty takie jak: hale sportowe, obiekty sportowe zlokalizowane w głównej mierze przy szkołach, boiska, boiska typu „Orlik” oraz place zabaw.

Na terenie gminy Skrwilno dostęp do sportu i rekreacji jest realizowany poprzez:

- kompleks boisk sportowych w Skrwilnie , Adres: Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno,
- hala sportowa w Skrwilnie, Adres: Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno,
- hala sportowa w Okalewie Adres: Okalewo 62, 87-510 Skrwilno,
- place zabaw:
  - w Skrwilnie, ul. Leśna 11, 87-510 Skrwilno,
  - w Skrwilnie, ul. Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno,
  - w Skrwilnie w parku działka ewid. 357/2 obręb Skrwilno Gmina Skrwilno,
  - w Skudzawach, adres Skudzawy 27, 87-510 Skrwilno,
  - w Urszulewie, działka ewid. 156/13 obręb Urszulewo Gmina Skrwilno,
  - w Okalewie, adres Okalewo 62, 87-510 Skrwilno,
  - w Okalewie, działka ewid. 1024/3 obręb Okalewo Gmina Skrwilno,
  - w Przywitowie, działka ewid. 217/2 obręb Przywitowo Gmina Skrwilno,
  - w Kotowach, działka ewid. 159/2 obręb Kotowy Gmina Skrwilno,
  - w Mościskach, działka ewid. 116/1 i 122/1 obręb Mościska Gmina Skrwilno.

W gminie działają również następujące kluby sportowe:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy „SKRWA” w Skrwilnie, Biezuńska 16, 87-510 Skrwilno – piłka nożna.

Wydarzenia sportowe w roku 2023:

- SKRWILNO CUP 2023 Turniej Piłki Nożnej rocznik 2013 i młodsi,
- Charytatywny Turniej Drużyn Instytucji, Organizacji oraz Zakładów Pracy,
- Puchar Polski i Mistrzostwa Polski NordicWalking,
- II Nocny Turniej Siatkówki Plażowej,
- V Otwarty Turniej Siatkówki Plażowej,
- XXVII Bieg Niepodległości.

4.1.7 Turystyka

Zasoby przyrodnicze i kulturowe oraz warunki naturalne i mnogość niepowtarzalnych walorów przyrodniczych występujących jezior: Urszulewskiego oraz Skrwilno, przepływającej rzeki Skrwa, Okalewka i Rypienica umożliwiają rozwój różnorodnych form turystyki na obszarze Gminy Skrwilno, w tym turystyki wypoczynkowej, wędrowniej, rowerowej, kajakarskiej, żeglarskiej i wędkarskiej.

Przez teren gminy przebiegają następujące oznakowane szlaki turystyczne:

1) ścieżka edukacyjna „Skrwilno”- trasa o długości 4,2 km (ma swój początek i koniec przy siedzibie Nadleśnictwa) biegnie poprzez różne rodzaje drzewostanów i biotopów leśnictwa Zambrzyca, dochodzi do jeziora Skrwileńskiego, gdzie znajduje się wieża widokowa. Na ścieżce znajduje się 12 przystanków oznaczonych tablicami o tematyce przybliżającej zagadnienia gospodarki leśnej. Atrakcje ścieżki to: punkt widokowy na jez. Skrwileńskie, dwustuletni drzewostan sosnowy, pomnik pomordowanych w czasie II Wojny Światowej, ekologiczna oczyszczalnia ścieków, park dendrologiczny z 3 wiatami, miejsce na ognisko.

Rysunek 23. Przebieg ścieżki edukacyjnej „Skrwilno”.

Źródło: <http://skrwilno.pl/skrwilno-i-okolice/turystyka/111-ścieżka-edukacyjna-skrwilno>

2) szlaki rowerowe – zlokalizowane w pasie drogowym dróg:

- drogi gminnej nr 120438C ul. Targowa w miejscowości Skrwilno,
- drogi gminnej nr 120414C Skrwilno-Mościska,
- drogi gminnej nr 120413C Szczawno-Skrwilno.

3) szlak kajakowy:

- „Szlak kajakowy rzeką Skrwą”.

Dla podniesienia ogólnej atrakcyjności turystycznej bardzo istotne znaczenia ma liczba i rodzaj organizowanych dla turystów atrakcji. Do atrakcji tych należą przede wszystkim:

- dożynki gminne,
- pikniki rodzinne,
- gminne imprezy rekreacyjne,
- zawody sportowe, sportowo- pożarnicze.

4.1.8 Obiekty sakralne

Na terenie gminy Skrwilno znajdują się dwa kościoły parafialne:

- Kościół Parafialny - Parafia pw. św. Anny, ul. Kościelna 35, 87-510 Skrwilno,
- Kościół Parafialny - Parafia pw. Matki Boskiej Szkaplerznej, Okalewo 139, 87-510 Skrwilno,

W miejscowości Skrwilno znajduje się cmentarz Rzymskokatolicki ul. Kościelna 35, 87-510 Skrwilno. Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych należy zachować odległości wokół cmentarzy (strefy sanitarne) wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego.

Fot. 6 Parafia pw. św. Anny w Skrwilnie.

Źródło: <https://historia3d.pl/8518/kosciol-sw-anny-w-skrwilnie/>

Fot. 7 Parafia pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Okalewie.

Źródło: <https://www.diecezjaplocka.pl/kontakt/parafie/okalewo-matki-boskiej-szkaplerznej>

4.1.9 Obiekty handlowe

Istotnym elementem infrastruktury społecznej są obiekty handlowe, których przeznaczeniem jest umożliwienie dokonywania sprzedaży detalicznej natomiast celem zapewnienie dostępu do podstawowych towarów i usług. Obiektem handlowym jest np. sklep, dom towarowy, centrum handlowe - galeria handlowa, hurtownia, czy salon np. samochodowy ale również rynek-bazar. Na terenie gminy Skrwilno można wyróżnić obiekty handlowe, takie jak:

- Dino – ul. Rypińska 62A,
- Top Market – ul. Rypińska,
- oraz gminne targowisko w Skrwilnie (działka o nr ewid. 245/20 ob. Skrwilno).

Fot. 8 Gminne targowisko w Skrwilnie.

Źródło: <https://rypin.naszemiasto.pl/>

Lokalizacja obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obiekty mniejsze (do 2000 m²) mogą być lokalizowane albo w planie miejscowym albo (gdy tego planu nie ma) w decyzji o warunkach zabudowy na obszarach przeznaczonych w planie ogólnym pod strefę handlu wielkopowierzchniowego.

4.1.10 Gospodarka mieszkaniowa i lokalami użytkowymi

Zasób mieszkaniowy jest gminie niezbędny do wykonania zadań własnych z zakresu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Skrwilno wchodzi 12 lokali mieszkaniowych (stan na koniec 2023 r). 9 lokali mieści się w budynku (pałac) w Okalewie, na działce oznaczonej nr 1115/9, i 3 lokale zlokalizowane są w budynku (po szkole podstawowej) w Przywitowie, na działce oznaczonej nr 217/1. Powierzchnia użytkowa lokali mieści się w przedziale od około 33 m² do 67 m². Poniższa tabela przedstawia wykaz lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy Skrwilno.

Tabela 22. Wykaz lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy Skrwilno.

Adres Budynku	Nr lokalu	Powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego w m2
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/1	33,90
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/2	50,98
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/3	66,46
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/4	36,15
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/5	67,25
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/6	57,49
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/7	66,57
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/8	33,67
Okalewo 136, 87-510 Skrwilno	136/9	65,20
Przywitowo 23, 87-510 Skrwilno	23/1	43,14
Przywitowo 23, 87-510 Skrwilno	23/2	45,79
Przywitowo 23, 87-510 Skrwilno	23/3	36,46

Źródło: Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023.

4.1.11 Placówki pocztowe

Na terenie gminy Skrwilno działa jeden urząd pocztowy: Poczta w Skrwilnie, adres: ul. Rypińska 7, 87-510 Skrwilno.

4.2 Obiekty infrastruktury transportowej

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego stanu rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są stan i warunki funkcjonowania systemu, w tym wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

4.2.1 Układ drogowy

Sieć drogową na terenie gminy tworzą ogólnodostępne drogi publiczne, które ze względu na funkcję jaką pełnią, dzieli się na drogi: wojewódzka, powiatowe i gminne, przedstawione na poniższym rysunku.

Zarządcami dróg, do których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące jednostki:

- droga wojewódzka - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,
- drogi powiatowe – Zarząd Dróg Powiatowych w Rypinie,
- drogi gminne – Wójt Gminy Skrwilno.

Przez gminę przechodzi droga wojewódzka nr 560 Brodnica–Rypin–Sierpc–Bielsk oraz nr 563 Rypin–Żuromin–Mława.

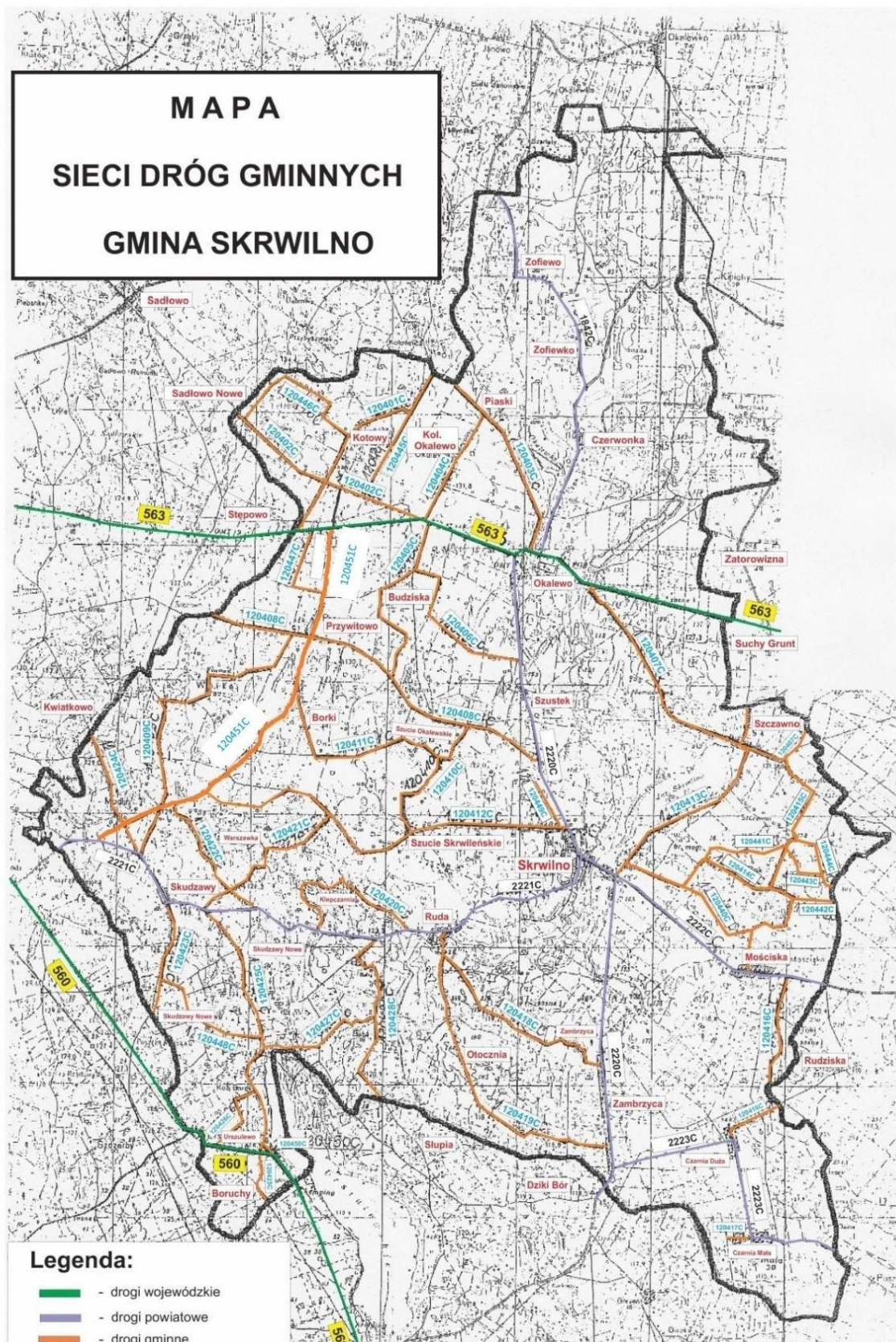
Przez teren gminy Skrwilno przebiega pięć dróg o powiatowych, ich szczegółowy wykaz ukazuje tabela poniżej.

Tabela 23. Drogi powiatowe na terenie Gminy Skrwilno.

Lp.	NR DROGI	NAZWA DROGI
1.	1842 C	Janowo-Zofiewo-Okalewo
2.	2220 C	Okalewo-Skrwilno- gr.woj.-/Dziki Bór/
3.	2221 C	Puszcza Miejska-Skrwilno
4.	2222 C	Skrwilno –gr.woj./Lutocin/
5.	2223 C	Zambrzyca-Czarnia Mała-gr.woj.-/Puszcza/

Źródło: dane z Urzędu Gminy Skrwilno.

Rysunek 24. Mapa sieci dróg Gminy Skrwilno.

Źródło: Urząd Gminy Skrwilno.

Wykaz dróg gminnych przedstawia tabela poniżej, gdzie uwzględnione są dane dotyczące numeru drogi, nazewnictwa dróg oraz ich przebiegu. Ogólna długość dróg gminnych na koniec 2023 roku wyniosła 105km.

Tabela 24. Drogi gminne na terenie Gminy Skrwilno.

Lp.	Numer drogi/ ulicy	Nazwa drogi	Przebieg
1	120401C	Kotowy - Kotowy	od drogi wojewódzkiej nr 563 do granicy gminy
2	120402C	Okalewo - Kotowy	od drogi wojewódzkiej nr 563 do granicy gminy
3	120403C	Okalewo - Okalewo	od drogi wojewódzkiej nr 563 do granicy gminy
4	120404C	Okalewo - Okalewo	od drogi gminnej nr 120403C do drogi wojewódzkiej 563
5	120405C	Okalewo - Borki	od drogi wojewódzkiej nr 563 do drogi gminnej nr 120408C
6	120406C	Okalewo - Szustek	od drogi gminnej nr 120405C do drogi powiatowej nr 2220C
7	120407C	Okalewo - Szczawno	od drogi wojewódzkiej nr 563 do granicy gminy (początek naw. asfaltowej)
8	120408C	Wólka - Skrwilno	od drogi powiatowej nr 2220C do granicy gminy
9	120409C	Przywitowo - Skudzawy	od drogi gminnej nr 120408C do drogi powiatowej 2221C
10	120410C	Szustek - Szucie	od drogi gminnej nr 120408C do drogi gminnej nr 120412C
11	120411C	Przywitowo - Szustek	od drogi powiatowej nr 2219C nr 120410C do drogi gminnej nr 120410C
12	120412C	Skudzawy - Skrwilno	od drogi powiatowej 2219C do drogi powiatowej 2220C (ul. Kasztanowa)
13	120413C	Szczawno - Skrwilno	od drogi gminnej nr 120407C do drogi powiatowej 2220C
14	120414C	Skrwilno - Mościska	od drogi gminnej nr 120413C do drogi powiatowej nr 2222C
15	120415C	Rak - Szczawno	od drogi gminnej nr 120414C do drogi 120407C
16	120416C	Mościska - Czarnia Duża	od drogi powiatowej nr 2222C do drogi powiatowej nr 2223C
17	120417C	Czarnia Mała - Czarnia Mała	od drogi powiatowej nr 2223C do końca zabudowy
18	120418C	Ruda - Zambrzyca	od drogi gminnej nr 120419C drogi powiatowej 2220C
19	120419C	Ruda - Zambrzyca	od drogi powiatowej nr 2221C do drogi powiatowej nr 2220C
20	120420C	Ruda - Ruda	od drogi powiatowej nr 2221 (Ruda) do drogi powiatowej nr 2221(Skudzawy)
21	120421C	Szucie - Skudzawy	od drogi gminnej nr 120421C do drogi powiatowej nr 2221C
22	120422C	Skudzawy - Nowe Skudzawy	od drogi powiatowej 2219 do drogi powiatowej 2221
23	120423C	Skudzawy - Nowe Skudzawy	od drogi powiatowej nr 2221 do granicy gminy (stary las)

24	120424C	Skudzawy - Skudzawy	od drogi gminnej nr 120409C do granicy gminy (stary las)
25	120425C	Skudzawy - Urszulewo	od drogi powiatowej nr 2221C do granicy gminy
26	120426C	Urszulewo - Urszulewo	od granicy gminy do drogi gminnej nr 120425C
27	120427C	Urszulewo - Baba	od drogi gminnej nr 120425C do drogi gminnej nr 120428C
28	120428C	Ruda - Baba	od drogi powiatowej nr 2221 do granicy gminy (granica lasu)
29	120440C	Rak-Rak	od drogi nr 120414C (Rak) do drogi 120414C (Mościska)
30	120441C	Rak - Rak	od drogi gminnej nr 120415C drogi gminnej nr 120414C
31	120442C	Rak-Rak	od drogi gminnej nr 120414C do granicy gminy
32	120443C	Rak - Rak	od drogi gminnej nr 120415C do drogi gminnej nr 120444C
33	120444C	Rak - Rak	od granicy gminy do drogi gminnej nr 120415C
34	120445C	Kotowy - Kotowy	od drogi gminnej nr 120401C do drogi gminnej Nr 120402C
35	120446C	Kotowy - Kotowy	od drogi gminnej nr 120402C do drogi gminnej nr 120401C
36	120447C	Kotowy - Przywitowo	od drogi wojewódzkiej nr 563 do drogi powiatowej nr 2219
37	120448C	Nowe Skudzawy - Skudzawy	od drogi gminnej nr 120425C do drogi gminnej nr 120423C
38	120449C	Skrwilno - Skrwilno	od drogi gminnej nr 120412C do końca drogi
39	120450C	Urszulewo - Urszulewo	od drogi gminnej nr 120425C do drogi wojewódzkiej 560
40	120429C	ul. 22 Lipca/obecnie Zaciszna	od ul. Kasztanowej do ul. Nowy Rynek
41	120430C	ul. Kolonia	od ul. Targowej do końca ulicy
42	120431C	ul. Kościelna	od ul. Rypińskiej (dr. powiatowa) do ul. Szerokiej (dr. powiatowa)
43	120432C	ul. Krótka	od ul. Szerokiej (dr. powiatowa) do ul. Nowy Rynek
44	120433C	ul. Kwiatowa	od ul. Parkowej do ul. Targowej
45	120434C	ul. Łąkowa	od ul. Kolonia do ul. Rypińskiej (droga powiatowa)
46	120435C	ul. Nowy Rynek	od ul. Rypińskiej (droga powiatowa) do ul. 22 Lipca/obecnie Zacisznej
47	120436C	ul. Ogrodowa	od ul.22 Lipca /obecnie Zacisznej do ul. Rypińskiej (droga powiatowa)
48	120437C	ul. Parkowa	od ul. Rypińskiej (droga powiatowa) do końca ulicy (brama)
49	120438C	ul. Targowa	od ul. Rypińskiej (droga powiatowa) do targowiska
50	120439C	ul. Wąska	od ul. Szerokiej (droga powiatowa) do ul. Zielonej (droga powiatowa)
51	120451C	Przywitowo-Skudzawy	od drogi wojewódzkiej nr 563 do drogi powiatowej nr 2221C w miejscowości Skudzawy

Źródło :Dane z Urzędu Gminy Skrwilno.

4.2.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Skrwilno nie przebiegają linie kolejowe.

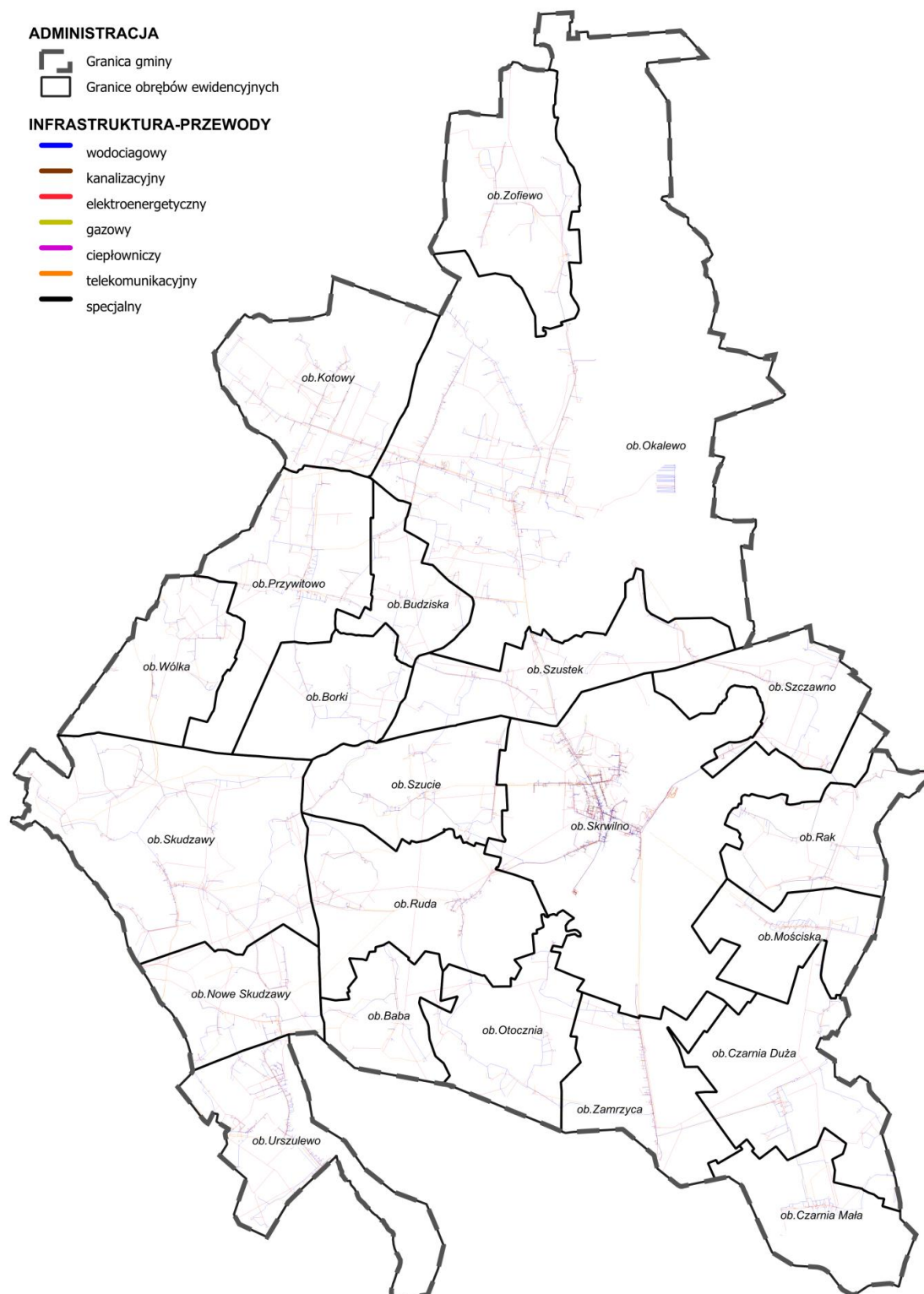
4.2.3 Komunikacja zbiorowa (autobusowa)

Transport publiczny opiera się na komunikacji autobusowej w zarządzaniu Powiatu Rypińskiego. Przystanki transportu publicznego są zlokalizowane wzdłuż dróg powiatowych i wojewódzkich.

W 2023 roku, Wójt Gminy Skrwilno wydał dwa zezwolenia na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, w ramach linii regularnej: Nr 28260 Okalewo Szkoła–Przywitowo–Kotowy–Okalewo Szkoła, Nr 28261 Okalewo Szkoła–Zofiewo–Okalewo Szkoła–Borki–Okalewo Szkoła.

4.3 Obiekty infrastruktury technicznej

Rysunek 25. Infrastruktura sieci przesyłowych w gminie Skrwilno

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Skrwilno

4.3.1 Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę obszaru gminy Skrwilno zapewnia sieć wodociągowa, z której według danych GUS na 2023 r. korzysta ponad 91,2% ogółu mieszkańców. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wszystkie wsie na terenie Gminy Skrwilno są zwodociągowane. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 183586 m, w tym 2285 m sieci z rur stalowych i 181301 m z PVC. Łączna długość przyłączy wodociągowych wynosi 70868 m, a liczba przyłączy wynosi 1640 szt. Szacuje się, że wodociąg publiczny obsługuje około 5640 osób (dane Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023). Z każdym rokiem wzrasta liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych oraz ilość zużytej wody w gospodarstwach domowych. Na rok 2023 zużycie wody w gospodarstwach domowych wyniosło 48,3 m³ na 1 mieszkańca. Nowe sieci wodociągowe oraz przyłącza budowane są na bieżąco w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez inwestorów budujących nowe budynki mieszkalne lub użytkowe.

Sieć wodociągowa zasilana jest z dwóch ujęć wody:

- SUW i Ujęcie Skrwilno przy ul. Biezuńskiej 16 w Skrwilnie (zaopatrujące w wodę miejscowości: Skrwilno, Ruda, Szczawno, Rak, Mościska, Toki, Czarnia Duża, Czarnia Mała, Zambrzyca, Otacznia, Szucie oraz część m. Szustek) składające się z dwóch studni głębinowych o łącznej wydajności 850 m³/dobę oraz stacji uzdatniania wody,
- SUW i Ujęcie Okalewo adres: Okalewo 133A (zaopatrujące w wodę miejscowości: Okalewo, Kotowy, Zofiewo, Budziska, Borki, Przywitowo, Klepczarnia, Nowe Skudzawy, Skudzawy, Baba, Urszulewo oraz część m. Szustek) składające się z dwóch studni głębinowych o łącznej wydajności 810 m³/dobę oraz stacji uzdatniania wody.

Oba eksploatowane ujęcia wody są własnością gminy Skrwilno. Eksploatacja stacji uzdatniania wody prowadzona jest przez Gminę Skrwilno. Dla wskazanych ujęć wód ustalono odpowiednie strefy ochrony bezpośredniej (nie wyznaczono stref ochrony pośredniej).

Woda do celów przeciwpożarowych pobierana jest z hydrantów zlokalizowanych na sieci wodociągowej na terenie gminy.

4.3.2 Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy, funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków przy ul. Kościelnej 43 w Skrwilnie (działki o nr ewid. 652 i 653), zarządzana przez Gminę Skrwilno. Wydajność oczyszczalni ścieków, po przebudowie zrealizowanej w 2023 r. wynosi 500 m³/dobę.

Oczyszczalnia współpracuje z siecią kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 12449 m z 392 przyłączami o długości 7818 m. Sieć kanalizacji sanitarnej wyposażona jest w 9 przepompowni ścieków. Sieć kanalizacyjna obsługuje w chwili obecnej wyłącznie miejscowość Skrwilno(dane Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023).Stąd na terenie gminy nadal stosowane są indywidualne systemy odprowadzania ścieków. Należą do nich:

- szamba,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków – w 2023 r. było ich około 300.

Z danych GUS wynika, że dostęp do sieci kanalizacyjnej ma zaledwie 29,4% mieszkańców czyli 1 584 osób.

Fot. 9 Oczyszczalnia ścieków w Skrwilnie.

Źródło: Raport o Stanie Gminy Skrwilno w roku 2023.

4.3.3 Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie występuje składowisko odpadów. Podmioty odbierające odpady na terenie Gminy Skrwilno są wybierane w drodze przetargu, a odpady są przekazywane do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o. Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin, którego Gmina Skrwilno jest udziałowcem oraz Przedsiębiorstwa Komunalnego KOMES Sp. z o.o., ul. Elizy Orzeszkowej 4 oraz 87-500 Rypin.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kościelnej 43 w Skrwilnie zlokalizowany przy oczyszczalni ścieków, który prowadzi zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz innych odpadów pochodzących z gospodarstw domowych z terenu gminy Skrwilno.

4.3.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi część jednolitego systemu krajowego. Obszar gminy obsługiwany jest przez Zakład Energetyczny Toruń SA., Rejon Energetyczny Rypin. Głównym źródłem zasilania, dla obszaru gminy Skrwilno, jest GPZ Rypin, który zaopatruje liniami napowietrznymi 15kV poprzez Kotowy i Puszczę Miejską. Moc zainstalowana w transformatorach jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb gospodarczych i bytowych mieszkańców gminy. Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji, polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi.

Przez teren gminy nie przebiegają linie elektroenergetyczna wyższych.

Dla istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz dla projektowanych linii elektroenergetycznych określone są pasy techniczne (strefy ograniczonego użytkowania) zgodnie z wytycznymi gestora sieci oraz obowiązującymi normami. W obszarze pasów technicznych (stref ograniczonego użytkowania) należy uwzględnić następujące wymagania:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii na określonych przez siebie warunkach;
  - pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej, zalesienia terenów rolnych w pasie technicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów;
- teren w pasie technicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

4.3.5 Energetyka wiatrowa

Na terenie gminy nie występują elektrownie wiatrowe. W gminach sąsiednich: Rościszewo i Rypin znajdują się istniejące elektrownie wiatrowe jednakże nie oddziałują na teren gminy Skrwilno.

4.3.6 Zaopatrzenie w gaz

Gmina Skrwilno nie jest zgazyfikowana. Przez obszar gminy nie przebiegają tranzytowe gazociągi wysokiego ciśnienia.

4.3.7 Rurociąg

Przez obszar gminy nie przebiegają ropociągi wysokiego ciśnienia.

4.3.8 Zaopatrzenie w energię ciepłą

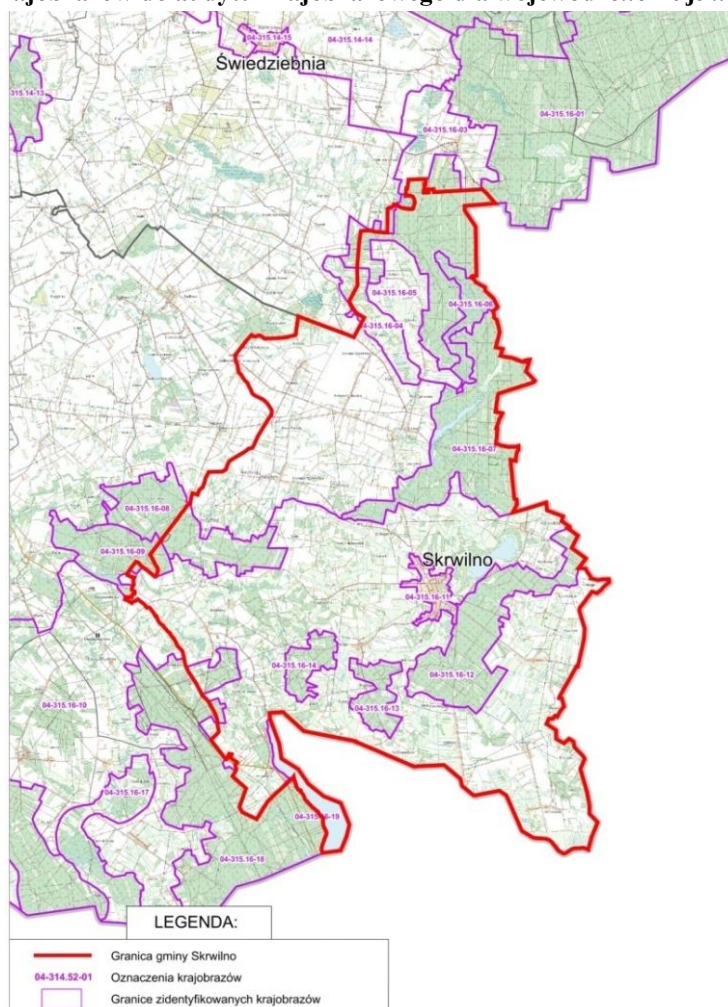
Gmina Skrwilno nie posiada sieci ciepłowniczej. Podstawowym sposobem pokrywania potrzeb ciepłych gminy są indywidualne źródła ciepła oraz lokalne kotłownie. Do produkcji ciepła wykorzystuje się głównie węgiel, koks, olej opałowy, gaz płynny propan-butan, drewno oraz energię elektryczną.

5. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Stosowne opracowanie dla województwa kujawsko-pomorskiego zostało uchwalone Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego i weszło w życie 25 grudnia 2023 r.

Rysunek 26. Poglądowe granice krajobrazów na terenie Gminy Skrwilno (fragment mapy zidentyfikowanych krajobrazów do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego).

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.).

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Skrwilno. Zostały one uwzględnione przy sporządzaniu planu ogólnego, a także należy je zawrzeć przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy ustalaniu warunków zabudowy.

Tabela 25. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Skrwilno.

Kod krajobrazu	04-315.14-08	04-315.16-01	04-315.16-07	04-315.16-10	04-315.16-11	04-315.16-12	04-315.16-13	04-315.16-14	04-315.16-18	04-315.16-19
REKOMENDACJE										
W zakresie kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:										
1. W odniesieniu do poziomu regionalnego (województwa):										
a) zadań polityki przestrzennej województwa										
1) Kształtowanie ładu przestrzennego – poprawa ładu przestrzennego i przeciwdziałanie negatywnym zmianom w tym zakresie w szczególności poprzez wdrażanie zasady ładu przestrzennego wojewódzkich dokumentach planistycznych i strategicznych oraz edukację społeczeństwa na temat ładu przestrzennego jako czynnika uwzględniającego w sposób harmonijny potrzebę ochrony krajobrazu. 2) Kształtowanie systemu przyrodniczego w celu zachowania jego spójności przestrzennej, ochrony, utrzymania i wzmocnienia walorów przyrodniczych, zachowania się korytarzy ekologicznych i przeciwdziałania jej fragmentacji. 3) Zachowanie walorów krajobrazowych różnorodności fizjonomii i przestrzeni, dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. 4) Kształtowanie systemu osadniczego w sposób powodujący jak najmniejszą ingerencję w walory krajobrazowe poprzez koncentrację zabudowy i unikanie jej rozpraszania. 5) Wprowadzanie sieci infrastruktury technicznej i powiązań transportowych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na walory krajobrazowe.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),	1),
	2),	2),	2),	2),	3),	2),	2),	2),	2),	2),
	3),	3),	3),	3),	4),	3),	3),	3),	3),	3),
	4),	5).	5).	4),	5).	5).	5).	5).	5).	5).
	5).			5).						+
										2),
										3).
b) zasad zagospodarowania przestrzennego realizujących zadania polityki przestrzennej województwa										
1) Integrowanie działań dotyczących zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło z ochroną walorów krajobrazowych polegająca na realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych bez negatywnego oddziaływania na walory krajobrazowe. 2) Minimalizowanie defragmentacji ekosystemów dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych, korytarzy migracji gatunków oraz obszarów węzłowych. 3) Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego poprzez dostosowanie jego charakteru do uwarunkowań środowiskowych, z poszanowaniem walorów krajobrazowych i zasobów przyrodniczych oraz historyczno-kulturowych. 4) Efektywne wykorzystywanie przestrzeni oraz minimalizacja bezpośrednich i pośrednich negatywnych										

oddziaływać na krajobraz.										
5) Realizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej z poszanowaniem walorów krajobrazowych.										
6) Ochrona tradycyjnego krajobrazu rolniczego.										
7) Ochrona tożsamości lokalnych społeczności.										
8) Ochrona kluczowego zasobu rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed przeznaczaniem jej na cele nierolnicze.										
	+			+						
	1),			1),						
	2),	+		2),	+					
	3),	1),	+	3),	1),	+	+	+	+	
	4),	2),	2),	4),	2),	2),	3),	2),	1),	+
	5),	3),	3),	5),	3),	3),	5),	3),	2),	2),
	6),	5).	5).	6),	5).	5).	8).	5).	3),	3).
	7),			7),						
	8).			8).						
2.W odniesieniu do poziomu lokalnego (gminnego):										
a) wytycznych odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania, określających dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian, w tym wytycznych odnośnie nakazów, zakazów, dopuszczeni i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:										
1) Nieprzekształcanie nieużytków i trwałych użytków zielonych na grunty orne.										
2) Niewprowadzanie zabudowy na obszarach o urozmaiconej rzeźbie terenu, w szczególności stref krawędziowych dolin i rynien polodowcowych.										
3) Wyznaczenie stref buforowych wymagających ustalenia szczególnych zasad ich zagospodarowania, w tym wykluczenia z zabudowy, w sąsiedztwie zbiorników i cieków, z wyjątkiem zagospodarowania na cele przestrzeni publicznej.										
4) Nielokalizowanie nowej zabudowy i sieci infrastruktury technicznej dysharmonijnych w krajobrazie w otoczeniu jeziora Urszulewskiego.										
5) Dążenie do zwiększania udziału terenów zieleni oraz jego różnorodności na terenach o intensywnej zabudowie w celu poprawy ich walorów estetycznych.										
6) Ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez jej koncentrację w granicach jednostek osadniczych.										
7) Kształtowanie terenów w otoczeniu miejsc pamięci i martyrologii, w szczególności poprzez niewprowadzanie zabudowy i zagospodarowania kolidujących z charakterem tych miejsc lub naruszających ich powagę.										
	+			+						
	1),			1),						
	2),	+	+	2),	+	+	+	+	+	+
	3),	1).	1).	4),	5).	1),	1).	1).	1),	4).
	5),			5),		7).			4).	
	6).			6).						4).
b) parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy jako wskaźnika powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej										
Na terenach przeznaczanych pod zabudowę minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż przeważający dla danego typu zabudowy już istniejącej w danej części krajobrazu.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
c) kształtowania linii zabudowy z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Kształtowanie linii zabudowy z dążeniem do lokalizowania części budynku przeznaczenia podstawowego wzdłuż jednej linii, z niesytuowaniem części gospodarczo-garażowej budynku przed częścią mieszkalną.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
d) zasad kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Stosowanie w obrębie danego zespołu zabudowy jednolitej kolorystyki elewacji i dachów budynków.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
e) zasad kształtowania form budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Nie określa się.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

f) zasad stosowania i eksponowania elementów konstrukcyjnych i zdobniczych z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Nie wprowadzanie obcych stylistycznie elementów konstrukcyjnych i zdobniczych budynków, w szczególności charakterystycznych dla innych regionów kraju np. chaty góralskie, budynki w stylu zamkowym.										
	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
g) rodzajów i standardów jakościowych stosowanych materiałów wykończeniowych z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Nie określa się.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
h) charakterystycznych cech elewacji budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Realizacja budynków o stonowanej kolorystyce elewacji, tynki w barwach pastelowych, w szczególności odcienie: bieli, szarości i beżu.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
i) charakterystycznych cech dachów budynków z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych zabudowy										
Stosowanie pokryć dachowych o kolorystyce zbliżonej do barw naturalnych, w szczególności odcienie: terakoty, bordo, brązu, szarości, czerni. Wykluczenie stosowania barw intensywnych i jaskrawych.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
j) zasad i warunków dotyczących sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z uwzględnieniem lokalnych form architektonicznych, w tym dla przestrzeni dostępnych publicznie										
Nielokalizowanie wolnostojących nośników reklamowych umieszczonych w sposób przesłaniający obiekty o wartościach kulturowych lub walory krajobrazowe.										
	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
k) zasad dotyczących zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie: urządzania i sytuowania zieleni, w tym struktury przestrzennej nasadzeń, preferowanych lub wykluczonych gatunków roślin, wysokości zieleni i pełnionej funkcji, sposobów wykorzystywania terenów przestrzeni publicznych, w tym wykorzystywania tymczasowego, powiązań widokowych terenów przestrzeni publicznych z otoczeniem										
1) Zachowanie zieleni istniejącej oraz wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych oraz w otoczeniu istniejących obiektów generujących uciążliwości akustyczne i zapachowe w celu ochrony sąsiedniej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, usług zdrowia, oświaty i rekreacji.										
2) Wprowadzanie zieleni izolacyjnej w otoczeniu obiektów generujących uciążliwości akustyczne i zapachowe, takich jak: szlaki komunikacyjne, zakłady przemysłowe, składowiska odpadów, fermy hodowlane w celu ochrony sąsiedniej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, usług zdrowia, oświaty i rekreacji.										
3) Zachowanie zieleni istniejącej oraz wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
	1).			2).	3).					
l) określania warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych, obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o maksymalnej powierzchni sprzedaży i ich dopuszczalnej liczby										
Lokalizowanie obiektów działalności usługowej, w tym handlowej poprzez adaptację istniejącej zabudowy lub wprowadzanie nowych obiektów nawiązujących do zabudowy sąsiedniej.										
	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-
m) wytycznych odnośnie określenia walorów ekspozycji, w szczególności elementów takich jak przedpola ekspozycji, osie widokowe i punkty widokowe oraz zasad ich ochrony i kształtowania, w tym nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów										
Nie określa się.										
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
REKOMENDACJE										
W zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:										

1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej

- 1) Rekultywacja rzeźby terenu zdegradowanej antropogenicznie głównie w kierunku rolnym lub leśnym z maksymalnym wprowadzeniem różnorodności zieleni.
- 2) Na terenach zagrożonych erozją wodną i wietrzną prowadzić gospodarkę skutkującą poprawą stosunków wodnych, w szczególności poprzez: zachowanie istniejących oraz wprowadzanie nowych zadrzewień, miedz.
- 3) Dążenie do rekultywacji lub adaptacji wyrobisk i składowisk (przede wszystkim na cele leśne, wodne, turystyczne) z uwzględnieniem walorów krajobrazowych.
- 4) Ochrona i zachowanie naturalnych zbiorników wodnych, torfowisk, bagien, mokradeł i podmokłości w celu zachowania ich zdolności retencjonowania wody.
- 5) Nielokalizowanie zabudowy na terenach o płytkim poziomie występowania wód gruntowych.
- 6) Zachowanie terenów leśnych, dokonywanie zalesień i prowadzenie gospodarki leśnej zapewniającej wysokie walory krajobrazowe.
- 7) Pozostawienie siedlisk i ekosystemów nieleśnych cennych przyrodniczo i krajobrazowo (w tym „oczek” wodnych, torfowisk i mokradeł) w stanie niezmienionym.
- 8) Zachowanie różnorodnej struktury ekologicznej krajobrazu.

	+	+		+		+	+	+		
	1),	4),	+	2),	-	1),	+	4),	+	-
	2),	5),	6).	8).		6).	6).	5),	6).	
	3).	6),						6).		
		7).								

2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej

Prowadzenie działań rewitalizacyjnych poprawiających stan zabudowy oraz przestrzeni publicznych w Skrwilnie.

	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-

3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

- 1) Prowadzenie działań rewitalizacyjnych obiektów ulegających dewastacji i przystosowanie ich na cele użytkowe.

	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych

- 1) Zachowanie istniejących naturalnych lub półnaturalnych systemów przyrodniczych, powiązanych ze sobą przestrzennie oraz pełniących ważną funkcję przyrodniczą i krajobrazową.
- 2) Pozostawianie siedlisk i ekosystemów nieleśnych (w tym śródpolnych „oczek” wodnych, torfowisk oraz istniejących grup i kęp drzew lub krzewów) w stanie niezmienionym.
- 3) Utrzymanie łączności pomiędzy poszczególnymi ekosystemami cennymi przyrodniczo pełniącymi funkcję m.in. korytarzy ekologicznych.

	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1).	1).	1).	1).	1).	1).	1).	1),	1).	3).
								2).		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.).

Objaśnienie znaków:

„+” – dotyczy,

„+ ...)” – dotyczy wymienionych punktów,

„-” – nie dotyczy/nie określa się.

Na terenie gminy Skrwilno występuje 15 krajobrazów, z czego 5 krajobrazów nie posiada kart rekomendacji i nie zostały one uwzględnione w powyższej tabeli (są to następujące krajobrazy):

- 04-315.16-04,
- 04-315.16-05,
- 04-315.16-06,
- 04-315.16-08,
- 04-315.16-09.

W Audycie krajobrazowym województwa kujawsko-pomorskiego nie określono dla gminy Skrwilno krajobrazów priorytetowych.

Poprzez uwzględnienie rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, gmina może realizować cel zrównoważonego rozwoju, zachowując przy tym dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz poprawić jakość życia mieszkańców.

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz obszarów chronionych obejmują m.in. ochronę i kształtowanie krajobrazów, uwzględniając ich wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne i ruralistyczne, a także wartości estetyczno-widokowe, w tym elementy ekspozycji m.in. przedpola ekspozycji oraz punkty widokowe. W audycie krajobrazowym wskazano również na obszary, które powinny być objęte formami ochrony przyrody lub zabytków oraz te, które ze względu na spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy.

Rekomendacje dotyczą również kierunków i zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym obszarów zabudowanych charakteryzujących się lokalną formą architektoniczną. Wskazano na konieczność zachowania dotychczasowego stanu oraz zidentyfikowano potencjalnych adresatów działań mających na celu realizację tych zaleceń. Rekomendacje i wnioski uwzględniają informacje dotyczące uzupełnienia wiedzy w obszarach, które nie były dostępne w czasie sporządzania audytu, ale mogą być istotne dla osiągnięcia jego celów.

6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO W ZAKRESIE WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 72 UST. 1–3 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska stanowi odrębny dokument.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym celem opracowania jest próba delimitacji obszarów objętych projektem planu ogólnego Gminy Skrwilno pod kątem ich przydatności dla proponowanych funkcji. Opracowanie odnosi się również do zasobów środowiska przyrodniczego, zarówno w ujęciu możliwości ich wykorzystania jak i ochrony jego walorów. Poruszona zostaje również kwestia istniejących oraz potencjalnych zagrożeń związanych ze zmianami antropogenicznymi, jak i tych, które mają genezę o charakterze naturalnym. Identyfikacja tych zagadnień pozwoli na optymalizację decyzji przestrzennych zawartych w ustaleniach planu ogólnego gminy.

Całość prac związanych z wykonaniem przedmiotowego opracowania obejmowała trzy etapy.

Etap pierwszy to kompletowanie i analiza materiałów archiwalnych. Miało to na celu wstępne rozpoznanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz zasobów środowiska kulturowego, a także sprecyzowanie zakresu dalszych badań.

Etap drugi to badania i obserwacje terenowe. Ich efektem była identyfikacja podstawowych zasobów środowiska przyrodniczego analizowanych terenów, występujących powiązań przyrodniczo-przestrzennych oraz zagrożeń.

Na trzeci etap złożyły się prace analityczne oraz opracowanie dokumentacji obejmującej część graficzną i opisową.

Zmiany i zagrożenia dotyczące środowiska przyrodniczego:

Przeprowadzona analiza uwarunkowań ekofizjograficznych wskazuje, że projektowane zagospodarowanie i użytkowanie terenów przewidzianych w projekcie planu ogólnego spowoduje zmiany w intensywności przekształceń komponentów środowiska naturalnego. Obecny stan środowiska analizowanych terenów można określić jako dobry.

Do zmian, które wystąpią w wyniku realizacji założeń planu ogólnego zaliczyć należy utratę fragmentu powierzchni biologicznie czynnej w przypadku powstawania nowych budynków lub wprowadzeniu nowych powierzchni utwardzonych.

W efekcie rozwoju zainwestowania występują typowe i często nieuniknione zmiany środowiska przyrodniczego:

- ✓ zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych,
- ✓ przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych, w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu lub pod ewentualne podziemne instalacje);
- ✓ likwidacja pokrywy glebowej;
- ✓ likwidacja istniejącej roślinności;
- ✓ zmiany w lokalnym obiegu wody przez ograniczenie infiltracji i wzrost parowania (wprowadzenie sztucznych nawierzchni);
- ✓ zmiany fizjonomii krajobrazu przez wprowadzenie obiektów kubaturowych na terenie dotychczas wolnym od zabudowy,
- ✓ emisja hałasu spowodowana pracą sprzętu budowlanego,
- ✓ odpady z prac budowlanych,
- ✓ ruch pojazdów samochodowych i sprzętu budowlanego, związanych z budową.

Pozytywne skutki projektu planu ogólnego:

- ✓ uregulowanie gospodarki odpadowej,
- ✓ ochrona środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem gospodarki wodno-ściekowej,
- ✓ nowe obszary do zainwestowania,
- ✓ skrócenie czasu realizacji inwestycji,
- ✓ nowe miejsca zamieszkania,
- ✓ wzrost podatków wpływających na budżet gminy,
- ✓ wzrost wartości nieruchomości,
- ✓ uporządkowanie przestrzeni,
- ✓ restrykcyjnie określone normy w zakresie dopuszczalnego rodzaju zabudowy oraz parametrów technicznych zabudowy, pozwalają uniknąć chaosu przestrzennego wprowadzając spójność kolorystyki i form architektonicznych, zarówno na terenach zainwestowanych jak i dotychczas niezabudowanych,
- ✓ opracowanie planu pozwoli skoncentrować jednorodną zabudowę, co ułatwi realizację infrastruktury technicznej i obniży koszty jednostkowe tych inwestycji,
- ✓ plan zawiera ustalenia ochronne (ograniczenia w zabudowie, zakazy zabudowy, itp.).

Analizując elementy środowiska przyrodniczego Gminy Skrwilno określić można ich przydatność dla różnych rodzajów użytkowania. Decydujący wpływ na wyznaczenie terenów korzystnych i niekorzystnych dla zainwestowania mają: rodzaj gruntów, ukształtowanie terenu, położenie zwierciadła wód gruntowych, klimat, ewentualnie zagrożenie procesami geodynamicznymi. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego nie stanowią przeszkody dla realizacji założonych funkcji. Sieć komunikacyjna jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Warunki mikroklimatyczne są korzystne. Obszar analizy charakteryzuje się w większości korzystnymi warunkami gruntowymi do posadowienia budynków. Na terenie gminy występują obszary objęte formami ochrony przyrody oraz cenne obiekty zabytkowe.

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ W GMINIE

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową Gminy Skrwilno zgodnie z wyliczeniami opisanymi szczegółowo w Rozdziale I wynosi 411 osób.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone na podstawie rozporządzenia.	18
Rysunek 2. Łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1-3 (Pb)	19
Rysunek 3. Obszary uzupełnienia zabudowy gminy Skrwilno.	20
Rysunek 4. Fragment załącznika nr 4 (Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	37
Rysunek 5. Fragment załącznika nr 5 (Walory turystyczno -przyrodnicze) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	38
Rysunek 6. Fragment załącznika nr 8 (Uwarunkowania rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	39
Rysunek 7. Fragment załącznika nr 6 (Uwarunkowania demograficzne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	40
Rysunek 8. Fragment załącznika nr 7 (Sieć osadnicza oraz gospodarcze uwarunkowania rozwoju) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	41
Rysunek 9. Fragment załącznika nr 11 (Uwarunkowania energetyczne) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	42
Rysunek 10. Fragment załącznika nr 12 (Obszary o podobnych uwarunkowaniach) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	43
Rysunek 11. Fragment załącznika nr 13 (Koncepcja zagospodarowania przestrzennego) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	45
Rysunek 12. Fragment załącznika nr 15 (Kierunki rozwoju sieci osadniczej) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	47
Rysunek 13. Fragment załącznika nr 16 (Kierunki ochrony kształtowania przyrody i krajobrazu) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	48
Rysunek 14. Fragment załącznika nr 21 (Kierunki rozwoju turystyki) do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	49
Rysunek 15. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Skrwilno ujęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	52
Rysunek 16. Formy ochrony przyrody występujące w obrębie gminy Skrwilno.	53
Rysunek 17. Obszary na których nie obowiązują zakazy §5 pkt. 3, 7 uchwały nr XI/255/19 występujące na terenie Gminy Skrwilno.	55
Rysunek 18. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.	59

Rysunek 19. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.	60
Rysunek 20. Ewidencja melioracji wodnych.	62
Rysunek 21. Ujęcia wód na terenie gminy Skrwilno	65
Rysunek 22. Rozmieszczenie gruntów chronionych klasy I-III oraz gruntów leśnych na terenie gminy Skrwilno	93
Rysunek 23. Przebieg ścieżki edukacyjnej „Skrwilno”	105
Rysunek 24. Mapa sieci dróg Gminy Skrwilno	111
Rysunek 25. Infrastruktura sieci przesyłowych w gminie Skrwilno	115
Rysunek 26. Poglądowe granice krajobrazów na terenie Gminy Skrwilno (fragment mapy zidentyfikowanych krajobrazów do audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego).	120

SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w podziale na poszczególne strefy planistyczne.	8
Tabela 2. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy w podziale na poszczególne strefy planistyczne.	9
Tabela 3. Wykaz powierzchni terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie dla poszczególnych stref planistycznych.	10
Tabela 4. Wykaz osób zameldowanych na wybranych terenach Gminy.	11
Tabela 5. Chłonność terenów niezabudowanych wyrażona w liczbie mieszkańców.	13
Tabela 6. Zestawienie strefy planistycznej SW wraz z standardami urbanistycznymi.	24
Tabela 7. Zestawienie strefy planistycznej SJ wraz z standardami urbanistycznymi.	25
Tabela 8. Zestawienie strefy planistycznej SZ wraz z standardami urbanistycznymi.	26
Tabela 9. Zestawienie strefy planistycznej SU wraz z standardami urbanistycznymi.	27
Tabela 10. Zestawienie strefy gospodarczej SP wraz z standardami urbanistycznymi.	28
Tabela 11. Zestawienie strefy produkcji rolniczej SR wraz z standardami urbanistycznymi.	29
Tabela 12. Zestawienie strefy infrastruktury SI wraz z standardami urbanistycznymi.	30
Tabela 13. Zestawienie strefy zieleni i rekreacji SN wraz z standardami urbanistycznymi.	31
Tabela 14. Zestawienie strefy cmentarzy SC wraz z standardami urbanistycznymi.	32
Tabela 15. Zestawienie strefy otwartej SO wraz z standardami urbanistycznymi.	33
Tabela 16. Zestawienie strefy komunikacyjnej SK wraz z standardami urbanistycznymi.	34

Tabela 17. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, dla gminy Skrwilno. ...	51
Tabela 18. Wykaz pomników przyrody występujących na terenie gminy Skrwilno.	57
Tabela 19. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru na terenie gminy Skrwilno.	71
Tabela 20. Ewidencja zabytków na terenie gminy Skrwilno.	73
Tabela 21. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Skrwilno.	78
Tabela 22. Wykaz lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy Skrwilno.	109
Tabela 23. Drogi powiatowe na terenie Gminy Skrwilno.	110
Tabela 24. Drogi gminne na terenie Gminy Skrwilno.	112
Tabela 25. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów lub obiektów, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla krajobrazów występujących na terenie gminy Skrwilno.....	121

SPIS FOTOGRAFI

Fot. 1 Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Skrwilnie.	98
Fot. 2 Budynek Szkoły Podstawowej im. Ziemi Dobrzyńskiej w Okalewie.	99
Fot. 3 Budynek Szkoły Podstawowej w Skudzawach.	99
Fot. 4 Świątlica Wiejska w Skrwilnie.	101
Fot. 5 Urząd Gminy Skrwilno.	103
Fot. 6 Parafia pw. św. Anny w Skrwilnie.....	107
Fot. 7 Parafia pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Okalewie.	107
Fot. 8 Gminne targowisko w Skrwilnie.....	108
Fot. 9 Oczyszczalnia ścieków w Skrwilnie.	117